

ZAKON O VARSTVU JAVNEGA REDA IN MIRU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20, v nadaljevanju besedila: ZJRM-1) je bil v času veljavnosti od 21. 7. 2006 le dvakrat dopolnjen. Zakon o dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1A) z 2. 10. 2020 je inkriminiral delovanje posameznikov ali organiziranih skupin, ki za svoje delovanje nimajo podlage v zakonu. S to dopolnitvijo so bili določeni novi prekrški za zagotavljanje učinkovitejšega varovanja javnega reda in miru ter učinkovitega izvajanja dolžnosti in nalog policije na tem področju. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1B) z 19. 12. 2024 pa je inkriminiral uporabo simbolov nacistične ali fašistične ideologije, ki so značilni za nacizem, fašizem in njune kolaborantske organizacije iz druge svetovne vojne.

Pereč problem iz veljavnega ZJRM-1, ki še ni bil rešen vse od vstopa Republike Slovenije v evrsko območje, torej od 1. 1. 2007, je določenost glob za prekrške v slovenskih tolarjih, kar pri vodenju prekrškovnih postopkov ustvarja dodatno zamudo, hkrati pa povečuje tveganje za pravilno izrekanje glob, zlasti kadar so te izrečene v steku in se preračunavajo v polovične zneske.

Poleg tega veljavni ZJRM-1 predvideva raznovrstne globe, zaradi česar je nepregleden, zato je sprememba zakona nujna tudi za odpravo te pomanjkljivosti.

Hkrati je ta zakon eden izmed najstarejših zakonov s področja zagotavljanja javne varnosti oziroma dela policije, saj so drugi temeljni zakoni za delo policije, na primer Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Zakon o delu in organiziranosti v policiji, Zakon o javnih zbiranjih, Zakon o pravilih cestnega prometa in Zakon o nadzoru državne meje, novejši.

ZJRM-1 je tako eden izmed temeljnih zakonov za delo policije in je neposredno povezan z njeno temeljno nalogo zagotavljanja javnega reda in miru. Policija z nadzorom nad spoštovanjem njegovih določb zagotavlja javno varnost prebivalcem Republike Slovenije.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona sta natančna ureditev stanja na področju javnega reda in miru in posledična zagotovitev zanesljivega varovanja javnega reda in miru, da se lahko uresničuje pravica posameznika do varnosti in dostojanstva kot temeljne človekove vrednote in ustavne pravice, ki jo določa 34. člen Ustave Republike Slovenije. Država je dolžna zagotavljati ustrezno raven javnega reda, kar ne nazadnje izhaja tudi iz nalog policije, ki kot eno izmed nalog opredeljuje vzdrževanje javnega reda ter preprečevanje,

odkrivanje in preiskovanje prekrškov, odkrivanje in prijetje storilcev prekrškov ter zbiranje dokazov in raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz prekrškov. Zato je cilj zagotoviti tudi učinkovito izvajanje dolžnosti in nalog policije oziroma izvedba prekrškovnih postopkov, ki so neposredno povezani z zagotavljanjem varnosti posameznikom in skupnosti. Osnovni namen zakona je torej zagotoviti uživanje javnega reda in miru kot temeljne demokratične družbene vrednote.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bila upoštevana že ob pripravi veljavnega zakona. Upoštevana so zlasti načela ustavnosti, zakonitosti, enakosti in sorazmernosti. Dodatno se poudarjajo tudi načela:

- potrebnosti pravnega urejanja,
- določnosti in natančnosti,
- sorazmernosti,
- odgovornosti in
- preglednosti.

2.3 Poglavitne rešitve

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S Predlogom zakona o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-2) se ureja jasna opredelitev varovanja javnega reda in miru. V predlogu zakona se opredeljujejo tista ravnanja, ki predstavljajo kršenje javnega reda in miru in ki posledično na protipraven način posegajo v ustavno zagotovljene pravice drugih.

Na novo so določene globe za posamezne prekrške z upoštevanjem načela prevencije in načela sorazmernosti.

Podrobneje se ureja zbiranje prostovoljnih prispevkov in tudi določajo nove sankcije pri tem prekršku, in sicer v povezavi z zbiranjem prostovoljnih prispevkov na vsiljiv ali žaljiv način.

Ločitev prekrškov nasilnega in drznega vedenja na splošno ter prekrškov nasilnega in drznega vedenja proti družinskim članom kršitelja. Za nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom so predvidene višje globe kot za nasilno in drzno vedenje proti drugim osebam.

Ločeno se obravnava nasilno in drzno vedenje na športni prireditvi ali v zvezi s športno prireditvijo ali med potovanjem na športno prireditev ali z nje in za te prekrške se določa višje globe, upoštevajoč ureditev v ZNPPol-C.

Dodatno se inkriminira nedostojno vedenje v obliki razkazovanja spolnih organov na javnem kraju, kjer je večja koncentracija ljudi ali se nahajajo otroci.

Podrobneje se določajo prekrški, ki so storjeni z namenom vzburjanja nestrpnosti, z na novo določenimi globami za posamezne prekrške z upoštevanjem načela prevencije in načela sorazmernosti.

Prekrškovnim organom se daje pooblastilo, da lahko v primeru, če je za prekršek predpisana globa v razponu, le te izrekajo višje od minimalno predpisane za vse tovrstne prekrške, kar je v skladu z 52. členom sistemskega Zakona o prekrških.

Izločitev ureditve kampiranja in prenos pristojnosti urejanja z odloki samoupravnih lokalnih skupnosti, kar je v skladu s potrebami lokalnih skupnosti.

Podrobnejša ureditev glede uporabe karbida z omejitvami po vzoru Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih.

Dodeljena pristojnost za posamezne prekrške občinskim redarstvom, kar je v skladu z načrtom prihodnje splošne varnostne politike.

Predlagan je daljši vacatio legis na 30 dni zaradi priprave nadzornih organov na izvajanje zakona.

b) Normativna usklajenost predloga zakona:

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom, s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

c) Usklajenost predloga zakona:

Usklajenost predloga zakona (pripombe strokovne javnosti in opredelitve predlagatelja) je podrobneje pojasnjena v 7. točki uvodne obrazložitve predloga zakona.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje predloga zakona finančnih sredstev v državnem proračunu ni treba zagotoviti, ker predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Vsebina predlaganega zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije. Primerljive vsebine tega predloga zakona so navedene po posameznih državah.

5.2 Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

a) Republika Avstrija

V Avstriji so upravni prekrški s področja varstva javnega reda in miru določeni v Zakonu o varnostni policiji Republike Avstrije (SPG)¹, ki v 2. delu (naloge varnostnih organov na področju varnostne policije) v 3. poglavju o vzdrževanju javnega reda določa, da so varnostni organi dolžni skrbeti za javni red na javnih krajih (27. člen). Pri tem morajo izrecno skrbeti, da se nobenemu posamezniku ni ovira uresničevanje osnovnih pravic in svoboščin. Javni kraji so tisti, na katerih se smejo zadrževati, ne vnaprej določeni krogi oseb.

V poglavju (5. del: kazenske določbe, motnje javnega reda, člani 81–84), ki določa kazenske sankcije, so opredeljene kršitve javnega reda. Motenje javnega reda z vedenjem, ki lahko povzroči legitimno nadlegovanje, je upravni prekršek in se kaznuje z globo do 500 evrov. Namesto globe se lahko v oteževalnih okoliščinah izreče zapor do enega tedna, v primeru ponovitve prekrška pa do dva tedna. Za agresivno vedenje do organov javnega nadzora ali do vojaških organov na straži (upravni prekršek) in

¹ Zvezni uradni list Republike Avstrije z dne 31. 10. 1991 (Zvezni list, št. 566/1991, s spremembami in dopolnitvami).

če se oseba navkljub predhodnemu opozorilu med izvajanjem zakonskih nalog še naprej agresivno obnaša do organa javnega nadzora ali do vojaškega organa na straži, je predpisna globa do 500 evrov. Namesto globe se lahko v oteževalnih okoliščinah izreče zapor do enega tedna, v primeru ponovitve prekrška pa do dva tedna. Oseba, ki stori upravni prekršek v stanju neprištevnosti zaradi vinjenosti ali omamljenosti, se kaznuje z denarno kaznijo do 500 evrov. V primeru oteževalnih okoliščin se namesto denarne kazni izreče zaporna kazen do dveh tednov. Sankcioniran je tudi prekršek nošenja uniforme ali enotnega dela uniforme organa službe javne varnosti Zveznega ministrstva za notranje zadeve ali Direkcije državne policije na javnem mestu (razen za scenske namene), ne da bi bila oseba zaposlena pri tem organu ali drugače pooblaščen z zakonom ali drugim predpisom, in sicer z globo do 500 evrov, v primeru neizterljivosti pa z zaporno kaznijo do dveh tednov. Enako velja za nošenje uniforme ali delov uniforme, ki zaradi svoje barve in oblike dajejo videz uniforme ali dela uniforme.

V Avstriji je vstop v gozd na splošno dovoljen v rekreativne namene, je pa izrecno prepovedano v gozdu taboriti ali kampirati. Taborjenje v gozdu je dovoljeno le s soglasjem lastnika gozda. Kampiranje zunaj gozdnega območja v Avstriji ni enotno urejeno. Predpise je mogoče najti predvsem v zakonih posameznih zveznih dežel (vendar ne v vseh). Nekateri od teh zakonov pooblašča tudi lokalno/občinsko oblast, da izdaja odloke o kampiranju. Številni od teh odlokov določajo kraje v posamezni občini, kjer je kampiranje zunaj kampov dovoljeno ali prepovedano.

Zaradi zvezne državne strukture Avstrije sta zakonodaja in izvrševanje varnostne policije razdeljena med zvezno vlado in dežele: zvezna vlada je odgovorna za zakonodajo in izvrševanje splošne varnostne policije, zvezne dežele pa so odgovorne za zakonodajo in uveljavljanje tako imenovane lokalne varnostne policije. Na ravni zvezne zakonodaje Zakon o varnostni policiji ureja splošno varnostno policijo (RIS, Sicherheitspolizeigesetz – Bundesrecht konsolidiert, Fassung vom 22. 5. 2024, bka.gv.at). Zakoni o deželni policiji – lokalna varnostna policija: zadeve lokalne varnostne policije se razumejo kot tisti del varnostne policije, ki je v izključnem ali prevladujočem interesu občine in se lahko z njimi ukvarjajo lastne sile občine znotraj njenih lokalnih meja (npr. kršitev javne spodobnosti ali motenje s hrupom). Lokalna varnostna policija je v vsaki od devetih avstrijskih zveznih dežel urejena s posebnim deželnim zakonom. Deželni zakoni se razlikujejo po obsegu in vsebini. Nekatere vsebujejo poleg kaznivih ravnanj kršitev spodobnosti in motenje hrupa tudi druge predpise (prostitucija, beračenje, prepoved uporabe živali, taborjenje itd.). Vsak od teh zakonov določa tudi obveznost sodelovanja javnih varnostnih služb; obseg obveznosti sodelovanja se med zveznimi deželami razlikuje.

Posamezni deželni zakoni so dostopni na spodaj navedenih povezavah:

Zvezna dežela	Naslov predpisa	Vsebina (povezava)
Burgendland	Burgenländisches Landessicherheitsgesetz	RIS - Burgenländisches Landessicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Burgenland, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Kärnten	Kärntner Landessicherheitsgesetz	RIS - Kärntner Landessicherheitsgesetz - K-LSiG - Landesrecht konsolidiert Kärnten, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Niederösterreich	NÖ Polizeistrafgesetz	RIS - NÖ Polizeistrafgesetz - Landesrecht konsolidiert Niederösterreich, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Oberösterreich	Oö. Polizeistrafgesetz	RIS - Oö. Polizeistrafgesetz - Landesrecht konsolidiert Oberösterreich, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Salzburg	Salzburger Landessicherheitsgesetz	RIS - Salzburger Landessicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Salzburg, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Steiermark	Steiermärkisches Landes-Sicherheitsgesetz	RIS - Steiermärkisches Landes-Sicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert

		Steiermark, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Tirol	Landes-Polizeigesetz	RIS - Landes-Polizeigesetz - Landesrecht konsolidiert Tirol, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Vorarlberg	Landes-Sicherheitsgesetz	RIS - Landes-Sicherheitsgesetz - Landesrecht konsolidiert Vorarlberg, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)
Wien	Wiener Landes-Sicherheitsgesetz	RIS - Wiener Landes-Sicherheitsgesetz – WLSG - Landesrecht konsolidiert Wien, Fassung vom 22.05.2024 (bka.gv.at)

Zvezna dežela Dunaj v deželnem zakonu² določa, da kršitev dostojnosti in povzročanje hrupa stori, kdor krši pravila o dostojnem vedenju v javnosti ali če na neprimeren način povzroča moteč hrup. Kršitelj se kaznuje z globo do 700 evrov. Če globe ni mogoče izterjati, se izreče nadomestna zaporna kazen do enega tedna. Zaradi preprečevanja nadaljevanja prekrška lahko organi javne varnostne službe predmet, ki povzroča hrup, zasežejo. Če to ni mogoče, lahko tudi prekinejo njegovo delovanje. Prekršek beračenja stori, kdor na javnem kraju na vsiljiv, nasilen ali komercialen način ali kot član organizirane skupine berači za denar ali vrednostne predmete. Storilec se lahko kaznuje z globo do 700 evrov. Če globe ni mogoče izterjati, se izreče nadomestna zaporna kazen do enega tedna. Denar in vrednostni predmeti, ki so bili pridobljeni s storitvijo upravnega prekrška, se lahko zasežejo. Za preprečevanje nespodobnega vedenja lahko organi javne varnostne službe osebo, ki na javnem kraju druge ljudi nadleguje na nespodoben način ali drugim ljudem preprečuje uporabo javnih institucij, opozorijo, naj preneha takšno ravnanje ali, če to ni mogoče, zapusti javni kraj. Nespodobno nadlegovanje ljudi je storjeno, kadar vedenje storilca prekrška upravičeno vznemirja druge, takšno vedenje traja dalj časa ali je očitno, da je storilec v opitem (omamljenem) stanju, v katerem se ne more več nadzorovati. Organ javne varnostne službe lahko osebi, ki kljub opozorilu ne upošteva njegovega odrejenega ukrepa, odredi, naj zapusti kraj dejanja. Če je očitno, da oseba ni sposobna razumeti opozorila pristojnega organa, določba glede zapustitve kraja ne velja. Zato morajo organi javne varnostne službe osebo, za katero je očitno, da potrebuje pomoč skupnosti, seznaniti z obstojem socialnih institucij za takšno pomoč in o tem obvestiti pristojni organ lokalne oblasti (npr. sodnika).

b) Češka republika

Na Češkem prekrške zoper javni red in mir ureja Zakon o prekrških (Zákon o přestupcích), ki je znan pod uradno oznako zakon št. 251/2016 Sb. Ta zakon določa prekrške in sankcije za kršitve javnega reda, miru, javnega reda in drugih pravil, ki urejajo družbeno sožitje. Nekaj glavnih kategorij prekrškov in kazni, kot jih določa ta zakon: v prekrške zoper javni red in mir so vključeni motenje javnega reda (npr. hrup, pretepi, agresivno vedenje), neupoštevanje odredb javnih uslužbencev ali uradnih oseb (npr. policija, mestni redarji), kršitve predpisov o zborovanju in združevanju ter uporaba pirotehničnih sredstev na nedovoljenih mestih. V sklop prekrškov zoper premoženje spadajo kraja in vandalizem ter nepooblaščen vstop na tujo posest.

Kazni za prekrške se lahko razlikujejo glede na resnost kršitve in okoliščine, v katerih je bila storjena. Primeri kazni:

- za motenje javnega reda se lahko naloži kazen do nekaj tisoč kron (natančen znesek je odvisen od narave prekrška),
- za hujše kršitve, kot je uporaba nasilja ali resna grožnja javnemu redu, lahko kazni dosežejo več deset tisoč kron.

Podrobneje so prekrški zoper javni red in mir določeni v 5. poglavju navedenega zakona. Zakon določa naslednje prekrške: če oseba a) pri izvrševanju pooblastil ne uboga pozivov uradne osebe, b)

² Dunajski zakon o državni varnosti WLSG, različica z dne 18. 11. 2020.

omalovažuje položaj uradne osebe pri izvrševanju njene oblasti, c) krši nočni mir, d) povzroči ogorčenje javnosti, e) onesnažuje javni prostor, javno dostopni objekt ali javno koristni objekt ali opusti obveznost čiščenja javnega prostora, f) poškoduje ali protipravno zasede javni prostor, javno dostopni objekt ali objekt v javno korist, v primerih, ki se ne preganjajo po drugih zakonih, g) namerno uniči, poškoduje, onesnaži ali nepooblaščen odstrani, zamenja, spremeni, prekrije ali prestavi turistično ali drugo orientacijsko tablo, h) krši določbe varstva javnega reda na športnih, kulturnih, verskih in drugih družabnih prireditvah ali na krajih, namenjenih rekreaciji, turizmu ali pokopom, i) ima na poti na organizirano športno tekmo, na kraju te tekme ali ob vračanju s te tekme obraz zakrit tako, da jo je težko ali nemogoče prepoznati, ali j) prinese pirotehnični izdelek na organizirano športno tekmo ali uporabi pirotehnični izdelek na kraju tekme, na poti na tekmo ali ob vračanju s tekme.

c) Republika Francija

V Franciji na področju javnega reda in miru razsoja o prekrških, tj. manjših kazenskih kršitvah, kot so na primer neprimeren hrup, žaljivo kaljenje miru ali kaljenje nočnega miru, policijsko sodišče. Zagrožena kazen za tovrstne prekrške je za prekrške 3. razreda do 450 evrov (Kazenski zakonik, Regulativni del – Odloki Državnega sveta, člen R623-2). Za manjše prekrške so poenostavljeni postopki, in sicer brez postopka na sodišču (sklep na sodišču). Policijsko sodišče odloča s skrajno pristojnostjo, tj. brez pritožbe, za prekrške prvih štirih razredov. Zakon³ določa naslednje višine glob:

1. največ 38 evrov za prekrške 1. razreda;
2. največ 150 evrov za prekrške 2. razreda;
3. največ 450 evrov za prekrške 3. razreda;
4. največ 750 evrov za prekrške 4. razreda;
5. največ 1500 evrov za prekrške 5. razreda, pri čemer se znesek lahko poveča do 3.000 evrov v primeru povratništva, če tako predvideva uredba, razen če zakon predvideva, da je povratništvo pri prekršku kaznivo dejanje.

Spolno razkazovanje na kraju, ki je dostopen pogledom javnosti, se kaznuje z letom zapora in globo (Kazenski zakonik, člen 222-32). Osebe, ki mladoletnike silijo k pitju alkoholnih pijač (člen 227-18), se kaznujejo z zaporno kaznijo in globo, za siljenje mladoletnikov k beračenju (člen 227-20) pa z dvema letoma zapora in globo. Razžalitev uradne osebe (člen 433-5) se kaznuje z denarno kaznijo do 7.500 evrov. Razžalitev zajema govorjenje, kretnje, grožnje, kakršna koli neobjavljena pisna ali slikovna sporočila ali pošiljanje kakršnih koli predmetov uradni osebi med opravljanjem uradnega dejanja in takšna sporočila, ki lahko prizadenejo dostojanstvo osebe ali ugled, povezan z njeno uradno funkcijo. Če razžalitev stori skupina (dve ali več oseb), se ta kaznuje s šestmesečno zaporno kaznijo in globo v višini 7.500 evrov.

č) Republika Hrvaška

Na Hrvaškem ureja prekrške zoper javni red in mir Zakon o prekrških zoper javni red in mir⁴. Med kršitve javnega reda in miru spadajo dejanja, ki nezakonito motijo mir, delo ali običajen način življenja občanov, ustvarjajo nemir in nezadovoljstvo, motijo gibanje občanov po ulicah in drugih javnih krajih, ovirajo uresničevanje njihovih pravic in dolžnosti, žalijo moralo, ovirajo izvrševanje zakonitih ukrepov državnih organov in uradnih oseb, ogrožajo splošno varnost ljudi in premoženja, žalijo državne organe ali kako drugače motijo javni red in mir občanov ter druga dejanja, določena s tem zakonom.

Najpogostejši prekrški so prepir, kričanje, pretep, drzno vedenje, pijančevanje na javnem kraju, omalovaževanje ali žalitev policistov, puščanje živali brez nadzora, prosjačenje in potepanje, dajanje alkohola (že) opitim osebam. Pomembna značilnost teh prekrškov je, da so storjeni predvsem na javnih krajih, kot so ulice, trgi, restavracije in drugi.

³ Št. 2005-47, z dne 26. 1. 2005, člen 9 (Uradni list z dne 7. 2. 2005).

⁴ Zakon o prekršajima protiv javnog reda i mira, NN 5/90, 30/90, 47/90 i 29/94, <https://www.zakon.hr/z/279/Zakon-o-prekr%C5%A1ajima-protiv-javnog-reda-i-mira>.

Če policija ugotovi, da je oseba s svojim ravnanjem kršila javni red in mir, bo zoper njo uvedla prekrškovni postopek z izdajo prekrškovnega naloga ali vložitvijo obtožnice. Osebe, ki so oškodovane s prekrškom, lahko same uvedejo prekrškovni postopek tako, da vložijo obdolžilni predlog pred krajevno pristojnim sodiščem za prekrške.

Za prekršek pretepanja, vpitja, prepiranja ali na drug način motenja javnega reda je predpisana globa od 300 do 2.000 evrov ali zaporna kazen do 30 dni. Za prekršek drznega nesramnega vedenja je predpisana globa od 700 do 4.000 evrov ali zaporna kazen do 30 dni. Za nedostojno vedenje do uradnih oseb ali neupoštevanje njihovih odredb je predpisana globa od 700 do 4.000 evrov ali zapor do 30 dni.

Za prekrške na področju javnega reda in miru je zagrožena globa ali zaporna kazen do 30 dni, v skladu z zakonom pa se lahko storilcu izrečejo tudi varnostni ukrepi (obvezno zdravljenje alkoholizma ali odvisnosti od prepovedanih drog ali zdravljenje prenosljivih spolnih bolezni).

Kršitve javnega reda so lahko opredeljene tudi v občinskih odlokih, tako je npr. v Dubrovniku z Odlokom o komunalnem redu med drugimi kršitvami kaznivo tudi vsako gibanje psov brez povodcev, spanje na klopeh in sedenje na naslonjalah klopi z nogami na klopi in kampiranje. Predpisana kazen za kršitev teh prepovedi je 1.320 evrov.⁵

Na Hrvaškem trenutno delovna skupina, ki vključuje predstavnike policije, državnega odvetništva, pravnih fakultet in nevladnih organizacij, pripravlja nov zakon, ki še ni dostopen javnosti.

d) Republika Nemčija

V Nemčiji je varstvo javnega reda in miru urejeno v 3. delu Zakona o upravnih prekrških⁶, v drugem delu, ki določa kršitve javnega reda (116.–123. člen). Tako je določen prekršek nedopustnega hrupa, ki bi lahko povzročil precejšnje motenje širše javnosti, soseske ali škodovalo zdravju drugih ljudi. Globa je predpisana v znesku do 5.000 evrov. Inkriminirano je tudi nedostojno vedenje v javnosti, če je storjeno na način, ki bi lahko motilo ali ogrozilo splošno javnost in poslabšalo javni red. Za tak prekršek je predpisana globa. Prepovedano je tudi nedostojno vedenje na javnem kraju s spolno vsebino, ki bi lahko vzbudilo močno zgražanje ali pomenilo nadlegovanje. Za najmilejše prekrške je predpisana globa do 1.000 evrov, za hujše pa do 10.000 evrov. Prepovedana je tudi posest nevarnih živali, in sicer na način, da se omogoči prosto gibanje takih živali ali če posestnik ne sprejme zadostnih previdnostnih ukrepov, s katerimi se preprečuje povzročanje škode teh živali. Sankcija za takšno kršitev je globa. Posebej je inkriminirano nedostojno vedenje zaradi čezmernega uživanja alkoholnih pijač ali drugih opojnih snovi. Tudi za ta prekršek je predpisana globa. V zadnjem, 123. členu je predpisan še zaseg predmetov, povezanih s temi prekrški.

Nekatera v nadaljevanju navedena ravnanja so v Nemčiji na splošno obravnavana kot kazniva dejanja (pretepi, nesramno obnašanje do policistov, vandalizem). Te je mogoče tudi ustaviti po plačilu globe, vendar je pred tem sodna obravnava. Divje kampiranje v zveznem zakonu ni prepovedano, je pa prepovedano v deželnih uredbah (16). Na primer v Zakonu o gozdovih in pokrajini Spodnje Saške (27. člen) je navedeno: Na odprtem podeželju zunaj odobrenih kampov ni dovoljeno kampirati, postavljati prikolic in mobilnih hišic niti bivati v šotorih, mobilnih hiškah in prikolicah. Drugi prekrški so opredeljeni v Zakonu o prekrških (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten, OWiG, povzročanje čezmernega hrupa: 117. člen, beračenje: 118. člen in nasilno vedenje: 119. člen.

117. člen: Nedopusten hrup

(1) Kdor brez opravičenega razloga ali v nedopustnem obsegu ali v obsegu, ki se mu je v danih okoliščinah mogoče izogniti, povzroča hrup, ki povzroča večje vznemirjenje prebivalstva ali okolice ali škodo zdravju drugega. Za prekršek se lahko kaznuje z globo do 5.000 evrov.

⁵ <https://www.dubrovnik.hr/uploads/pages/12/Odluka-o-komunalnom-redu.pdf>.

⁶ Ordnungswidrigkeitengesetz (Gesetz über Ordnungswidrigkeiten) (Zvezni zakon, BGBl. I S. 602) z dne 19. 2. 1987 s spremembami in dopolnitvami.

118. člen: Javna motnja

(1) Kdor stori hudo žaljivo dejanje, ki vznemirja ali ogroža javnost in posega v javni red, se šteje, da je storil predpisani prekršek.

119. člen: Skrajno žaljiva in moteča dejanja

(1) Kdor koli 1. v javnosti na način, ki vznemirja druge, oziroma 2. na skrajno žaljiv način z razširjanjem vsebine (3. pododdelek 11. člena Kazenskega zakonika) ali omogočanjem javne dostopnosti ponuja, napoveduje ali priporoča možnost za opravljanje spolnih dejanj ali objavlja tovrstne izjave, se šteje, da je storil predpisani prekršek.

(2) Za prekršek se šteje tudi, kdor na način iz prvega odstavka ponuja, oglašuje, priporoča ali objavlja sredstva ali predmete, ki se uporabljajo za spolno rabo, ali objavlja tovrstne izjave. Tudi kdor objavlja spolne vsebine (3. pododdelek 11. člena Kazenskega zakonika) na javnih mestih, kjer so skrajno žaljive, se šteje, da je storil prekršek.

(4) Predpisani prekršek se lahko v primerih iz prvega odstavka 1. člena kaznuje z zakonsko globo v višini največ 1.000 evrov, v drugih primerih pa z zakonsko globo v višini največ 10.000 evrov.

e) Kraljevina Španija

V Španiji ureja varstvo javnega reda in miru Temeljni zakon 4/2015 o zaščiti varnosti državljanov in spremembe 14/2019.⁷ S tem zakonom se urejajo številni in raznovrstni ukrepi, katerih namen je zagotavljanje varnosti z zaščito ljudi in premoženja ter ohranjanjem miru državljanov.

V tem zakonu so urejena področja povezana z orožjem in eksplozivom, javnimi zbiranji in shodi, kolektivnimi neredi in osebnimi izkaznicami. Kazenske sankcije so določene v posebnem, V. poglavju. V 2. oddelku so določene kršitve in sankcije, med najhujše kršitve javne varnosti (35. člen) se uvrščajo tudi shodi in demonstracije, ki niso napovedani ali so sploh prepovedani. Med hude kršitve (36. člen) so uvrščena dejanja ali opustitve, ki preprečujejo ali ovirajo delovanje reševalnih služb, povzročajo ali povečujejo tveganje za življenje ali integriteto ljudi ali škodo na premoženju; ponujanje za plačane spolne storitve na območjih javnega prevoza, v bližini krajev, namenjenih mladoletnikom, kot so izobraževalni centri, igrišča ali prostori za prosti čas, ki so dostopni mladoletnikom; javna in nepravilna uporaba službenih uniform, znakov ali odlikovanj ali njihovih kopij in drugih elementov opreme policijskih sil ali nujnih služb, ki bi lahko zavajali; nezakonita uporaba ali posedovanje strupenih ali prepovedanih drog ali psihotropnih snovi na javnih krajih, cestah, v javnih ustanovah ali kolektivnem prevozu. Med manjše kršitve (37. člen) pa spadajo nedostojno vedenje do pripadnikov varnostnih sil in organov pri izvajanju njihovih varnostnih funkcij, puščanje živali, ki bi lahko delale škodo, v naravo ali v stanju, ki bi jim lahko škodovalo, zapuščenje domačih živali v razmerah, ki bi lahko ogrozile njihovo življenje, in uživanje alkoholnih pijač na javnih krajih, cestah ali javnem prevozu, če se s tem resno moti javni mir.

Kršitve so razdeljene v tri skupine, in sicer zelo hude, hude in manjše kršitve. Zelo hude kršitve so sankcionirane z globo od 30.001 do 600.000 evrov, hude z globo od 601 do 30.000 evrov, manjše pa z globo od 100 do 600 evrov. Določene so tudi dodatne (stranske) sankcije, kot so odvzem orožja in z njim povezanih dovoljenj, zaseg predmetov ali pripomočkov, uporabljenih za storitev prekrška, začasen odvzem dovoljenja do šestih mesecev za manjše kršitve in od šestih mesecev do dveh let za hude kršitve ter zaprtje prostorov ali objektov. Če je posledica prepovedanega dejanja nastanek premoženjske škode, se lahko storilcu naloži tudi sanacija poškodovanih stvari, če to ni mogoče, pa plačilo povzročene škode.

Pretepanje na javnem kraju v Španiji se obravnava resno in je strogo kaznovano, bodisi kot hujša kršitev javnega reda bodisi kot kaznivo dejanje v skladu s Kazenskim zakonikom. Kazni segajo od denarnih glob za manjše incidente do zapornih kazni za hujše pretepe in povzročitev telesnih poškodb.

⁷ Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de protección de la seguridad ciudadana (BOE št. 77 z dne 31. marca 2015).

Za prepiranje na javnem kraju v Španiji se lahko naložijo različne kazni, ki segajo od opozoril do denarnih glob, odvisno od resnosti incidenta. Pomembno je razumeti, da zakonodaja strogo ureja vedenje na javnih mestih, da bi zagotovila javni red in varnost.

f) Republika Italija

V Italiji je pretepanje opredeljeno kot kaznivo dejanje v 588. členu Kazenskega zakonika in je eno izmed kaznivih dejanj zoper življenje in telo, ki ju ščiti zakonodaja. Pretep je medsebojna, sočasna in nasilna izmenjava fizičnega nasilja, ki jo zakonodajalec kaznuje z denarno kaznijo do 2.000 evrov. V primeru hujšega pretepa, tj. če je eden od udeležencev poškodovan ali ubit, se kazen zaostri in posledično predvideva zaporno kazen od šestih mesecev do šestih let.

Motenje javnega miru (hrup) je kaznivo ravnanje in se kaznuje po kazenskem pravu, saj krši temeljno človekovo pravico, in sicer pravico do zdravja, ki jo varuje tudi 32. člen Ustave. Kaznivo dejanje je storjeno, kadar hrup preseže tako imenovani prag dopustnosti, ki določa mejo 3,5 decibela. Vendar to ni dovolj, saj je za nastanek tega, kar vsebuje 659. člen kazenskega zakonika, potrebno, da hrup dosega več ljudi, sicer kaznivo dejanje spada med tista, ki jih ureja civilni zakonik, zlasti 844. člen. Kazenska sankcija za kršitelje je denarna kazen do 309 evrov ali zaporna kazen do treh mesecev.

Nadlegovanje z beračenjem, 669. člen Kazenskega zakonika

Če dejanje ne pomeni hujšega kaznivega dejanja, se, kdor se ukvarja z beračenjem tako, da nadleguje ali simulira deformacijo ali bolezen ali goljufivo uporablja sredstva, da bi vzbudil sočutje drugih, kaznuje z zaporom od treh do šestih mesecev in globo od 3.000 do 6.000 evrov. Vedno se zasežejo stvari, ki so bile uporabljene ali so bile namenjene uporabi za storitev kaznivega dejanja ali pomenijo njegovo premoženjsko korist.

Uporaba mladoletnikov za beračenje. Organizirano beračenje, 600. člen Kazenskega zakonika
Razen če gre za hujše kaznivo dejanje, se, kdor osebo, ki je mlajša od štirinajst let in je pod njeno oblastjo ali mu je zaupana v varstvo ali nadzor, uporabi ali ji dovoli, da berači, ali drugim dovoli, da jo uporabijo za beračenje, kaznuje z zaporom do treh let. Kdor organizira beračenje teh oseb, jih izkorišča ali kako drugače omogoča pridobivanje dobička, se kaznuje z zaporom od enega do treh let.

Prenočevanje na javnem kraju: ni kaznivo dejanje, vendar lahko lokalne skupnosti zaradi varovanja javnega reda to ravnanje sankcionirajo z odloki, ki lahko predvidevajo upravne sankcije (prekrški), ne sankcije po kazenskem zakoniku.

Nedovoljeno kampiranje: posebne nacionalne zakonodaje o kampiranju ni, saj je urejanja tega prepuščeno lokalnim skupnostim. Zato regije, pokrajine, občine, teritorialne skupnosti ali okrožja in upravni organi parkov sprejmejo svoje predpise, ki veljajo na njihovem ozemlju. Načeloma je prosto kampiranje v Italiji prepovedano in se kaznuje z upravnimi globami v višini od 100 do 500 evrov, odvisno od območja.

Vandalizem: takšno ravnanje se obravnava kot kaznivo dejanje, predpisano v 635. členu Kazenskega zakonika (Poškodovanje). Tistega, ki uniči, poslabša ali naredi v celoti ali delno neuporabno premično ali nepremično lastnino drugih oseb z osebnim nasiljem ali grožnjo ali v zvezi s kaznivim dejanjem iz 331. člena, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do treh let.

Enako se kaznuje oseba, ki v celoti ali delno uniči, pokvari ali naredi neuporabne naslednje stvari, ki niso njena last:

1. javne stavbe ali stavbe, ki so namenjene javni rabi ali so vključene v zgodovinska mestna jedra, stavbe, katerih gradnja, prenova, sanacija ali restavracija poteka ali je bila končana, ali druge stvari, navedene v 7. točki člena 625[508](6)(7)(8);
2. objekte, namenjene namakalnim sistemom;
3. sajenje vinske trte, sadno drevje ali grmičevje, gozdove ali gozdnih drevesnic, namenjenih obnovi gozda [508];
4. športno opremo in objekte, da se preprečijo ali prekinejo športni dogodki.

Kdor ob dogodkih, ki potekajo na javnem kraju ali so odprti za javnost, uniči, razbije, pokvari ali naredi premoščno ali nepremoščno premoženje drugih oseb v celoti ali delno neuporabno, se kaznuje z zaporom od enega do petih let in denarno kaznijo do 10.000 evrov.

Za kazniva dejanja iz prejšnjih odstavkov je pogoj za pogojno obsodbo odprava škodljivih ali nevarnih posledic kaznivega dejanja ali, če obsojenec temu ne nasprotuje, brezplačno opravljanje dejavnosti v korist skupnosti za določen čas, ki v nobenem primeru ne sme biti daljši od trajanja pogojne obsodbe, v skladu z načini, ki jih je v sodbi navedel sodnik.

V primerih iz prvega pododdelka in drugega pododdelka, številka 1), omejenih na dejanja, storjena na stvareh, ki so izpostavljene nujnosti, običaju ali namenu javne vere, v skladu s 625. členom, prvi pododdelek, številka 7), se kaznivo dejanje kaznuje na podlagi pritožbe oškodovanca, vendar se preganja po uradni dolžnosti, če je dejanje storjeno ob kaznivem dejanju iz 331. člena ali če je oškodovanec nezmožen zaradi starosti ali invalidnosti.

Poleg tega 639. člen Kazenskega zakonika kaznuje ravnanje, povezano z umazanjem. Kdor poleg primerov, predvidenih v 635. členu, oskruni ali umaže premoščnine, ki pripadajo drugim, se na podlagi predloga za pregon oškodovane osebe kaznuje z denarno kaznijo do 309 evrov.

Italijanski Kazenski zakonik v členu določajo ravnanja, ki pomenijo razžalitev (žalitev) uradne osebe in upiranje (s silo ali grožnjo) uradni osebi. Žalitev uradne osebe, ki jo določa 341. člen: Kdor na javnem kraju ali kraju, ki je dostopen javnosti, in v navzočnosti več oseb žali čast in ugled uradne osebe med opravljanjem uradnega dejanja in zaradi njene funkcije, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do treh let.

Upiranje uradni osebi, določeno v 337. členu Kazenskega zakonika: Kdor se z nasiljem ali grožnjami upira uradni osebi ali osebi z javnimi pooblastili pri opravljanju uradnega dejanja ali službe ali tistim, ki na zahtevo uradne osebe nudijo pomoč, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

g) Kraljevina Nizozemska

Na Nizozemskem se prekrški zoper javni red in mir urejajo predvsem z Zakonom o kaznivih dejanjih (Wetboek van Strafrecht)⁸ in občinskimi uredbami (Algemene Plaatselijke Verordening, APV).

Wetboek van Strafrecht (Zakon o kaznivih dejanjih): Ta zakon ureja različna kazniva dejanja, vključno z nedostojnim vedenjem, neupoštevanjem uradne osebe in pretepanjem.

Algemene Plaatselijke Verordening (APV): To so lokalne uredbe, ki jih sprejmejo občine in podrobneje določajo pravila glede javnega reda in miru v posamezni občini. Te uredbe lahko vključujejo prepoved beračenja, kampiranja na nedovoljenih mestih in druga dejanja, ki motijo javni red in mir.

Vsaka občina ima svojo APV, ki specifično določa, kaj je dovoljeno in kaj ni na območju zadevne občine. V primeru kršitve teh predpisov lahko lokalne oblasti izrekajo globe ali druge kazni.

⁸ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0001854/2024-01-01/0#BoekTweed>.

Kazenski zakonik v 23. členu predpisuje globe, ki jih glede na višino razvršča v šest kategorij:

- I. kategorija: 335 evrov, od 1. januarja 2024: 515 evrov,
- II. kategorija: 3.350 evrov, od 1. januarja 2024: 5.150 evrov,
- III. kategorija: 6.700 evrov, od 1. januarja 2024: 10.300 evrov,
- IV. kategorija: 16.750 evrov, od 1. januarja 2024: 25.750 evrov,
- V. kategorija: 67.000 evrov, od 1. januarja 2024: 103.000 evrov,
- VI. kategorija: 670.000 evrov, od 1. januarja 2024: 1.030.000 evrov.

V 184. členu je predpisana kazen za tistega, ki namenoma ne ravna po odredbi ali zahtevi uradne osebe, pristojne za opravljanje kakršnega koli nadzora, ali uradne osebe, ki je pristojna ali pooblaščenca za odkrivanje ali preiskovanje kaznivih dejanj, ali pri izvajanju katere zakonske določbe preprečuje, ovira ali onemogoča izvedbo, taka oseba se kaznuje z zaporom do treh mesecev ali denarno kaznijo II. stopnje.

Razkazovanje spolnih organov je sankcionirano v 430.a členu in za tovrstno kršitev je predpisana globa I. kategorije. Ista globa (431. člen) je predpisana tudi za povzročanje hrupa, s katerim se moti nočni počitek sosedov.

426. člen: Oseba, ki v vinjenem stanju ovira promet, krši javni red, ogroža varnost drugega ali stori dejanje, pri katerem je potrebna posebna previdnost, da se prepreči nevarnost za življenje ali zdravje tretjih oseb, se kaznuje z zaporom do šestih dni ali denarno kaznijo I. stopnje.

Zaradi protipravnega oviranja pri gibanju na javni cesti ali se skupaj z enim ali več drugimi proti njegovi izrecno izraženi volji še naprej vsiljuje drugemu ali mu še naprej moteče sledi se kaznuje z zaporom do enega meseca ali denarno kaznijo II. stopnje (426. člen).

Kdor pri opravljanju službe, poklica ali podjetja diskriminira osebe zaradi njihove rase, vere, življenjskega prepričanja, spola ali heterospolne ali istospolne usmerjenosti, se kaznuje z zaporom do dveh mesecev ali denarno kaznijo III. kategorije.(429. člen).

Prekrški beračenja in nezakonitega kampiranja so določeni v lokalnih prepisih.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona ne prinašajo posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) Pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki:

Predlog zakona nima posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo:

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje:

Predlog zakona nima posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS. Zakon bo predstavljen zainteresirani strokovni javnosti ter organizacijskim enotam policije in ministrstva, pristojnega za notranje zadeve.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Druge tovrstne okoliščine niso podane.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

Predlog zakona je bil objavljen na portalu E-demokracija 17. 1. 2024, istega dne je bil poslan tudi v strokovno usklajevanje (Varuh človekovih pravic, Informacijski pooblaščenec, Vrhovno sodišče RS, Vrhovno državno tožilstvo RS, Državno odvetništvo RS, Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice, Komisija za preprečevanje korupcije, Zagovornik načela enakosti, Združenje občin Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije, Javna agencija RS za varnost prometa, Društvo za nenasilno komunikacijo, Amnesty International Slovenije, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Sindikat policistov Slovenije in Policijski sindikat Slovenije).

Mnenja, predloge in pripombe so podali Sindikat policistov Slovenije, Skupnost občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije, Združenje občin Slovenije, Informacijski pooblaščenec, Vrhovno državno tožilstvo RS, Vrhovno sodišče RS, Državno odvetništvo RS, Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice in Zagovornik načela enakosti. Med javno razpravo so mnenje podali tri fizične osebe (njihova mnenja so anonimizirana), Pravna mreža za varstvo demokracije, župani Zgornje Gorenjske in Sindikat občinskih redarjev Slovenije.

Varuh človekovih pravic in Komisija za preprečevanje korupcije pripomb na osnutek predloga nista podala.

Ministrstvo za notranje zadeve se bo do mnenj, predlogov in pripomb opredelilo po končanem medresorskem usklajevanju, saj bodo zadevni člani še predmet sprememb, preden se bo vladno gradivo poslalo Vladi RS.

Splošne pripombe:

Združenje občin Slovenije

Nasprotujejo predlogu, da bi občinsko redarstvo prevzelo dodatne naloge brez ustrezno zagotovljenih finančnih sredstev za njihovo izvajanje.

Predlagatelj je določil pristojnost občinskih redarstev za določene prekrške v skladu z vizijo nove varnostne politike na tem področju, ki predvideva večjo vlogo redarstev na tem področju.

Državno odvetništvo RS

Opozarja na nekatera opažanja, to je na očitno napačen zapis obrazložitve k posameznim členom, in sicer je v obrazložitvi k 24. členu zapisano, da se s to zakonsko določbo določa policijski zased predmetov, med drugim za 5. člen, kar pa ni skladno z besedilom novega 24. člena, v katerem ni navedeno, da bi smel policist brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseči predmete, povezane

s prekrški iz 5. člena tega zakona. Ta pristojnost v zvezi s 5. členom tega zakona je podeljena občinskemu redarju v 25. členu zakona, kar pa je bodisi nepravilen zapis besedila 25. člena zakona bodisi nepravilna omenjena obrazložitev. Poleg navedenega so člani napačno številčeni, in sicer je v besedilu členov dvakrat naveden 24. člen, čeprav bi moral biti za 24. členom naveden 25. člen. Tudi nekateri drugi člani so v obrazložitvi k 24. in 25. členu neustrezno navedeni, zato predlagajo, da se te navedbe še enkrat preverijo. Glede na opažanja priporočajo, da se preverita tudi besedilo 27. člena, ki ureja pristojnost za nadzor, zaseg predmetov in odločanje o prekrških, in nadzor nad izvajanjem določb o prekrških.

Predlagatelj je upošteval navedene pripombe.

Opaža še, da 21. člen predloga zakona ni spremenjen, saj je enak člen vsebovan v veljavnem ZJRM-1, in sicer je to 20.a člen, torej gre le za preštevilčenje. Pri tem – v zvezi s spremembo obravnavanega zakona, ki je bila objavljena v Uradnem listu RS št. 113-3799/2024 z dne 30. 12. 2024 in mu ni bila predložena v strokovno usklajevanje, v nasprotju s tem predlogom zakona – pripominja, da je mogoče opaziti, da gre za zelo kratko obdobje med sprejemanjem navedenih sprememb.

Predlagatelj pojasnjuje, da je bila sprememba 20. a člena poslanska iniciativa, pri kateri MNZ ni sodeloval v zakonodajnem postopku.

Izpostavlja še nekaj opažanj, in sicer: (i) da je besedilo četrtega odstavka 5. člena po njihovem mnenju nejasno, (ii) da je v drugem odstavku 7. člena vprašljivo, kako je bilo vzpostavljeno sorazmerje pri določitvi maksimalne kazni glede na določitev maksimalne kazni za psihično trpinčenje iz prvega odstavka tega člena, (iii) da je vprašljiv izostanek določitve prekrška za nedostojno vedenje na javnih krajih v oglaševalske namene, (iv) da se jim zastavlja dvom glede določitve prekrška v drugem odstavku 11. člena za nošenje samo tam navedenih predmetov ter (v) da se zdi, da v določbah prvega in tretjega odstavka 17. člena ni utemeljeno, da je glede na prejšnjo definicijo dodan kumulativni pogoj (dodano povzročitev vznemirjanja) za opredelitev prekrška.

Predlagatelj pojasnjuje, da je bilo navedeno besedilo tekom medresorskega usklajevanja znatno spremenjeno.

Vrhovno državno tožilstvo RS

Načelno opozarja na potrebno pozornost prekrškovnih organov pri obravnavi prekrškov, katerih zakonski znaki se delno prekrivajo z zakonskimi znaki kaznivih dejanj.

Predlagatelj se strinja s pripombo in je to upošteval pri pripravi predloga zakona.

Združenje mestnih občin Slovenije

V predlogu zakona so globe večinoma predpisane v razponu, v posameznih primerih pa zgolj v določenem znesku (npr. tretji in šesti odstavek 4. člena, sedmi odstavek 5. člena idr.). Takšen (dvoletni) način predpisovanja glob z vidika načela sistematike, ki izhaja iz tega, da je zakon sklenjena (in sklepčna) logična celota ob hkratnem upoštevanju, da imajo vsi materialni predpisi, ki določajo prekrške, kazenske določbe strukturirane na način, da so globe predpisane v razponu, vsekakor ni ustrezen.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Zagovornik načela enakosti

Priporoča, naj se podrobneje uredi razmejitev prekrškov v ZJRM-2 in kaznivih dejanj ter njihovega pregona.

Predlagatelj meni, da je razmejitev z zakonskimi znaki ustrezno urejena. Vodenje evidenc je predmet Zakona o nalogah in pooblastilih policije.

Informacijski pooblaščenec

Predlog zakona o varstvu javnega reda in miru ureja različne vidike in prekrške s področja varstva javnega reda in miru, ne ureja pa zbiranja in obdelave osebnih podatkov. Informacijski pooblaščenec zato zgolj iz previdnosti izpostavlja, da morajo biti v skladu z 38. členom Ustave RS in 6. členom ZVOP-2 nabor in namen zbiranja osebnih podatkov ter rok hrambe določeni z zakonom.

Predlagatelj pojasnjuje, da je vodenje evidenc predmet Zakona o nalogah in pooblastilih policije.

Župani Zgornje Gorenjske

Kršitve kampiranja in nedovoljenega prenočevanja v vozilih naj se uredijo na način, da bodo kazni imele ustrezen in pričakovan odvračalni učinek, kot je bilo tudi predlagano v vseh predhodnih pobudah, in da se elementi tovrstnih prekrškov zapišejo na način, ki bo omogočal učinkovit nadzor pristojnih organov.

Na splošno so globe za prekrške prenizke in med prekrški nerazumljivo nesorazmerne ter kot take ne bodo dosegle potrebnih splošno preventivnih učinkov.

Prekršek kampiranja je izločen iz predloga zakona, saj bo urejanje prekrška izključna pristojnost občin.

1. člen:

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se v drugem odstavku 1. člena predloga beseda »ljudi«, ki se dvakrat ponovi, vsakokrat nadomesti z besedo »posameznikov«.

Predlagatelj pojasnjuje, da 1. člen ne vsebuje več drugega odstavka.

2. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Meni, da je treba definicijo nedostojnega vedenja v razmerju do uradne osebe (6. točka prvega odstavka) oblikovati drugače, kot to velja za nedostojno vedenje do posameznika ali skupine.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se v 6. točki prvega odstavka 2. člena predloga črta besedilo »ali državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnega pooblastila«. Pri tem gre za poskus uvedbe novosti, ki dejansko sploh ni obrazložena.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj se omenjeni zakonski znak dokazuje v konkretnem prekrškovnem postopku.

Zagovornik načela enakosti

Meni, naj se besedilo 2. člena dopolni tako, da opredeli, kaj pomeni javno spodbujanje nestrpnosti, sovraštva in neenakopravnosti.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj ZJRM-2 ne more razlagati pojmov, ki sodijo tudi na druga normativna področja.

Informacijski pooblaščenec

K 7. točki prvega odstavka 2. člena predlaga sklic na prvi odstavek 99. člena Kazenskega zakonika (KZ-1, Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP, 16/23 in 107/24 – odl. US) oziroma v skladu z 9. točko drseče sklicevanje na to ureditev.

Predlagatelj pojasnjuje, da je sklic na KZ-1 neustrezen, predlagano besedilo je medresorsko usklajeno z MJU in MDDSEZEM.

Pravna mreža za varstvo demokracije

Predlog ZJRM-2 v 5. točki 2. člena iz opredelitve izraza »javni kraj« izrecno izključuje kibernetiski prostor, saj določa, da je javni kraj »vsak prostor, ki je brezpogojno ali pod določenimi pogoji dostopen vsakomur in ne gre za kibernetiski prostor«.

Predlagatelj pojasnjuje, da je predmet urejanja ZJRM-2 fizični prostor, kot je bilo navedeno bo za to področje potrebna specialna ureditev.

4. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Izobešanje tuje zastave je izraz spoštovanja do te države in se nanaša na mednarodno sodelovanje Republike Slovenije s to tujo državo, ob tem pa zadeva tudi spoštovanje suverenosti Republike Slovenije, ki ima svojo zastavo, pri tem gre lahko tudi za izraz svobode izražanja po prvem odstavku 39. člena Ustave Republike Slovenije. Če se izobesi tuja zastava, je to lahko glede na trenutne geopolitične razmere izraz podpore žrtvam širših kršitev človekovih pravic ali protest proti tovrstnim kršitvam (npr. če kdo izobesi zastavo tuje države, polite z rdečo barvo, ali je zastava del umetniške instalacije). V praksi so bili primeri, ko so organi Republike Slovenije izobesila zastave tujih držav v znak podpore tem državam, enako so storili tudi državljani (na svojih balkonih), ne nazadnje pa tudi umetniki v galerijah. V teh primerih bi bilo treba vsaj izvzeti možnost globe. Upoštevajo naj se tudi pripombe k 15. členu.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, naj se v drugem odstavku 8. člena predloga črta besedilo »ali zaradi uradnega poslovanja«. Ta določba ni potrebna, saj je v vsakem primeru lahko kršitelj za nedostojno vedenje do vseh oseb na javnem kraju, torej tudi, če tako ravna do uradnih oseb, kaznovan že po prvem odstavku 8. člena predloga.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj gre za ugotavljanje zakonskih znakov v konkretnem prekrškovnem postopku.

Pravna mreža za varstvo demokracije

a) Nejasnost pojmov

Predlagana določba združuje aktualni določbi ZJRM-1, ki urejata izobešanje zastave (4. in 14. člen ZJRM-1), v eno določbo, kar pozdravljajo, saj prispeva k večji preglednosti, žal pa določba v več vidikih ostaja nejasna, in sicer:

- prevelika ohlapnost oziroma nedoločnost pojma »izobešanje«,
- nejasnost pojma »javni shod z mednarodno udeležbo«.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

b) Preozka opredelitev izjem

Določba glede dovoljenega izobešanja tuje zastave je preveč restriktivna.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

5. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

V prvem odstavku predlaga opredelitev »nepridobitne pravne osebe in fizične osebe, ki zbirajo prispevek za nepridobiten namen in ki imajo dovoljenje ...« »Nepridobitne fizične osebe« namreč ni ustaljen izraz v pravnih aktih. Predlaga, da se namen zbiranja prostovoljnih prispevkov v drugem odstavku 5. člena razširi, in sicer: »Kot upravičeni razlog se šteje bolezen, telesna poškodba, elementarna ali druga nesreča, v kateri je prosilec utrpel veliko premoženjsko škodo, in drug dobrodelni ali splošno koristni namen.«

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Združenje mestnih občin Slovenije

Glede na to, da ima po predlogu zakona občinski redar pooblastilo za zaseg predmetov iz prekrška po 5. členu, nima pa pooblastila za nadzor nad izvajanjem določbe o prekršku, predlaga, da se v prvem odstavku 25. člena predloga zakona črta določba o zasegu predmetov prekrška iz 5. člena predloga zakona.

Predlagatelj pripombe ni sprejel iz predhodno navedenih razlogov povečanja pristojnosti redarstev.

Vrhovno sodišče RS

Pojem velike premoženjske škode ni opredeljen (ta izraz se uporablja tudi v KZ-1, kjer pa je opredeljen).

Predlagatelj pojasnjuje, da se ta zakonski znak ugotavlja v vsakem konkretnem postopku.

6. člen:

Združenje mestnih občin Slovenije

Umestitev inkriminacije nasilnega in drznega vedenja na športnih prireditvah v četrti odstavku 6. člena ni ustrezno. V zadnjih letih so na športnih prireditvah ali v zvezi z njimi pogosto hujši izgredi, predvsem na nogometnih tekmah, ki jih izvajajo pripadniki organiziranih navijaških skupin, zaradi česar je v zakonodajnem postopku sprememba ureditve Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol), ki ureja varnostni ukrep prepovedi udeležbe na športnih prireditvah.

Predlagatelj je pripombo upošteval in umestil samostojni 7. člen v besedilo predloga zakona.

Vrhovno sodišče RS

Drugi odstavek 6. člena (nasilno in drzno vedenje – v zvezi s 4. točko 1. člena) – predlaga, naj se doda, da se ne kaznuje, kdor se zgolj odzove na udarce.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj gre pri tem za ugotavljanje izključitve protipravnosti v konkretnem prekrškovnem postopku

7. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Pojasnjuje, da bi bilo smiselno kvečjemu prekrškovno sankcioniranje v okviru Zakona o preprečevanju nasilja v družini (ZPND) ali vsaj v okviru definicije nasilja, kot jo ureja ZPND.

Predlagatelj ni upošteval pripombe, saj je prepoznal potrebo po večjem zavarovanju pravne dobrine duševne in telesne celovitosti družinskih članov glede izvršitvenih oblik tega prekrška.

Vrhovno državno tožilstvo RS

Pozdravlja spremembo ZJRM v delu, ki v 7. členu uvaja nov prekršek, imenovan »nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom«, pri čemer izrecno določa, da gre za prekršek takrat, ko ne gre za dalj časa trajajoče ali ponavljajoče se dejanje in niso nastale posledice za zdravje oškodovanca. Ta sprememba namreč omogoča bolj določno razlikovanje med kaznivim dejanjem nasilja v družini po 191. členu KZ-1 in prekrškom.

Načelno se strinja, da gre v primeru nasilnega in drznega vedenja proti družinskim članom za večjo težo prekrška kot v primeru nasilnega in drznega vedenja proti drugim osebam, vendar je treba opozoriti na v praksi zaznano problematiko negativnih finančnih posledic za oškodovance pri tovrstnih prekrških.

Predlagatelj se zaveda navedenega v pripombi, vendar je prepoznal potrebo po večjem zavarovanju pravne dobrine duševne in telesne celovitosti družinskih članov glede izvršitvenih oblik tega prekrška.

8. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Prepovedi iz tretjega in četrtega odstavka se prekrivata, pri čemer je morda četrti odstavek mišljen kot lex specialis, vendar to ni povsem jasno, saj po eni strani našteva različne javne kraje (torej le nekatere), po drugi strani pa ni predviden znak »motenje, povzročanje vznemirjenja ali zgražanja ljudi«. Obe določbi je treba jasno razmejiti, hkrati pa bi bilo verjetno treba v četrtem odstavku določiti, da gre za razkazovanje v prisotnosti otrok (ne »zgolj« na mestu, kjer se po navadi zbirajo – torej tudi, če ni nikogar). Izjema iz petega odstavka se verjetno nanaša na celoten člen. Glede uradnih oseb je treba upoštevati tudi pripombe k 2. členu.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se obrazložitev k drugemu odstavku 8. člena predloga ustrezno popravi in dopolni. Sprva želita opozoriti, da obrazložitev v delu, ki se nanaša na nedostojno vedenje do uradnih oseb, ni primerna, saj se uradne osebe državnih organov in organov lokalnih samouprav v obrazložitvi naslavljajo z »objekti«, kar se lahko edino razume, kakor da se te osebe obravnavajo kot stvari oziroma predmete, kar je do uradnih oseb žaljivo in nedopustno, zato predlagata, da se obrazložitev popravi najmanj tako, da se vsakokratno besedo »objekt« zamenja z besedo »subjekt«.

Predlagatelj meni, da je obrazložitev ustrezna. Pripomba se nanaša na potencialne konkretne prekrškovne postopke in ugotavljanje dejanskega stanja, kar ni predmet obrazložitve posameznih členov predloga zakona.

Sindikata policistov Slovenije

K 8. členu (2. odstavek) predlaga, da se globa za nedostojno vedenje do uradne osebe zviša, saj policisti predstavljajo državo in je z nedostojnim vedenjem do uradne osebe izraženo tudi nespoštovanje države.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Vrhovno sodišče RS

Predlaga, da se »prepir« izpusti, saj bo sicer vsak, ki bo besedno nasprotoval uradnemu dejanju, ogrobljen. Ta pojem je treba določneje opredeliti.

Predlagatelj pripombe ni sprejel pripombe, saj gre pri tem za konkretno ugotavljanje posameznega dejanskega stanja prekrška.

9. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Tretji odstavek 9. člena predloga zakona določa, da je prekršek iz 9. člena zakona storjen tudi, če uradna oseba na podlagi anonimne prijave hrup osebno zazna na kraju ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec. Po proučitvi navedene določbe meni, da se ne zdi, da bi predlagana določba lahko pripomogla k odpravi problemov v praksi, ko se prijavitelji v prekrškovnem postopku ne želijo izpostaviti kot oškodovanci ali priče.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se v obrazložitvi popravi napaka, namreč v skladu z 9. členom predloga za storitev prekrška po prvem odstavku ni določen čas storitve prekrška in je lahko storjen kadar koli, v drugem odstavku pa je določen čas storitve prekrška (med 22.00 in 6.00) oziroma bi bilo še bolj smiselno, da se zamenja vrstni red prvega in drugega odstavka 9. člena predloga tako, da bi drugi odstavek postal prvi odstavek, prvi odstavek pa bi postal drugi.

Predlagatelj pripombe ni sprejel, zakonski znak prvega odstavka je namreč, da je kršitev lahko storjena od 0.00 do 24.00.

Sindikata policistov Slovenije

2. odstavek: Dosedanji zakon in predlog novega predvidevata element prekrška, konkretno dejanja hrupa, ki niso posledica nujnih interventno-vzdrževalnih posegov, kar v praksi pomeni, da hrup, ki ga ljudje povzročajo z na primer premikanjem stolov, miz, glasnim smejanjem in podobnimi ravnanji, ki so lahko za sosede zelo moteči, sploh med 22.00 in 6.00, v omenjeno določbo ni zajet.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

3. odstavek: 3. odstavek bi bilo treba drugače urediti, saj je predlagano besedilo dvoumno glede ukrepanja uradne osebe. Predlaga drugačno postavitev besedila, in sicer:

»(3) Prekršek iz tega člena je storjen tudi, če uradna oseba na podlagi anonimne prijave ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec, hrup osebno zazna na kraju.«.

Predlagatelj pojasnjuje, da je bil odstavek črtan.

Skupnost občin Slovenije

Predlog zakona neustrezno opredeljuje ločitev med javnim in zasebnim prostorom. Občinski redarji imajo pooblastila zgolj v javnem prostoru, kar ustvarja pravne in praktične težave pri nadzoru hrupa iz zasebnih prostorov, ki je slišen na javnih mestih. Prenos dodatnih nalog na občinske redarje bi povzročil znatne kadrovske in finančne obremenitve za občine, saj bi bilo treba dodatno zaposlovati in usposabljati redarje, pridobiti tehnično opremo za merjenje hrupa in pokriti stroške, povezane z izvajanjem nadzora.

Predlagatelj pripombe ni upošteval iz že navedenih razlogov povečanja pristojnosti redarstev.

Združenje mestnih občin Slovenije

Predlog spremembe 3. odstavka 27. člena in 1. odstavka 25. člena

Občinsko redarstvo je pristojno za ukrepanje v primeru povzročanja hrupa podnevi in ponoči. Večinoma občinska redarstva nimajo zadostnega števila občinskih redarjev za izvajanje 24-urnega nadzora, zato določba v praksi ni uresničljiva.

Ker so tovrstni prekrški pogosto povezani s psihofizičnim stanjem kršiteljev in se odvijajo v zasebnih prostorih, to pomeni varnostno tveganje za redarje, ki za takšne situacije niso ustrezno usposobljeni. Predlaga, da se iz 3. odstavka 27. člena črta določba o nadzoru nad izvajanjem določb o prekrških iz 9. člena ter se nadzor in ukrepanje na tem področju prepustita policiji, ki že ima ustrezna pooblastila, strokovno znanje in tehnično opremo. Posledično predlaga, naj se v prvem odstavku 25. člena predloga zakona črta določba o zasegu predmetov prekrška iz 9. člena predloga zakona.

Predlagatelj pripombe ni upošteval iz že navedenih razlogov.

Združenje občin Slovenije (ZOS)

Predlaga spremembo prvega odstavka 9. člena, da se prepreči zloraba določbe o »motenju miru ali počitka ljudi«. Ena od možnosti je, da bi bil prekršek ugotovljen le, ko hrup moti več oseb, ne zgolj posameznika.

Predlagatelj pojasnjuje, da je namen veljavnega Zakona o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20, v nadaljevanju: ZJRM-1) uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika ali posameznice.

Ključno je dejstvo, da ZJRM-1 ureja varstvo javnega reda in miru ter določa ravnanja posameznikov, ki pomenijo kršitev javnega reda in miru na javnem kraju ali v zasebnem prostoru ter sankcije za taka ravnanja.

V skladu z 8. členom ZJRM-1 je torej dovoljena aktivnost če niso izpolnjeni zakonski znaki prekrška po drugem odstavku 8. člena ZJRM-1, kar se ugotavlja v konkretnem prekrškovnem postopku glede na dejanski stan samega ravnanja domnevnega kršitelja ob pogoju, da se v konkretnem prekrškovnem postopku ne dokaže, da je bil oškodovancu moten mir ali počitek.

V skladu s sodno prakso Vrhovnega sodišča RS, ki je navedlo, da je v skladu z logično razlago, natančneje z argumentom a maiore ad minus in namensko razlago, obravnavani zakonski znak izpolnjen že v primeru, ko storilec moti mir ali počitek ene osebe in da so zakonski znaki prekrška po prvem (in tudi drugem) odstavku 8. člena ZJRM-1 izpolnjeni že v primeru, ko storilec s hrupom moti mir ali počitek posameznika (VSRS Sodba IV Ips 61/2015, 20. 10. 2015). V skladu s sodno prakso Višjega sodišča v Mariboru (VSM sklep PRp 44/2015, 4. 3. 2025), ki je navedlo, da je obravnavani prekršek po drugem odstavku 8. člena ZJRM-1 mogoče storiti ob katerikoli uri z uporabo med drugim glasbila na tak način, da se pri tem moti mir ali počitek ljudi (in to ni posledica dovoljene dejavnosti), Ocena hrupa sicer temelji tudi na njegovi intenzivnosti, ob tem pa predvsem na oceni, ali gre za hrup, ki ga je glede na njegovo intenzivnost, frekventnost in trajanje v določenem bivalnem oziroma življenjskem okolju mogoče pričakovati in ga zaradi tega tolerirati (zakonodajalec z določbo drugega odstavka 8. člena ZJRM-1 ne vzpostavlja oziroma zahteva popolne tišine). Torej, če je policija v konkretnem primeru ocenila, da gre za hrup, ki ga glede na njegovo intenzivnost, frekventnost in trajanje v določenem bivalnem oziroma življenjskem okolju ni mogoče pričakovati in ga zaradi tega tudi ne tolerirati, gre za izpolnitev zakonskih znakov prekrška.

Tudi Predlog zakona o varstvu javnega reda in miru (v nadaljevanju: ZJRM-2) predvideva podobno ureditev kot je v ZJRM-1, ob dejstvu, da je predmet varstva isti, kot je že navedeno v zvezi z ZJRM-1. V skladu s trenutnim predlogom ZJRM-2 ni predvidena vključitev zakonskega znaka ugotavljanja objektivnih dejstev za preseganje meje dovoljenega hrupa.

Vrhovno sodišče RS

Strinja se z delom, da je prekršek storjen tudi, če uradna oseba hrup neposredno zazna na kraju, črtati pa je treba del: »če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec,« saj bi se s tem domnevnemu storilcu povsem onemogočila obramba.

Predlagatelj pojasnjuje, da je bil navedeni odstavek črtan.

10. člen:

Skupnost občin Slovenije

Predlaga, da se opredelitev pojma »na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje« vključi tudi v 2. člen zakona.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj gre pri tem za ugotavljanje dejanskega stanu prekrška.

Združenje mestnih občin Slovenije

Predlog spremembe 2. člena, prvega odstavka 25. člena in 3. odstavka 27. člena

Omenjena določba je kvalificirana oblika prekrška iz 5. člena, pri čemer je kot obteževalna okoliščina, ki takšno ravnanje opredeljuje kot kvalifikatorno, opisana kot »na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje«. Izraz v zakonu ni določno opredeljen. Podobno velja za sedmi odstavek 5. člena predloga zakona. Z vidika določnosti predpisov (lex certa) in s tem preprečevanja možnosti arbitrarnega odločanja je treba jasno opredeliti omenjen nedoločen pravni pojem, kot je to urejeno za na primer nedostojno vedenje.

Smiselno glede na podane pripombe na 5. člen predloga zakona (tujci državljani, preverke, begosumnost) predlaga, da pristojnost za obravnavo po 10. členu ostane zgolj v pristojnosti policije.

Predlagatelj pripomb ni upošteval, saj gre pri tem za ugotavljanje dejanskega stanu prekrška in za predhodno navedene razloge nove varnostne politike.

Pravna mreža za varstvo demokracije

a) Odvečnost urejanja beračenja na javnem kraju kot samostojnega prekrška

Opozarja, da je nujen razmislek o potrebi opredelitve beračenja na javnem kraju kot samostojnega prekrška (smiselno enako velja tudi za novopredlagani prekršek zbiranja prostovoljnih prispevkov na vsiljiv način iz sedmega odstavka 5. člena predloga ZJRM-2). Vsiljiv in žaljiv način vedenja je namreč mogoče šteti za obliko nedostojnega vedenja, ki pomeni prekršek iz 8. člena predloga zakona.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj gre za povsem druge zakonske znake kot pri nedostojnem vedenju.

b) Nesorazmerno povišanje globe za beračenje na javnem kraju

Predlagani člen veljavno globo za prekršek beračenja na javnem kraju (9. člen ZJRM-1), ki znaša 10.000 tolarjev, tj. 41,73 evra, zvišuje na 200 do 400 evrov. Po mnenju mreže gre za nesorazmerno zvišanje globe.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj je glede na povečanje tega pojava potrebna strožja kaznovalna politika.

c) Predvidena možnost izгона tujca iz države zaradi beračenja na javnem kraju

Sporna je tudi obrazložitev zvišanja globe, v kateri je med drugim navedeno, da se v praksi kot storilci teh prekrškov pojavljajo tujci, ki v Slovenijo prihajajo zaradi beračenja, in da se z jasno opredelitvijo tega prekrška kot družbeno škodljivega dejanja z ustrežno predpisano sankcijo ustvarja tudi temelj za izrek stranske sankcije izгона tujca iz države.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

11. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

V slovenski zakonodaji velikonočni prazniki niso opredeljeni, zato je treba to obdobje jasno zamejiti (prvi odstavek 11. člena). V drugem odstavku 11. člena je predvidena enaka globa za nošnjo, razkazovanje in uporabo nevarnega orožja (noži, sablje in sekire) ter nenevarnega (imitacije) orožja. Vsaj pri imitacijah bi posledično morali poleg vznemirjenja ali občutka ogroženosti pri drugih ljudeh dodati, še namen povzročitve tega, saj zgolj razkazovanje nenevarne stvari (in zmotno subjektivno občutenje strahu) samo po sebi ne vsebuje zadostne kriminalne količine, da bi zadoščalo za prepovedano ravnanje (v smislu kaznivega ravnanja oziroma prekrška).

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se v prvem odstavku 11. člena predloga v celoti črta drugi stavek. Predlagata, da se drugi odstavek 11. člena predloga spremeni tako, da se za besedilom »... ne štejejo za orožje, in s tem« doda beseda »namenoma«. Navedeni predlog je v skladu z njegovo obrazložitvijo.

Predlagatelj pripombe ni upošteval.

Združenje mestnih občin Slovenije

Predlog spremembe prvega odstavka 25. člena in 3. odstavka 27. člena

Zakon ne predvideva postopka z zaseženimi predmeti. Predlaga, da se iz prvega odstavka 25. člena črta določba o zasegu predmetov prekrška iz 11. člena.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj postopek z zaseženimi predmeti ni predmet ZJRM-2.

Posledično predlaga, da se iz 3. odstavka 27. člena črta določba o nadzoru nad izvajanjem določb o prekrških iz 11. člena.

Predlagatelj pripombe ni upošteval zaradi predhodno navedenih razlogov.

V drugem odstavku je predpisana globa 120 evrov za prekršek, ki je po svoji naravi posledični delikt, vsekakor prenizka in predlaga ustrezno zvišanje. Po predlagani ureditvi je omenjeni prekršek na lestvici kaznovalne politike (višina predpisane globe) izenačen s prekrškoma iz 5. in 8. člena, kar je glede na naravo in težo tega prekrška povsem neprimerno.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

12. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Glede prvega odstavka 12. člena ugotavlja, da uporaba uniform in imitacij na zasebnem kraju ni dovolj ozko normirana (verjetno je mišljeno le, da se nekdo pojavi na primer pred tujim stanovanjem in (lažno) nastopa (zavaja) kot policist ali druga uradna oseba ipd. in da izvaja uradna dejanja ali uradne naloge). Predlagana opredelitev – kar zagotovo ni njen namen – prepoveduje tudi uporabo na lastnem domu ali ob običajnih neuradnih praznovanjih.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

13. člen:

Vrhovno sodišče RS

Prvi odstavek: izraz »zamaže« ni ustrezen. Predlaga, da se izpusti ali nadomesti.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

14. člen:

Fizični osebi AA in BB

Iz določb 14. člena predloga in njegove obrazložitve ni jasno, v katerih primerih gre za prekršek po 14. členu predloga in v katerih primerih gre za kaznivo dejanje po 219. oziroma 220. členu KZ-1, zato predlagata, da se obrazložitev k 14. členu predloga dopolni tako, da bo na navedeni pomislek jasno odgovorila, po potrebi tudi z navedbo primerov.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Vrhovno državno tožilstvo RS

Opozarja na sistemsko anomalijo, ki bi jo povzročila predpisana globa za prekršek pisanja po objektih iz 14. člena predloga. Za to inkriminacijo je namreč predpisana globa v določenem znesku, tj. 300 evrov, za kvalificirano, torej strožjo obliko tega ravnanja iz sedmega odstavka 22. člena predloga (prepoved vzbujanja nestrpnosti) pa je predpisana globa v razponu med 200 in 400 evri. Predlagana globa za kvalificirano obliko ravnanja je torej milejša od tiste, ki je predvidena za temeljno obliko prekrška iz 14. člena, kar s sistemskega vidika po mnenju tožilstva ni primerno, saj gre pri prekršku po sedmem odstavku 22. člena za večjo zavržnost ravnanja storilca kot pri prekršku po 14. členu novega ZJRM-2.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Pravna mreža za varstvo demokracije

a) Nejasnost glede pisanja po lastnih objektih in medija, ki se šteje kot risanje in pisanje

Predlog ZJRM-2 ohranja določbo aktualnega člena, ki ureja pisanje po objektih (13. člen ZJRM-1), posledično pa določba v več vidikih ostaja nejasna ali pomanjkljiva. Nejasno ostaja, ali sta protipravna tudi pisanje in risanje po zidovih in ograjah lastnih objektov.

Predlagatelj ugotavlja, da zakonski znak ne obsega inkriminacije razpolaganja z zasebno lastnino. Glede drugih izvršitvenih oblik prekrška je možna uporaba logične argumentacije namena same zakonske norme.

b) Preširoko zasnovana prepoved vsakršnega pisanja in risanja

V skladu s predlaganim členom je še vedno prepovedano kakršno koli pisanje ali risanje po navedenih površinah, tudi če ga je mogoče na lahek način odstraniti. Po mnenju mreže gre z vidika svobode izražanja za preširoko prepoved, saj je s prekrškom lahko sankcionirano tudi izražanje s sredstvi, ki ne povzročajo trajnih posledic, kot je risanje s kredo, ki je zlahka odstranljivo.

Predlagatelj ugotavlja, da gre tukaj za konkretno ugotavljanje dejanskega stanu prekrška.

15. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Z vidika svobode izražanja kot ustavne (prvi odstavek 39. člena Ustave Republike Slovenije) in konvencijske kategorije (prvi odstavek 10. člena Evropske konvencije o človekovih pravicah) je po mnenju direktorata problematična preveč splošna prepoved vsakršnega uničevanja zastave ali grba, ki je lahko tudi znak protesta proti načinu vodenja države oziroma politike (torej izraz svobode izražanja).

Predlagatelj pripombe ni upošteval.

Sindikato policistov Slovenije

Pri besedilu bi dodal še besedno zvezo nespoštljivo ravnanje, saj meni, da lahko posameznik z zastavo tudi nespoštljivo ravna, a je pri tem ne uniči ali poškoduje (na primer hoja po zastavi ipd.). Tako bi dodal v besedilo »... nespoštljivo ravna ali zažge ali ...«.

Predlagatelj pripombe ni upošteval, saj to ni bistveno za konkretni zakonski znak.

Župani Zgornje Gorenjske

Predlagana globa 250 do 500 evrov za uničevanje državnih simbolov je nerazumljivo nizka, saj je namen storilca tovrstnih dejanj naklep, katerega cilj je prizadeti, žaliti in podobno negativno vplivati na nacionalna čustva državljanov in občanov.

Predlagajo podobno opredelitev globe in prekrška, kot je v 21. členu, ki ustrezno opredeli globe in kategorije prepovedanih ravnanj.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

17. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Četrty odstavek 17. člena predloga zakona določa, da uradna oseba lahko odredi odstranitev vozila s kraja kampiranja ali prenočevanja. Kdor ne upošteva odredbe uradne osebe, ki odredi odstranitev vozila s kraja kampiranja ali prenočevanja, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 evrov. Stroške odstranitve vozila nosi lastnik ali uporabnik vozila. Predlagana določba ni obrazložena.

Predlagatelj je navedeno besedilo črtal iz predloga zakona.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se drugi odstavek 17. člena predloga črta v celoti, ker je očitno neustaven.

Predlagatelj predloga ni upošteval, saj bo področje kampiranja v izključni pristojnosti občin.

Župani Zgornje Gorenjske

Osnovna napaka je, da je v predlogu izenačeno neke vrste klošarjenje (spanje) po objektih in nedovoljeno turistično spanje v vozilih, kar ni razumljivo, saj imata ti deviantni ravnanji povsem drugačne sociološke in gospodarske temelje, kar posledično povzroča upravičene dvome in težave pri določanju višin globe, saj je ta za klošarjenje previsoka za turistično nedovoljeno prenočevanje pa prenizka.

Predlagatelj je upošteval pripombo, saj bo kampiranje v izključni pristojnosti občin, medtem ko se je za zadevno prenočevanje oblikoval poseben člen predloga zakona.

Sindikata policistov Slovenije

V 1. odstavku 17. člena je predlagano, da morata biti za obstoj prekrška izpolnjena dva elementa: kampiranje brez soglasja lastnika in povzročanje vznemirjanja.

Predlagatelj ugotavlja, da bo kampiranje v izključni pristojnosti občin.

Skupnost občin Slovenije

Predlaga, da se v prvem odstavku črta besedilo »in s takšnim ravnanjem koga vznemirja«.

Predlaga še nov tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

»(3) Kdo postavi šotor, bivalnik, avtodom ali avtomobilsko prikolico za bivanje ali kako drugače prenočuje ali biva na javnih prometnih površinah, javnih zelenih površinah in na drugih zemljiščih, ki niso za to namenjena, se kaznuje z globo 300 evrov.

(4) Kdor spi na javnem kraju ali drugih dostopnih prostorih, ki za to niso namenjeni (tržnice, seniki, kozolci, parki, avtobusne in železniške postaje, zapuščena vozila, prostori večstanovanjskih objektov itd.), se kaznuje z globo 50 evrov.«.

Višina globe za nezakonito prenočevanje (trenutno 100 evrov) je prenizka in ne deluje odvračalno. Predlaga zvišanje na 300 evrov.

V zadnjem odstavku je treba dodati, da postopek odstranitve uredi občina, odstranitev pa opravi pooblaščen izvajalec, ki ga imenuje občina.

Predlagatelj je upošteval pripombo, saj bo kampiranje v izključni pristojnosti občin, medtem ko se je za zadevno prenočevanje oblikoval poseben člen predloga zakona.

Združenje mestnih občin Slovenije

Predlaga, da se prvi odstavek spremeni tako, da je v inkriminacijo vključeno tudi spanje ali prenočevanje v bivalnih vozilih na javnih krajih.

V zadnjem odstavku je treba dodati še, da postopek odstranitve uredi občina, odstranitev pa opravi pooblaščen izvajalec, ki ga imenuje občina.

Izpostavlja še neprimerno nizko globo za nedovoljeno kampiranje na krajih, ki niso namenjeni temu, saj storilcev ne odvrača od prekrška (v primeru takojšnjega plačila je globa nižja kot cena kampiranja v turističnih nastanitvah).

Glede na to, da 20. člen predloga zakona določa sankcijo za neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb, ki je po višini podobna tisti iz 4. odstavka 17. člena, se postavlja vprašanje o smiselnosti takšne ureditve.

Vprašljiva je odstranitev vozila, šotora, kamp prikolice ipd., kar bi lahko bil le skrajni ukrep.

Predlagatelj je upošteval pripombo, saj bo kampiranje v izključni pristojnosti občin, medtem ko se je za zadevno prenočevanje oblikoval poseben člen predloga zakona.

Združenje občin Slovenije

Predlagajo črtanje drugega odstavka 17. člena, ki določa, da lahko samoupravne lokalne skupnosti s predpisi določijo pogoje, območja in red kampiranja na svojem območju. Izražajo nestrinjanje s 17. členom predloga zakona, saj ta občinam nalaga nove administrativne obremenitve.

Predlagatelj ni upošteval pripombe, saj bo kampiranje v izključni pristojnosti občin, medtem ko se je za zadevno prenočevanje oblikoval poseben člen predloga zakona.

19. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Izpostavlja, da v pravnem redu Republike Slovenije tudi za kazniva dejanja ne obstaja dolžnost posameznikov ali pravnih subjektov zasebnega prava glede prijave (145. in 146. člen ZKP), opustitev ovadbe pa je sankcionirana le pri izjemno hudih kaznivih dejanjih, za katera je zagrožena kazen najmanj 15 let zapora (281. člen KZ-1). Glede na navedeno ne razumejo, kako bi bilo s systemskega vidika možno sankcionirati opustitev prijave prekrška zasebnega subjekta. Glede na navedeno predlaga črtanje.

Predlagatelj je delno upošteval pripombo, in sicer za prisotno osebo v lokalu, ne pa tudi za pravno osebo.

Sindikata policistov Slovenije

Meni, da bi moralo biti varstvo mladoletnikov še vedno urejeno v zakonu, saj je to edini predpis, ki ureja tako varstvo, ter da ga je treba ohraniti.

Predlagatelj je upošteval pripombo

Vrhovno državno tožilstvo RS

Predlog v 19. členu vsebuje tudi nekoliko revidirano (dosedanjo) inkriminacijo delictum proprium v (pravi) opustitveni obliki, namenjeno vzpostavitvi reda in miru v gostinskih obratih. V skladu s predlagano inkriminacijo bo namreč zaposleni v gostinskem lokalu storil prekršek, če ne bo policiji naznanil prekrška iz drugega ali četrtega odstavka 6. člena, torej če bo prisostvoval udarcu ali izzivanju, spodbujanju k pretepu ... na športni prireditvi in tega ne bo naznanil policiji. Opozarja na morebitno napako pri odkazovanju na četrti odstavek 6. člena predloga. Predlog odkazuje na drugi ali četrti odstavek, vendar bi bilo po mnenju tožilstva bolj smiselno odkazovanje na drugi ali tretji odstavek (pretepanje), tako gre verjetno za redakcijsko napako.

Predlagatelj je upošteval pripombo, saj je bil navedeni odstavek črtan.

Združenje mestnih občin

Kot izhaja iz predloga člena, je bil v celoti črtan dosedanji drugi odstavek 21. člena ZJRM-1, ki je urejal varstvo mladoletnikov (t. i. hora legalis), čemur izrecno nasprotuje.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Vrhovno sodišče RS

Predlaga, da se obveza prijave nanaša najmanj tudi na tretji odstavek 6. člena (pretepanje – ni videti razloga, da obveza prijave velja za udarec, za pretepanje, ki je hujše, pa ne); najustreznejša bi bila obveza prijave za vse prekrške iz 6. člena.

Predlagatelj ugotavlja, da je bil zadevni odstavek črtan.

21. člen:

Skupnost občin Slovenije

Presoja vpliva uporabe teh simbolov na javni red presega usposobljenost občinskih redarjev. Predlaga, da ukrepanje na tem področju ostane v pristojnosti policije.

Predlagatelj ni upošteval pripombe iz prej navedenih razlogov.

Združenje mestnih občin Slovenije

Predlog spremembe 3. odstavka 27. člena

Občinskim redarjem se s to določbo nalaga izziv, saj morajo pri izvajanju določbe presoјati, ali uporaba simbolov povzroča razburjenje ali ogroža javni red. Predlaga, da se iz 3. odstavka 27. člena črta določba o nadzoru nad izvajanjem določb o prekrških iz 21. člena ter se nadzor in ukrepanje na tem področju prepustita policiji, ki že ima ustrezne pooblastila, strokovno znanje in tehnično opremo.

Predlagatelj ni upošteval pripombe iz prej navedenih razlogov.

22. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

»Kdor naklepno z lažnim naznanilom prekrška po tem zakonu povzroči ukrepanje policije, občinskih redarjev, reševalcev ali gasilcev, ki ga določa zakon, se kaznuje z globo od 200 do 500 evrov.«

Navedena določba in namen 22. člena predloga zakona z vidika drugega odstavka 9. člena ZP-1 pomenita, da bo storilec kaznovan izključno, če bo naklepno naznanil izvršitev prekrška, če je bila lažna naznanitev prekrška izvedena z obliko krivde malomarnosti, znaki prekrška pa ne bodo izpolnjeni (ob tem pripominjam da se v prekrškovnem pravu glede naklepa in malomarnosti smiselno uporabljajo določbe Kazenskega zakonika – glejte 8. člen ZP-1).

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se v 22. členu predloga črta besedilo »oziroma bi se moral zavedati« oziroma da se ohrani dosedanja ureditev, kot je določena v 23. členu ZJRM-1, ter se spremeni le višina glob (v evre).

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Župani Zgornje Gorenjske

Kdor z lažnim naznanilom prekrška po tem zakonu povzroči interveniranje policije, občinskih redarjev, reševalcev, gasilcev in se naznanitelj zaveda ali bi se moral zavedati, da take kršitve ni bilo, se kaznuje z globo od 200 do 500 evrov. Prekrškov, ki zahtevajo interveniranje policije, občinskih redarjev, reševalcev je precej več, kot je prekrškov, opredeljenih v ZJRM. Nedopustno je, da je lažno naznanilo prekrška kaznivo samo za prekrške iz ZJRM, ne pa tudi iz drugih zakonov in odlokov. ZJRM obravnava javni red v širšem pomenu, kar pomeni, da je treba lažna naznanila obravnavati širše, ne vezane samo na en zakon, saj javni red mir obsega precej širši javni prostor, kot je opredeljen v ZJRM.

Predlagatelj ni upošteval pripombe, saj malomarnost v tem primeru ni dopustna.

Vrhovno državno tožilstvo RS

22. člen predloga, ki (kot do zdaj) inkriminira lažno naznanitev prekrška in s tem povzroči (nepotrebno) intervencijo zadevnih organov ali služb, pri čemer je v skladu s predlogom ta prekršek mogoče storiti ne le z (neposrednim in morebitnim) naklepom, temveč tudi iz malomarnosti. Iz obrazložitve člena ni mogoče razbrati namena tako predlagane spremembe, pri čemer velja poudariti, da malomarne oblike krivde ne pozna niti primerljiva inkriminacija kaznivega dejanja krive ovadbe iz 283. člena KZ-1, ki ga je mogoče izvesti zgolj z (neposrednim) naklepom.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Združenje mestnih občin

V predlogu člena je kot znak prekrška določena malomarnost kot oblika odgovornosti, v veljavnem predpisu pa je določen naklep. Ob upoštevanju, da so prekrški s področja javnega reda in miru t. i. posledični delikti, meni, da ta prekršek ne more biti storjen iz malomarnosti. Predlaga ustrezno spremembo predloga člena.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

23. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Glede na to, da prekrška po prvem in drugem odstavku predlaganega 23. člena temeljita na okoliščinah iz 14. členu Ustave Republike Slovenije in je za oba predpisana enaka globa, meni, da ni razloga za delitev prekrška na dva odstavka.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Sindikato policistov Slovenije

Pripominja, da se večkrat pojavi napačna beseda »nevednih« namesto »navedenih«, to je treba popraviti.

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Vrhovno sodišče RS

Tretji in četrti odstavek 23. člena (prepoved vzbujanja nestrpnosti)

Razlikovanje med »udari« in »pretepa«: ni jasno, ali je pretep, ko žrtev udari nazaj ali če napad izvede več oseb.

Sedmi odstavek 23. člena v povezavi s 14. členom (pisanje po objektih)

Kazen, določena v sedmem odstavku 23. člena (od 200 do 400 evrov), in kazen, določena v 14. členu (300 evrov), nista usklajeni. Tako bo lahko slikar, ki riše iz motivov po 23. členu, ki jih je razumeti kot posebej zavržne, lahko kaznovan mileje (od 200 do 300 evrov) kot storilec t. i. temeljnega prekrška po 14. členu (300 evrov brez možnosti omilitve).

Predlagatelj je upošteval pripombo.

Zagovornik načela enakosti

Besedilo 23. člena naj se spremeni in dopolni tako, da se v prvem odstavku sankcionira javno spodbujanje nestrpnosti, sovraštva in neenakopravnosti, se vključi možnost storitve drugih nevarnih prekrškov z motivom spodbujanja nestrpnosti, sovraštva in neenakopravnosti, se vsi prekrški iz sovraštva, storjeni z izzivanjem ali spodbujanjem k pretepu, vedenju na drzen, nasilen, nesramen in žaljiv način, z zasledovanjem, ki lahko povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, uredijo na istem mestu glede na katero koli osebno okoliščino in se ne zmanjšajo zagrožene globe za prekrške iz sovraštva, ki so storjeni z naklepom.

Predlagatelj ni upošteval pripombe, saj navedeno ni predmet urejanja ZJRM-2.

24. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Policija je v skladu s 27. členom predloga zakona pristojna za vse prekrške (del tudi vojaška policija), občinsko redarstvo pa je poleg policije stvarno pristojno le za prekrške iz 8., 9., 10. člena, iz prvega odstavka 11. člena, iz 13., 14., 16., 17., 18., 20., 21. in 22. člena tega zakona, pri čemer ima občinsko redarstvo v skladu s 25. členom predloga zakona pooblastilo za zaseg predmetov le v primerih izvršitve prekrškov iz 5., 9., 10. in 11. člena tega zakona. Tudi policija ima v skladu s 24. členom predloga zakona omejeno pooblastilo za zaseg predmetov. Če pooblastilo za zaseg predmetov ni določeno v zakonu, lahko zaseg predmetov v skladu z drugim odstavkom 123. člena ZP-1 odredi sodnik, ki vodi postopek o prekršku. Glede na navedeno vseeno predlaga v razmislek, da se policiji in občinskemu redarstvu podeli pooblastilo za zaseg predmetov pri vseh prekrških, za katera so stvarno pristojni organi. Drugi odstavek 24. in 25. člena predloga zakona določata fakultativni odvzem predmetov, kar pomeni, da gre za pedagoški normi. Namreč, pristojni prekrškovni organi lahko vedno poleg globe predlagajo izrek stranske sankcije odvzema predmetov, vendar v tem primeru o prekršku na podlagi obdolžilnega predloga odloča sodišče. Le če zakon določa obvezen odvzem predmetov, lahko o prekršku ter posledično izreku globe in odvzemu predmetov s pisno odločbo o prekršku (56. člen ZP-1) odloča pristojni prekrškovni organ. Glede na navedeno predlaga, da se v 24. in 25. členu predloga zakona določi pooblastilo za zaseg predmetov, pri posameznih prekrških pa po vzoru zakona, ki ureja orožje, obvezen odvzem predmetov (tudi če niso storilčeva last).

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se 24. člen predloga spremeni tako, da se glasi: »Policist ali vojaški policist sme brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseči predmete, ki so bili uporabljeni pri storitvi prekrškov iz 6., 7., 8., 9., 11., 12. ali 14. člena tega zakona, tudi če niso storilčeva last.« Prvi odstavek 24. člena predloga določa, da sme policist ali vojaški policist brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseči predmete, povezane s prekrški iz 6., 7., 8., 9., 11., 12. in 14. člena predloga, tudi če niso storilčeva last. Navedeno pooblastilo je za zaseg predmetov preširoko določeno, namreč navedeni odstavek 24. člena predloga se lahko razume tudi tako, da se lahko zasežejo vsi predmeti, ki so kakor koli povezani z navedenimi prekrški, torej v primeru kršitve po 14. členu bi bilo mogoče zaseči tudi nepremičnino ali njen del (zidovi, ograje ...), kar lahko pomeni tudi nesorazmeren poseg v lastninsko pravico. Zaradi navedenega predlagata spremembo v prvem odstavku 24. člena predloga, s katero se bo nedvoumno določilo, da je po 24. členu brez odločbe pristojnega organa dopusten zaseg le tistih predmetov, ki so bili uporabljeni pri storitvi prekrškov iz 6., 7., 8., 9., 11., 12. ali 14. člena predloga.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Fizična oseba CC

Po 1. odstavku 24. člena ZJRM-2 lahko medobčinski redar zaseže predmete prekrška iz 5. člena tega zakona, po 3. odstavku 27. člena tega zakona pa nima pristojnosti ukrepanja po tem členu. Predlaga uskladitev.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Sindikata policistov Slovenije

Predlaga, da bi se med predmete, ki jih sme policist zaseči, dodali tudi predmeti iz 10. člena (smiselno bi bilo dodati tudi 10. člen in posledično zaseči denarna sredstva in materialna sredstva, ki jih je oseba pridobila z beračenjem, s tem bi se olajšala tudi izvršitev globe pri okrajnih sodiščih, če bi ga pristojni sodnik denarno kaznoval; policist lahko zdaj zaseže predmete na podlagi 123. člena Zakona o prekrških, z umestitvijo 10. člena v 1. odstavku 24. člena pa bi se pooblastilo poenostavilo in združilo na enem mestu). Predlaga še, da bi se odločanje o prekrških razširilo tudi na obvezen odvzem predmetov, o katerih bi odločal že prekrškovni organ, s tem bi se postopek poenostavil, predvsem pa bi bilo o prekršku in predmetu veliko hitreje odločeno, kot je to zdaj praksa, ko se na pristojno okrajno sodišče pošlje predlog za uvedbo postopka o prekršku s predlogom za odvzem predmetov. Meni, da bi se zaseženi predmeti iz 6., 7., 8. in 11. člena odvzeli že v prekrškovnem postopku na I. stopnji (odločanje prekrškovnih organov), za preostale pa bi še naprej odločalo pristojno okrajno sodišče.

Predlagatelj je pripombe upošteval pri prekrških, kjer je to smiselno.

Vrhovno sodišče RS

Okrajno sodišče v Ljubljani predlaga spremembo prvega odstavka 24. člena predloga zakona (policijski zaseg predmetov) tako, da se določita obligatorni zaseg in odvzem predmetov, s katerimi je prekršek storjen, ne glede na lastništvo takšnih predmetov.

Predlagatelj pripombe ni upošteval. Taka ureditev je problematična z vsaj dveh vidikov:

1. V primeru obveznega odvzema predmetov ni mogoče izdati plačilnega naloga, pač pa pisno odločbo o prekršku, pisno odločbo o prekršku pa lahko izda le pooblaščen uradna oseba, ki ima VI. raven izobrazbe.
2. Predlagatelj meni, da bi bilo potrebno stransko sankcijo odvzema predmetov (praktično vedno) izreči pri prekrških iz 4., 10., 11., 12., 13., 15., 17., 18., 19. in 22. členu predloga, kar pomeni obvezne odvzeme: zastav in simbolov tujih držav, TV-jev, radijev, zvočnikov, živali, karbida, uniform in drugih

podobnih oblačil, barvnih sprejev, šotorov, spalnih vreč, vozil, simbolov nacistične in fašistične ideologije.

25. člen

Fizični osebi AA in BB

25. člen predloga je po pomoti oštevilčen s številko 24 in predlagata odpravo pomote. Predlagata še, da se določbe 25. člena predloga smiselno enako popravijo, kot je predlagano za 24. člen predloga.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Skupnost občin Slovenije

Predlaga preštevilčenje člena, saj je trenutno dvakrat označen kot 24. člen.

Predlagatelj je pripombo upošteval.

Predlaga še, da se 5. člen (zbiranje prostovoljnih prispevkov) izključi iz pristojnosti redarjev, saj je obravnava tovrstnih prekrškov v pristojnosti policije.

Obvezni zaseg predmetov, povezanih s prekrški iz 9. člena (povzročanje hrupa), ni ustrezno urejen, saj redarji niso usposobljeni za ravnanje s tehničnimi pripomočki za merjenje hrupa.

Predlaga, da se redarjem doda pooblastilo za zaseg predmetov, povezanih s prekrški po 14. členu (grafiti) in 21. členu (simboli nacizma in fašizma).

Predlagatelj pripomb ni upošteval iz že navedenih razlogov.

Združenje mestnih občin Slovenije

Člen je treba preštevilčiti, saj je v predlogu naveden kot 24. člen (enako kot policijski zaseg predmetov).

Glede na pripombe v predhodnih točkah predlaga, da se prvi odstavek 25. člena glasi:

»(1) Občinski redar brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseže predmete prekrška iz 14. člena tega zakona.«.

V zvezi z obravnavo prekrška po 14. členu (pisanje po objektih) smejo policisti zaseči predmete, 25. člen pa ne predvideva tovrstnega pooblastila za občinske redarje. Zadevo bi bilo smiselno urediti na način, da bi tudi redarji smeli zaseči predmete, povezane s prekrškom po 14. členu (barvni spreji), saj zakon predvideva, da bodo nadzor nad tovrstnimi kršitvami izvajali tudi redarji.

Predlaga torej, da imajo redarji pooblastilo za zaseg predmetov le za tiste prekrške, nad katerimi bodo izvajali nadzor, v primeru obravnave kršitev iz pristojnosti drugih prekrškovnih organov (policije), pa bodo uporabili pooblastilo za zadržanje in kršitelja predali policistom v nadaljnji postopek.

Predlagatelj je pripombe smiselno upošteval.

26. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

V četrtem odstavku 26. člena predloga zakona predlaga, da se črta besedilo »ali drugega«. Odredbo policista, katere nespoštovanje pomeni storitev prekrška, določa samo prvi odstavek 26. člena predloga zakona. Drugi odstavek 26. člena predloga zakona določa (le), da kršitelj plača stroške izklopa in priklopa ter morebitno nastalo škodo.

Predlagatelj je pripombe upošteval.

Fizični osebi AA in BB

Predlagata, da se v prvem odstavku 26. člena predloga beseda »javnost« nadomesti z besedo »posameznika«.

Predlagatelj pripombe ni upošteval.

Skupnost občin Slovenije

Policiji je podeljeno pooblastilo za izklop elektrike, plina ali vode v primeru prekrškov, ki motijo javni red. Redarjem tovrstno pooblastilo ni dano, čeprav so odgovorni za nadzor nad nekaterimi prekrški. Zaradi varnostnih tveganj predlaga, da ostane to pooblastilo zgolj v pristojnosti policije.

Predlagatelj je pripombe upošteval.

27. člen:

Direktorat Ministrstva za pravosodje za kaznovalno pravo in človekove pravice

Predlagani člen določa pristojnost za nadzor, v zvezi s katero direktorat predlaga naslednjo (ustaljeno, ustrežnejšo) nomotehniko teh določb:

»27. člen (pristojnost)

(1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona izvaja policija.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad izvajanjem tega zakona izvaja vojaška policija v skladu z zakonom, če prekršek stori vojaška oseba med opravljanjem vojaške službe, ali če je prekršek storjen v objektih in okoliših, ki so posebnega pomena za obrambo, ali na območju vojaškega tabora.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena nadzor nad izvajanjem 8., 9., 10. člena, prvega odstavka 11. člena, 13., 14., 16., 17., 18., 20., 21. in 22. člena tega zakona izvaja tudi občinsko redarstvo.«

Predlagatelj je pripombe upošteval.

Sindikata občinskih redarjev Slovenije

Pojasnjuje, da je po njegovem mnenju v predlogu zakona napaka predlagatelja, saj ta v 27. členu opredeljuje nadzor in pristojnosti občinskega redarstva, ki je pristojno za nadzor nad izvajanjem določb o prekrških iz 8., 9., 10. člena, iz prvega odstavka 11. člena, iz 13., 14., 16., 17., 18., 20., 21. in 22. člena tega zakona ter za odločanje o teh prekrških. V 24. členu predpisuje pooblastila občinskega redarja za zaseg predmetov, ki lahko zaseže predmete prekrška iz 5., 9., 10. in 11. člena tega zakona.

V zvezi z zasegom predmetov gre po prepričanju sindikata za napako predlagatelja, saj občinski redar v skladu s 27. členom sploh ni pristojen za nadzor zbiranja prostovoljnih prispevkov, ima pa pooblastilo za zaseg predmetov prekrška iz 5. člena, kar je po njegovem mnenju kontradiktorno.

Predlagatelj je pripombe upošteval.

Poleg tega ostro nasprotuje podeljevanju novih pooblastil občinskim redarjem, saj bi to pomenilo povečan obseg dela občinskih redarjev, ki za takšen nadzor niti niso usposobljeni, saj gre formalnopravno za nova pooblastila. Posledično nova pooblastila niso ustrezno ovrednotena ali dodatno plačana, kot je predpisano v 23. členu Zakona o občinskem redarstvu.

Na podlagi navedenega sindikat nasprotuje širitvi pooblastil občinskim redarjem, zato predlogu zakona nasprotuje in ga v celoti zavrača, predvsem z vidika skladnosti z Ustavo Republike Slovenije in pravnim sistemom. Po njegovem prepričanju predstavlja možnost kršitve ustavnopravne ureditve.

Predlagatelj je pripombe upošteval.

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki niti pravne osebe.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Boštjan Poklukar, minister, Ministrstvo za notranje zadeve
- Helga Dobrin, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve
- Tina Heferle, državna sekretarka, Ministrstvo za notranje zadeve
- dr. Darijo Levačič, generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge, Ministrstvo za notranje zadeve
- Damjan Petrič, v. d. generalnega direktorja Policije, Generalna policijska uprava

II. BESEDILO ČLENOV

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina in namen zakona)

(1) Ta zakon ureja varstvo javnega reda in miru ter določa ravnanja, ki pomenijo kršitev javnega reda in miru na javnem kraju ali v zasebnem prostoru, ter sankcije za taka ravnanja.

(2) Namen tega zakona je uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika ali posameznice (v nadaljnjem besedilu: posameznik), ovirajo izvrševanje pravic in izpolnjevanje dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil ali nezakonito posegajo v pristojnosti državnih organov.

2. člen

(pomen izrazov)

Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano uresničevanje pravic in izpolnjevanje dolžnosti po ustavi in zakonih;
2. javni kraj je vsak prostor, ki je brezpogojno ali pod nekaterimi pogoji dostopen vsakomur in ne gre za kibernetiski prostor;
3. zasebni prostor je prostor, ki je v zasebni lasti ali posesti in je dostop vanj dovoljen le s soglasjem lastnika, ki označuje lastnika in lastnico, posestnika, ki označuje posestnika in posestnico, ali druge upravičene osebe;
4. pretep je medsebojno izmenjavanje udarcev, brc ali podobna uporaba fizične sile med dvema ali več osebami;
5. nedostojno vedenje je vedenje posameznika, ki označuje posameznika ali skupine, s katerim povzroči vznemirjenje, razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali kadar z žaljivimi besedami in/ali dejanji škoduje ugledu posameznika ali skupine;
6. nedostojno vedenje do uradne osebe je vedenje posameznika ali skupine, s katerim povzroči ogrožanje uradne osebe ali kadar z žaljivimi besedami ali dejanji škoduje ugledu uradne osebe ali državnega organa, organa samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnega pooblastila;
7. uradne osebe po tem zakonu so: poslanka oziroma poslanec državnega zbora (v nadaljnjem besedilu: poslanec), državna svetnica oziroma državni svetnik (v nadaljnjem besedilu: državni svetnik), članica oziroma član organov samoupravne lokalne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: član), sodnica oziroma sodnik ustavnega sodišča (v nadaljnjem besedilu: ustavni sodnik), sodnica oziroma sodnik (v nadaljnjem besedilu: sodnik), sodnica oziroma sodnik porotnik (v nadaljnjem besedilu: sodnik porotnik), državna tožilka oziroma državni tožilec (v nadaljnjem besedilu: državni tožilec), državna odvetnica oziroma državni odvetnik (v nadaljnjem besedilu: državni odvetnik), oseba, ki pri državnem organu, organu samoupravne lokalne skupnosti, pri drugi osebi javnega prava ali nosilcu javnih pooblastil opravlja posamezna uradna dejanja na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi posamičnega akta izdanega na podlagi zakona ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži, oseba, ki izvaja storitve v okviru mreže javne službe, ki jo zagotavlja država ali občina in je zaposlena pri državnem organu, organu samoupravne lokalne skupnosti, centru za socialno delo, drugem nosilcu javnih pooblastil ali pri izvajalcu javne službe, ki jo zagotavlja država ali občina, oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe in oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali nalogo;

8. uradno dejanje je dejanje uradnih oseb, ki ga opravljajo v okviru svojih pristojnosti in temeljijo na zakonu ali na zakonitem predpisu;
9. družinski člani so osebe, ki so kot družinski člani opredeljene v zakonu, ki določa preprečevanje nasilja v družini;
10. kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne so organizacije ali skupine, ki so na ozemlju sedanje Republike Slovenije v času druge svetovne vojne sodelovale z okupatorsko nacistično Nemčijo (Tretji rajh), Kraljevino Italijo, Kraljevino Madžarsko in Neodvisno državo Hrvaško, in sicer Prostovoljna protikomunistična milica (vaške straže in Legija smrti), Slovensko domobranstvo, Gorenjska samozaščita, Slovenski narodni varnostni zbor, Jugoslovanska vojska v domovini (četniki), Vermani, Raztrganci, Črna roka, Madžarska stranka suličastega križa, Koroška ljudska zveza, Štajerska domovinska zveza, Srbski prostovoljni korpus in ustaši.

3. člen **(vzdrževanje javnega reda in miru)**

(1) Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje državnih organov in samoupravnih lokalnih skupnosti, ki s predpisi ter ukrepi državnih in drugih organov zagotavljajo, da se preprečijo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar to grozi skupnosti ali posamezniku.

(2) Za red v objektu ali na določenem območju skrbi tisti, ki je odgovoren za njegovo zagotavljanje v okviru svojih pristojnosti ali predpisov.

II. PREKRŠKI ZOPER JAVNI RED IN MIR

4. člen **(izobešanje ali razkazovanje zastav ali simbolov tuje države)**

(1) Zastave ali simboli tujih držav se lahko izobesijo ali razkazujejo tako, da so javno vidni ob uradnih ali delovnih obiskih voditeljev držav, uradnih delegacij ali uradnih predstavnikov zakonodajnih, sodnih ali izvršilnih organov tujih držav, ob mednarodnih srečanjih in mednarodnih športnih ali drugih javnih zbiranjih, ob izražanju solidarnosti kot del umetniškega ali političnega izražanja ter pred hoteli in drugimi objekti, kjer se z izobešanjem ali razkazovanjem označuje njihova namembnost.

(2) Zastave ali simboli tujih držav se izobesijo ali razkazujejo samo, če obstajajo razlogi iz prejšnjega odstavka, in tako, da se s tem ne krni ugled Republike Slovenije ali tuje države, smiselno na krajih in na način, kot ga določa predpis, ki ureja izobešanje zastave Republike Slovenije z izjemo umetniškega ali političnega izražanja.

(3) Kdor izobesi ali razkazuje zastavo ali simbol tuje države v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena ali izobesi ali razkazuje tujo zastavo ali simbol tuje države, ki je poškodovan ali drugače neprimeren, se kaznuje z globo od 150 do 300 eurov.

(4) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo od 500 do 1.500 eurov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe, podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz tretjega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 250 do 500 eurov.

(6) Odgovorna oseba državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, ki stori prekršek iz tretjega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 1.500 eurov.

5. člen **(zbiranje prostovoljnih prispevkov)**

(1) Prostovoljne prispevke lahko zbirajo nepridobitne pravne osebe in fizične osebe, ki imajo dovoljenje upravne enote, na območju katere imajo sedež ali stalno prebivališče.

(2) Dovoljenje se izda, ko prosilec ali od prosilca pooblaščen oseb izkaže upravičen razlog. Kot upravičen razlog se šteje bolezen, telesna poškodba, elementarna ali druga nesreča, v kateri je prosilec utrpel veliko premoženjsko škodo, in drug dobrodelen ali splošno koristni namen, kot je javni interes za kulturo in za šport. Nepridobitni pravni osebi v skladu z zakonom, ki ureja nevladne organizacije, se dovoljenje izda tudi, če izkaže, da bo zbrane prispevke uporabila za humanitarni ali splošno koristni namen, ki ga lahko uresniči v okviru zakonitega opravljanja registrirane ali v temeljnem ali drugem aktu določene dejavnosti. Kot humanitarni namen se štejejo humanitarni nameni, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije. Kot splošno koristni namen se štejejo skrb za varstvo živali in okolja, urejanje kraja, dejavnosti za krepitev in ohranjanje zdravja, izgradnja in urejanje objektov za šport in rekreacijo ter podobno.

(3) Upravna enota v dovoljenju določi namen in način zbiranja prostovoljnih prispevkov in rok veljavnosti dovoljenja. Rok veljavnosti dovoljenja se določi glede na namen zbiranja prispevkov.

(4) Prostovoljne prispevke, ki so bili pridobljeni ali porabljeni v nasprotju s tem zakonom, mora zbiratelj nakazati ali izročiti upravičencu ali v humanitarne namene, kot so določeni v zakonu, ki ureja humanitarne organizacije, v 30 dneh od ugotovitve prekrška. Enako velja, če je upravičenec umrl ali več ne obstaja.

(5) Določbe tega zakona se ne uporabljajo za zbiranje prispevkov, ki so urejeni z drugimi predpisi, ki se zbirajo v prostorih verskih skupnosti za verske namene ali ki se zbirajo na način, ki ne pomeni motenja miru, vznemirjenosti ali nadlegovanja ljudi na javnih krajih ali v zasebnih prostorih.

(6) Kdor zbira prostovoljne prispevke v nasprotju s prvim ali četrtem odstavkom tega člena, se kaznuje z globo od 200 do 500 eurov.

(7) Kdor zbira prostovoljne prispevke na vsiljiv ali žaljiv način, se kaznuje z globo od 400 do 600 eurov.

(8) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega in sedmega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

(9) Odgovorna oseba pravne osebe, podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega in sedmega odstavka tega člena kaznuje z globo od 400 do 800 eurov.

6. člen **(nasilno in drzno vedenje)**

(1) Kdor izziva ali koga spodbuja k pretepu, ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali koga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 300 do 500 eurov.

(2) Kdor koga udari, se kaznuje z globo od 400 do 600 eurov.

(3) Kdor se pretepa, se kaznuje z globo od 500 do 800 eurov.

7. člen

(nasilno in drzno vedenje na športni prireditvi ali v zvezi s športno prireditvijo ali med potovanjem na športno prireditev ali z nje)

(1) Kdor na športni prireditvi ali v zvezi s športno prireditvijo ali med potovanjem na športno prireditev ali z nje izziva, koga spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov.

(2) Kdor na športni prireditvi ali v zvezi s športno prireditvijo koga udari, se kaznuje z globo od 600 do 1.100 eurov.

(3) Kdor se na športni prireditvi ali v zvezi s športno prireditvijo pretepa, se kaznuje z globo od 1.500 do 2.500 eurov.

8. člen

(nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom)

(1) Kdor družinskega člana izziva, spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen, žaljiv ali podoben način ali ga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, pri čemer ne gre za dalj časa trajajoče ali ponavljajoče se dejanje in niso nastale posledice za zdravje oškodovanca, se kaznuje z globo od 400 do 600 eurov.

(2) Kdor družinskega člana udari, se kaznuje z globo od 500 do 800 eurov.

(3) Kdor pretepa družinskega člana, se kaznuje z globo od 600 do 1.000 eurov.

9. člen

(nedostojno vedenje)

(1) Kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede na način, opisan v 5. točki 2. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 200 do 400 eurov.

(2) Kdor se prepira, vpije, ovira izvajanje uradnih dejanj ali se nedostojno vede do uradne osebe pri izvajanju uradnih dejanj ali zaradi izvajanja uradnih dejanj, se kaznuje z globo od 200 do 1.200 eurov.

(3) Kdor na javnem kraju spolno občuje, razkazuje spolne organe ali na vsiljiv način ponuja spolne usluge in s tem koga razburi ali vznemirja, se kaznuje z globo od 200 do 400 eurov.

(4) Kdor na javnem kraju v strnjenih naseljih, na javnih zbiranjih, ob prometnih povezavah, v turističnih krajih ali v bližini vzgojno-varstvenih ali vzgojno-izobraževalnih zavodov, kjer se zbirajo otroci, in v njihovi prisotnosti razkazuje spolne organe, se kaznuje z globo od 500 do 1.200 eurov.

(5) Omejitve iz prejšnjih odstavkov ne veljajo na krajih ali v objektih, ki so posebej namenjeni vstopu, zadrževanju ali nastanitvi ljudi brez oblačil ali za potrebe umetniškega izražanja za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturnozgodovinske, oglaševalske in druge komercialne namene, in sicer v skladu s predpisi, ki urejajo posamezna področja.

10. člen

(povzročanje hrupa)

(1) Kdor z uporabo televizijskega ali radijskega sprejemnika, drugega akustičnega aparata ali akustične naprave ali glasbila moti mir ali počitek ljudi in to ni posledica dovoljene dejavnosti, se kaznuje z globo od 150 do 300 eurov.

(2) Kdor na nedovoljen način med 22.00 in 6.00 moti mir ali počitek ljudi s hrupom in ne gre za nujne interventne-vzdrževalne posege, se kaznuje z globo od 200 do 400 eurov.

(3) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 3.000 eurov.

(4) Odgovorna oseba pravne osebe, podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega ali drugega odstavka tega člena kaznuje z globo od 250 do 500 eurov.

11. člen **(beračenje na javnem kraju)**

(1) Kdor na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje z beračenjem za denar ali druge materialne dobrine, se kaznuje z globo od 200 do 600 eurov.

(2) Kdor na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje z beračenjem za denar ali druge materialne dobrine in poleg tega pri tem uporablja žival, se kaznuje z globo od 500 do 800 eurov.

(3) Kdor na vsiljiv ali žaljiv način koga nadleguje z beračenjem za denar ali druge materialne dobrine in poleg tega pri tem uporablja otroka, se kaznuje z globo od 800 do 1.200 eurov.

(4) Če je dejanje iz prvega, drugega ali tretjega odstavka tega člena storjeno v hudodelski združbi ali skupini, ki ima namen izvajati prekrške, navedene v teh odstavkih, se vodja hudodelske združbe ali skupine kaznuje z globo od 1.200 do 2.000 eurov.

12. člen **(uporaba nevarnih predmetov)**

(1) Kdor uporablja acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pikanje in s tem povzroči vznemirjenje ali občutek ogroženosti, se kaznuje z globo od 250 do 500 eurov. Pikanje z navedenimi sredstvi je dovoljeno v času velikonočnih praznikov (velikonočna nedelja in ponedeljek med 6.00 in 22.00) ali praznika dela (30. april, 1. in 2. maj med 6.00 in 22.00), ob sočasnem upoštevanju splošnih varnostnih navodil, določenih za acetilen (karbid) ali druge plinske zmesi za pikanje.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je prepovedana uporaba acetilena (karbida) ali druge plinske zmesi za pikanje v strnjenih stanovanjskih naseljih, v bližini bolnišnic in na površinah, na katerih potekajo javni shodi in javne prireditve, ter na območjih, ki so varovana ali zavarovana na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave. Kršitelj se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov.

(3) Kdor na javnem kraju nosi, razkazuje ali uporablja nože, sablje, sekire, dekorativno orožje, onesposobljeno orožje, imitacije ali replike orožja, starinsko ali staro orožje, plašilno-signalno orožje ali orožje, izdelano in namenjeno za alarm, plašenje in signaliziranje, ali druge predmete, ki so po videzu podobni orožju, ki se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja ne štejejo za orožje, se kaznuje z globo od 300 do 600 eurov.

(4) Kdor na javnem kraju z namenom povzročitve vznemirjenja ali občutka ogroženosti nosi, razkazuje ali uporablja nenevarno orožje ali druge nenevarne predmete, ki so po videzu podobni orožju, ki se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja ne šteje za orožje, se kaznuje z globo od 400 do 800 eurov.

(5) Kdor nosi, razkazuje ali uporablja predmete iz prejšnjega odstavka na način, ki vzbuja videz, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb, se kaznuje z globo od 700 do 1.000 eurov.

(6) Če je prekršek iz prejšnjega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

(7) Prekršek iz prvega, drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena je storjen tudi, če uradna oseba uporabo nevarnih predmetov osebno zazna na kraju, na podlagi anonimne prijave ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec.

(8) Ne glede na prvi, tretji, četrti in peti odstavek tega člena se lahko predmeti iz prvega, tretjega, četrtega ali petega odstavka tega člena nosijo, razkazujejo ali uporabljajo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturnozgodovinske, oglaševalske in druge komercialne namene, in sicer v skladu s predpisi, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov, vojaških oseb ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz tretjega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

13. člen

(uporaba uniform ali drugih oblačil, podobnih uniformi)

(1) Kdor nosi uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, in s svojim ravnanjem, zadrževanjem na določenem javnem ali zasebnem kraju ali z uporabo opreme ali pripomočkov nakazuje, da izvaja naloge uradnih oseb, razen kot del umetniškega ali drugega izražanja, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov.

(2) Če je prekršek iz prejšnjega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

(3) Posameznik v skupini najmanj dveh oseb, ki nosi uniformo ali oblačila, podobna uniformi uradnih oseb, in s svojim ravnanjem, zadrževanjem na določenem javnem ali zasebnem kraju in z uporabo jasno izraženih simbolov ali z razkazovanjem hierarhične ureditve skupine kot varnostne formacije, ali uporabo vozil, na katerih so nameščene prepoznavne oznake, ali z uporabo opreme ali pripomočkov navzven prikazuje, kot da gre za policijsko ali vojaško enoto, se kaznuje z globo od 1.500 do 2.500 eurov.

(4) Ne glede na prvi, drugi in tretji odstavek tega člena se uniforma ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, in druga oprema ali pripomočki lahko nosijo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturnozgodovinske, oglaševalske in druge komercialne namene, in sicer v skladu s predpisi, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz prvega in drugega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

14. člen

(poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe)

(1) Kdor namerno poškoduje napis ali oznako državnega organa, organa samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil ali namerno raztrga, zamaže ali kako drugače poškoduje ali odstrani uradno objavljeno odločbo teh organov v času, ko takšna odločba učinkuje, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov.

(2) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka, se kaznuje z globo od 1.000 do 3.000 eurov.

(3) Odgovorna oseba pravne osebe, podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje z globo od 700 do 1.500 eurov.

15. člen
(pisanje po objektih)

Kdor piše ali riše po zidovih, ograjah ali drugih javno dostopnih krajih, razen na krajih, kjer je to dovoljeno, se kaznuje z globo od 400 do 600 eurov.

16. člen
(uničevanje državnih simbolov)

Kdor na javnem kraju namenoma nespoštljivo ravna, zažge ali kako drugače poškoduje ali uniči zastavo ali grb Republike Slovenije, zastavo Evropske unije ali zastavo tuje države, z izjemo umetniškega izražanja za potrebe filma, televizije in gledaliških predstav, se kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

17. člen
(vandalizem)

Kdor namenoma poškoduje, prevrne, odstrani ali kako drugače v nasprotju z namenom uporabe ravna s spominskimi obeležji in z objekti javne infrastrukture, kot so komunalna infrastruktura, javna razsvetljava, cestnoprometni znaki, priprave in naprave na rekreativnih površinah, igrala na otroških površinah in podobne javne naprave, se kaznuje z globo od 800 do 1.500 eurov.

18. člen
(prenočevanje)

(1) Kdor prenočuje na javnem kraju ali drugih dostopnih prostorih, ki za to niso namenjeni, in s takšnim ravnanjem koga vznemirja, se kaznuje z globo od 100 do 500 eurov.

(2) Kdor prenočuje v vozilu na javnem kraju, ki za to ni namenjen, se kaznuje z globo od 300 do 1.000 eurov.

(3) Samoupravne lokalne skupnosti lahko s svojimi predpisi določijo pogoje, območja in red prenočevanja v vozilih na svojem območju.

19. člen
(ogrožanje z živalmi)

Kdor pri posamezniku s ščuvanjem živali namenoma povzroči občutek strahu ali ogroženosti, se kaznuje z globo od 250 do 500 eurov.

20. člen
(javni red in mir v gostinskih obratih in na javnih prireditvah ter varstvo mladoletnikov)

(1) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, ki takoj, ko je to mogoče, policiji ne naznani kršitve javnega reda in miru v gostinskem obratu za prekrške iz prvega, drugega ali tretjega odstavka 6. člena tega zakona, se kaznuje z globo od 400 do 700 eurov, za prekršek iz drugega odstavka tega člena pa z globo od 500 do 1.000 eurov.

(2) Osebam, mlajšim od 16 let, sta med 24.00 in 5.00 prepovedana vstop v gostinske obrate in na prireditve, kjer se točijo alkoholne pijače, in zadrževanje v teh obratih ali na teh prireditvah brez spremstva staršev, rejnikov ali skrbnikov.

(3) Omejitev iz prejšnjega odstavka ne velja za gostinske obrate in prireditve, kjer se točijo izključno brezalkoholne pijače.

(4) Odgovorna oseba v gostinskem obratu ali na prireditvi sme od vsake osebe, za katero domneva, da ne izpolnjuje pogojev za vstop v gostinski obrat ali na prireditve, zahtevati, da izkaže svojo starost z javno listino, na podlagi katere se ugotavlja identiteta.

(5) Če se kršitev javnega reda in miru v gostinskem obratu kljub ukazu uradne osebe ne preneha, lahko uradna oseba zahteva, da vsi zapustijo gostinski obrat in se ta zapre. Kdor na podlagi opozorila uradne osebe gostinskega obrata ne zapusti, se kaznuje z globo od 200 do 500 eurov in se ga iz omenjenih prostorov odstrani.

(6) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 750 do 2.000 eurov, za prekršek iz drugega odstavka tega člena pa z globo od 900 do 3.000 eurov.

21. člen **(neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb)**

(1) Kdor ne upošteva na kraju samem odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe, se kaznuje z globo od 600 do 1.200 eurov.

(2) Če je prekršek iz prvega odstavka storjen tako, da kršitelj s svojim nezakonitim ravnanjem otežuje ali onemogoča izvedbo uradnega dejanja uradne osebe tako, da se usede, uleže, obrne vstran, beži ali ravna podobno, se kršitelj kaznuje z globo od 1.000 do 1.500 eurov.

(3) Če je prekršek iz prejšnjega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.500 do 2.500 eurov.

(4) Kdor krši odredbo ali odločbo pristojnega državnega organa, s katero je prepovedan dostop, zadrževanje, snemanje ali fotografiranje na določenem kraju, se kaznuje z globo od 250 do 500 eurov.

(5) Kdor se brez razlogov ali po njihovem preteku zadržuje v prostorih državnega organa, samoupravne lokalne skupnosti ali nosilca javnih pooblastil in jih na podlagi opozorila pristojnih oseb ne zapusti, se kaznuje z globo od 200 do 400 eurov in se ga iz prostorov odstrani.

22. člen **(prepoved uporabe simbolov nacistične ali fašistične ideologije)**

(1) Kdor na javnem kraju nosi, obeša, razkazuje, vzklika, izvaja, distribuira, objavlja ali kako drugače uporablja pozdrave, himne ali pesmi, zastave, uniforme, znake, parole ali gesla in druge oznake ter z njimi povezana slikovna in avdiovizualna gradiva, ki so značilni za nacizem, fašizem in njune kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne, in s takšnim ravnanjem koga vznemirja, razburja ali ogroža, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov.

(2) Če je prekršek iz prvega odstavka storjen v skupini najmanj dveh oseb, se posameznik kaznuje z globo od 1.000 do 2.000 eurov.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko pozdrave, himne ali pesmi, zastave, uniforme, znake, parole ali gesla in druge oznake ter z njimi povezana slikovna in avdiovizualna gradiva, ki so značilni za nacizem, fašizem in njune kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne, uporablja za namene izobraževanja v skladu z javno veljavnimi izobraževalnimi programi, razširjanja programskih vsebin v medijih, opravljanja znanstvenoraziskovalnih nalog na področju arhivistike, zgodovine in drugih znanstvenih ved, javnih muzejskih zbirk, zbirk javnega arhiva ali javnih knjižnic, zasebnih zbirk, kot rekvizite za film, televizijo, gledališke predstave in druge kulturne prireditve, kot jih določa zakon, ki ureja uresničevanje javnega interesa za kulturo, in za druge oblike svobode izražanja, če se ne uporabljajo za protipravne namene poveličevanja, odobravanja ali spodbujanja nacistične ali fašistične ideologije.

23. člen
(lažna naznanitev prekrška)

Kdor naklepno z lažnim naznanilom prekrška po tem zakonu namenoma povzroči interveniranje policije, občinskih redarjev, reševalcev ali gasilcev, se kaznuje z globo od 300 do 600 eurov.

24. člen
(prepoved vzbujanja nestrpnosti)

- (1) Kdor koga zaradi spola, narodnostne, rasne ali etnične pripadnosti, spolne usmerjenosti ali verske opredelitve ali pripadnosti, gmotnega stanja, rojstva, izobrazbe, družbenega položaja, invalidnosti ali katere koli druge osebne okoliščine izziva ali spodbuja k pretepu ali se vede na drzen, nasilen, nesramen in žaljiv način, ga zasleduje in s takšnim vedenjem pri njem povzroči občutek ponižanosti, ogroženosti, prizadetosti ali strahu, se kaznuje z globo od 500 do 1.000. eurov.
- (2) Kdor koga udari zaradi razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 700 do 1.200 eurov.
- (3) Kdor se pretepa zaradi razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 900 do 1.400 eurov.
- (4) Kdor se nasilno vede proti družinskim članom iz razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 1.000 do 1.500 eurov.
- (5) Kdor se na javnem kraju prepira, vpije ali se nedostojno vede iz razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 1.000 eurov.
- (6) Kdor piše ali riše po zidovih, ograjah ali drugih javno dostopnih krajih iz razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, se kaznuje z globo 500 do 1.500 eurov.
- (7) Kdor na javnem kraju namenoma nespoštljivo ravna, zažge ali kako drugače poškoduje ali uniči zastavo ali grb Republike Slovenije, zastavo Evropske unije ali zastavo tuje države iz razlogov, navedenih v prvem odstavku tega člena, se kaznuje z globo 1.500 do 3.000 eurov.

III. ZASEG PREDMETOV

25. člen
(policijski zaseg predmetov)

(1) Policist ali vojaški policist sme brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseči predmete prekrška, za katere je pristojen, v skladu z 28. členom tega zakona, tudi če niso storilčeva last.

(2) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se izreče stranska sankcija odvzem predmetov.

26. člen
(pooblastilo redarju za zaseg predmetov)

(1) Občinski redar sme brez predhodne odločbe pristojnega organa zaseči predmete prekrška, za katere je pristojen, v skladu z 28. členom tega zakona, tudi če niso storilčeva last.

(2) Za prekrške iz prejšnjega odstavka se izreče stranska sankcija odvzem predmetov.

IV. POSEBNI UKREPI ZA ZAGOTOVITEV JAVNEGA REDA IN MIRU

27. člen (izključitev energetskih virov)

(1) Za preprečitev nadaljevanja prekrška, s katerim se moti ali vznemirja eno osebo ali več ljudi, lahko policist z ustno odredbo ukaže upravljavcu začasen izklop dobave elektrike pri kršitelju ali plina v primeru, ko bi kršitelj z uporabo plina lahko nadaljeval prekršek, če to nima hujših posledic za druge osebe in je ukrep sorazmeren glede na kršitev. Policist po izrečeni ustni odredbi izda pisno odredbo v šestih urah od izreka ustne odredbe. Izklop lahko traja do vzpostavitve javnega reda in miru, vendar ne več kot šest ur.

(2) Kršitelj plača stroške izklopa in priklopa ter morebitno nastalo škodo.

(3) Upravljavec mora zagotoviti ponovno dobavo elektrike ali plina takoj, ko od policista prejme ustno odredbo.

(4) Pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, ki ne ravna v skladu z odredbo iz prvega odstavka tega člena, se kaznuje z globo od 500 do 2.500 eurov.

(5) Odgovorna oseba pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika ali posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje z globo od 400 do 1.200 eurov.

V. NADZOR

28. člen (pristojnost)

(1) Nadzor nad izvajanjem tega zakona izvaja policija.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je za nadzor in odločanje o prekrških iz tega zakona pristojna vojaška policija v skladu z zakonom, če prekršek stori vojaška oseba med dejanskim opravljanjem vojaške službe. Vojaška policija je v skladu z zakonom pristojna tudi za nadzor, zaseg predmetov in odločanje o prekrških, če je prekršek storjen v objektih in okoliših, ki so posebnega pomena za obrambo ali na območju vojaškega tabora.

(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena nadzor nad izvajanjem 5., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona izvaja tudi občinsko redarstvo.

29. člen (višina globe v hitrem postopku o prekršku)

Za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom.

VI. PREHODNA IN KONČNI DOLOČBI

30. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati Zakon o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 70/06, 139/20 in 113/24).

31. člen
(uporaba poznejšega, za storilca milejšega zakona)

Postopki o prekrških, ki do dneva uveljavitve tega zakona še niso bili pravnomočno končani, se končajo v skladu z zakonom, ki je veljal ob storitvi prekrška, razen če je ta zakon za storilca milejši.

32. člen
(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

V prvem členu je določeno, da zakon ureja varstvo javnega reda in miru ter določa ravnanja, ki pomenijo kršitev javnega reda in miru na javnem in zasebnem prostoru. Zakon o prekrških (ZP-1) v 3. členu določa, da se prekrški lahko določijo z zakonom, uredbo Vlade Republike Slovenije in z odlokom lokalne skupnosti. Namen zakona je uresničevanje pravice posameznika do varnosti in dostojanstva (kot temeljne človekove dobrine in ustavne pravice, ki jo določa 34. člen Ustave Republike Slovenije). Varovanje javnega reda in miru pomeni varovanje pred dejanji, ki posegajo v telesno ali duševno celovitost posameznika ali s katerimi se povzročajo motenje miru, vznemirjenost ljudi, oviranje uresničevanja pravic in izpolnjevanja dolžnosti posameznikov, državnih organov, organov lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Nedvomno mora biti vsak poseg v pravico do zasebnosti utemeljen zaradi varstva javnega reda in miru. Poseg v zasebnost je namreč v skladu z drugim odstavkom 8. člena EKČP dovoljen zaradi varstva (med drugim) javnega reda, vendar mora ta poseg temeljiti na zakonu in mora biti tudi sorazmeren, kar pomeni, da se mora pri ukrepu oblastnega organa v zasebnem prostoru tehtati sorazmernost s pravico do zasebnosti posameznika. Navedeno je še toliko bolj pomembno, ker se znatna pooblastila po tem zakonu podeljujejo občinskim redarjem, ob upoštevanju, da je občina po Ustavi Republike Slovenije samoupravna lokalna skupnost in ne pomeni oblastnega organa, razen za naloge, ki so nanjo prenesene z zakonom.

K 2. členu:

V tem členu so opredeljeni posamezni izrazi.

1. izraz: javni red in mir

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Pomenita, da se ljudje počutijo varni in so mirni, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporabo javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost v družbeni skupnosti. Pojem mir se pojavlja v tesni povezavi z varnostjo in redom. Mir obravnavamo s pozitivnega in negativnega vidika. Negativni vidik mira imenujemo nemir in pomeni določeno stopnjo nevarnosti ali ogrožanja. Za našo obravnavo in opredelitev je pomembnejši pozitivni vidik, to je mir kot stanje brez vojne, brez spora med ljudmi, brez velikih družbenih nasprotij, brez hrupa in ropota ter javni red in mir, v osnutku pa je opredeljen kot občutek varnosti, nevznemirjenosti in sožitja. Iz opredelitve javnega reda in miru sklepamo, da gre za kršitev javnega reda in miru, kadar posamezniku ali državnim in drugim organom ni omogočeno uresničevanje njihovih pravic, ki so jim zagotovljene po ustavi in zakonih.⁹

Zato je v ta pojem nujna umestitev tudi prekrškov, kot so razkazovanje nevarnih predmetov na način, ki vzbuja videz izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb, uporaba uniform ali drugih oblačil, podobnih uniformi, s katerimi se vzbuja videz izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb, ali sočasna uporaba nekaterih predmetov vzbuja videz, da gre za policijsko ali vojaško silo, katere delovanje nima podlage v zakonu. S tem se v pojem javni red in mir vključuje tudi prepoved tovrstnih ravnanj ali prekrškov. Tako se posameznikom ali skupinam daje jasen signal, da je monopol oblastne prisile v izključni pristojnosti demokratične in pravne države.

2. izraz: javni kraj

To je najširši pomen javnega kraja. Pri opredelitvi izraza javnega kraja je poudarek na besedilu: »je brezpogojno ali pod določenimi pogoji dostopen vsakomur«, kar pomeni, da so to prostori, območja, objekti, kjer se ljudje zadržujejo iz katerih koli razlogov. To hkrati pomeni, da se po tem zakonu digitalno okolje (svetovni splet in druga omrežja, eter ...) ne šteje za javni kraj. Pogoja zadrževanja in dostopnosti

⁹ Jarc, S., in Nunič, M. (2007). Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1): s komentarjem, GV Založba, Ljubljana, str. 32 in 33.

morata biti kumulativno izpolnjena, da ima območje status javnega kraja. V tem smislu je na javni kraj omogočen prost dostop nedoločenemu številu oseb brez pogojev. To so ulice, trgi, javne ceste, pristanišča, čakalnice, gostinski lokali, trgovinski in obrtni lokali itd. ZJRM-1 in ZJRM-2 kot kraj storitve prekrškov določata kraj kot teritorialno površino, ki je ločena na javni in zasebni prostor. Enako stališče je v svoji sodbi zavzel tudi VS RS, št. IV IPS 98/2008 z dne 18. 11. 2008. ZJRM-1 ne določa medijskega prostora, sploh pa ne sodobnih družbenih omrežij, ki v času nastajanja zakona še niso bila tako razširjena. Posledično v zakonu tudi ni prekrškov, ki bi lahko bili storjeni v medijih ali na družbenih omrežjih. Posameznik, ki bi na družbenih omrežjih lahko bil žrtev, ima zagotovljeno pravno varstvo svojega dobrega imena in časti na podlagi 18. poglavja KZ-1, ki vsebuje kazniva dejanja zoper čast in dobro ime. Podobno opredelitev javnega kraja določa tudi Zakon o graditvi objektov. Objekt v javni rabi je objekt ali del objekta, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem: nestanovanjska stavba, kot so gostinska stavba, poslovna in upravna stavba, trgovska stavba in stavba za storitvene dejavnosti, stavba za promet in stavba za izvajanje komunikacij, stavba splošnega družbenega pomena, obredna stavba in druga nestanovanjska stavba, če je namenjena javni rabi, in javna površina, kot so javna cesta, ulica, trg, tržnica, igrišče, parkirišče, pokopališče, park, zelenica in rekreacijska površina.¹⁰ Vendar so pri teh oblikah javnega kraja razlike, saj so nekateri od teh javnih krajev po namenu in funkciji trajno javni in odprti oziroma dostopni ves čas (ulice, trgi, javne ceste ...), drugi javni kraji pa so po namenu in funkciji odprti le določen čas (npr. trgovinski in obrtni lokali, javna prometna sredstva). Ta razdelitev ima praktični in pravni pomen. To pomeni, da če oseba stori prekršek na ulici, je prekršek v vsakem primeru storjen na javnem kraju, ker je ulica trajno (časovno neomejeno) odprti javni kraj. Če pa je bilo isto dejanje storjeno v gostinskem lokalu, ki je na tej ulici, vendar je bil lokal v času storitve prekrška zaprt (lokal ne obratuje), prekršek ni bil storjen na javnem kraju. Podobno je s tako imenovanimi premičnimi javnimi kraji, kot so sredstva javnega prevoza. Tudi ti kraji so javni kraji le določen čas, dokler so v funkciji nudenja javnih storitev. Javno prevozno sredstvo, dokler obratuje v javnem prometu, je namensko in funkcionalno javni kraj. Od trenutka, ko je javno prometno sredstvo prenehalo obratovati, preneha njegova funkcionalna narava javnega kraja. Ključna razlika je torej čas, ko je neki kraj dostopen vsem (nedoločenemu številu oseb brez katerih koli pogojev), po ali ob določenem času pa ta funkcija javnega kraja ne obstaja več. Naslednjo kategorijo javnih krajev obsegajo tudi kraji, kjer je dostop ljudem dovoljen le pod določenimi pogoji. To so na primer športni stadioni in igrišča, kinodvorane, gledališča, koncertne dvorane in razstavni prostori. Takšen pogoj je lahko uporaba kraja proti plačilu, pri čemer je vstop dovoljen vsakomur, ki kupi vstopnico, plača članarino ipd.

V praksi so lahko dejanja storjena na kraju, ki ni javen, je pa ta prostor viden z javnega kraja. Pri tem je treba opozoriti, da je treba vidnost tega dejanja z javnega kraja razumeti tako, da lahko to dejanje vidijo vse osebe, ki so na nekem javnem kraju, če so v normalnem gibanju ali mirovanju. Uporaba pomagal (razne optične naprave, brezpilotni zrakoplovi – droni) ne pride v poštev. Takšni prostori so lahko balkoni, terase, dvorišča in podobno.¹¹

3. izraz: zasebni prostor

Pojem zasebni prostor določa prostor, ki ni dostopen nedoločenemu številu oseb brez katerih koli pogojev. Ta prostor ni v funkciji javne uporabe ali storitve. Gre torej za prostor, ki ga omejujejo fizične ali drugačne ovire, ki onemogočajo prost vstop ali dostop vsakomur. To je lahko tudi ograjena terasa ali ograjen vrt pred hišo. Če gre za kršitev v zasebnem prostoru in je prepovedana posledica nastala na javnem kraju, se šteje, da je kršitev storjena na javnem kraju.

¹⁰ Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A), 26. točka prvega odstavka 3. člena.

¹¹ *Supra* opomba 1, str. 35.

Zasebni prostor je prostor, ki je v zasebni lasti ali posesti in je dostop vanj dovoljen le s soglasjem lastnika, posestnika¹² ali druge upravičene osebe. Opredelitev zasebnega prostora je zato precej široka, predvsem pa ni vezana na lastninsko pravico, ker varuje tudi posestnika in drugo upravičeno osebo. Pojma druga upravičena oseba ne smemo razlagati na restriktiven način, temveč gre za vsako osebo, ki v zasebnem prostoru opravlja naloge. Pojem upravičena oseba se ne pokriva s pojmom odgovorna oseba, temveč je mnogo širši in zajema vse, ki opravljajo posamezne naloge. Razlaga navedenega pojma je pomembna zlasti v povezavi s kršitvijo tretjega odstavka 20. člena, v katerem je določeno, da se mora oseba iz prostorov, kjer se neupravičeno zadržuje, na zahtevo pristojne osebe odstraniti.¹³

Pri pojmu je treba upoštevati sodno prakso ESČP v smislu pojma pričakovane zasebnosti in dopustnih posegov oblastnih organov (sorazmernost). Načelo legitimnosti namreč nalaga, da so ukrepi državnih organov skrajno sredstvo, ki je nujno potrebno zaradi zagotavljanja temeljnih človekovih pravic.

4. izraz: pretep

Pretep je opredeljen kot medsebojno fizično obračunavanje z izmenjavo udarcev med dvema ali več osebami, kar pomeni, da ne gre za pretep, če ena oseba pretepa drugo, ta pa ji udarcev ne vrača ali se samo brani. Prekršek je torej storjen, če gre za najmanj dve osebi, ki si med seboj izmenjujeta udarce. S pojmom udarci so mišljene vse vrste udarcev z roko, nogo ali drugimi deli telesa, npr. glavo. Ne pretepa se tisti, ki se brani ali ki razdvaja ali pomirja osebe, ki se pretepajo.

Pojem pretep zajema izrazito fizično, telesno in neposredno dogajanje. Temelji na nasilnem fizičnem stiku ljudi (udarci, brce, davljenje, stiskanje in grizenje, praskanje, vlečenje, zvijanje, potiskanje, tlačenje s silo telesa, metanje drugega in drugega na drugega). V komentarju Kazenskega zakonika je pretep opredeljen kot spopad več oseb, in sicer najmanj treh, v tem zakonu pa je posebej opredeljen pojem pretepa, da ne bi bilo dilem.¹⁴

5. izraz: nedostojno vedenje

Kot izhaja že iz zakonske določbe, je nedostojno vedenje opredeljeno kot vedenje posameznika ali skupine, s katerim se povzroči vznemirjenje ali razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine ali kadar z žaljivimi besedami ali dejanji škoduje ugledu posameznika ali skupine. Gre torej za opredelitev obnašanja posameznika ali skupine, ki pri drugem posamezniku, lahko tudi skupini posameznikov, povzroči spremembo v njihovem normalnem razpoloženju (duševnem stanju) kot posledica celotnega čustvenega doživljanja vedenja drugega posameznika ali skupine posameznikov. V tej posledici je nujno, da se prizadeti posameznik počuti vznemirjenega, razburjenega ali ogroženega. Ob tolmačenju tovrstnih subjektivnih znakov razburjenosti ali vznemirjenja je treba izhajati iz namenske razlage varovanja zakona, saj ni nujno, da se pri posameznikih razburjenost ali vznemirjenost kaže z zunanjimi telesnimi znaki (tresenje, glasno govorjenje, ogorčenje itd.), saj lahko posameznik pod stresom te znake potlači in uradni osebi na prvi pogled niso vidni, zato jim mora uradna oseba izluščiti/prepoznati v razgovoru. Subjektivne znake prekrška je treba tolmačiti široko, saj zadošča že, če oseba pokliče na številko 112 ali 113, kar kaže določeno vznemirjenost ali odmik od rutine/normalnega poteka namena dela, poti itd. Poleg tega moramo pojem ogrožanja razumeti v kontekstu časa kršitve (v trenutku dogajanja kršitve), ne pa izhajati iz posameznikovega občutka ogroženosti, ko je kršitev že prenehala na primer zaradi intervencije policije ali je kršitelj prenehal kršitev in se je ta subjektivni znak vznemirjenja, razburjenja ali ogrožanja (stres) že umiril.

¹² Stvarnopravni zakonik v 24. členu določa, da je (1) posest neposredna dejanska oblast nad stvarjo (neposredna posest) in da (2) ima posest tudi tisti, ki izvršuje dejansko oblast nad stvarjo prek koga drugega, ki ima neposredno posest iz kakršnegakoli pravnega naslova (posredna posest).

¹³ Supra opomba 1, str. 35 in 36.

¹⁴ Glej Korošec, D. (2018). Veliki znanstveni komentar posebnega dela Kazenskega zakonika (KZ-1). Uradni list Republike Slovenije, Pravna fakulteta, 2018–2019, Ljubljana, str. 467, 471. Glej tudi Sodbo Vrhovnega sodišča RS, št. I Ips 319/2006, 15. 3. 2007, ECLI:SI:VSRS:2007:I.IPS.319.2006.

6. izraz: nedostojno vedenje do uradne osebe

Ureditev javnega reda in miru posebej varuje uradne osebe pri opravljanju uradnih dejanj. Glavni element nedostojnega vedenja je, da je takšno vedenje uperjeno proti uradnim osebam, s tem pa se posebej varujejo uradne osebe pri izvajanju zakonskih nalog ali pooblastil. Pri tem ni nujno, da se uradna oseba zaradi nedostojnega vedenja počuti vznemirjeno, razburjeno ali ogroženo, zadošča tudi, da se z žaljivimi besedami ali dejanji škoduje ugledu uradne osebe ali državnega organa, organa lokalne samoupravne skupnosti ali nosilca javnega pooblastila.

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je v zvezi s tem že obrazložilo: »[D]rugi odstavek 7. člena ZJRM-1 določa, da se z globo kaznuje, kdor se prepira, vpije, ali se nedostojno vede do uradne osebe pri uradnem poslovanju. Omenjeno določilo je specialno v razmerju do prvega odstavka istega člena, ki vsebuje splošno prepoved nedostojnega vedenja na javnem kraju. Kvalificirana oblika prekrška iz drugega odstavka 7. člena ZJRM-1 je namenjena zaščiti uradnih oseb državnih in lokalnih skupnosti, ki izvršujejo zakone ali podzakonske predpise, s čimer se posredno varuje tudi državo, ki preko teh oseb izvršuje zakone.«¹⁵ Višje sodišče v Celju pa je še pojasnilo, da čeprav se policist zaradi izrečenih »[b]esed po lastnih izpovedbah ni počutil razžaljenega, na izpolnjevanje zakonskih znakov prekrška po drugem odstavku 7. člena ZJRM-1 ne vpliva. Uporaba besed »ne me jebat« in »pička« v postopku, ki ga vodijo policisti kot uradne osebe v okviru uradnega poslovanja, nedvomno predstavlja nedostojno vedenje, ne glede na to, ali je s takimi besedami obdolženec želel žaliti policiste, ali je zgolj želel glasno izraziti nestrinjanje s sistemom.«¹⁶

7. izraz: uradna oseba

Uradne osebe po tem zakonu so poslanec državnega zbora, član državnega sveta, član lokalnega ali pokrajinskega predstavniškega telesa, sodnik ustavnega sodišča, sodnik, sodnik porotnik, državni tožilec, državni odvetnik, oseba, ki pri državnem organu, organu samoupravne lokalne skupnosti, pri drugi osebi javnega prava ali nosilcu javnih pooblastil opravlja posamezna uradna dejanja na podlagi pooblastil, ki jih ji daje zakon ali na podlagi zakona izdani predpisi ali na podlagi posamičnega akta, izdanega na podlagi zakona, ali na podlagi zakona sklenjena pogodba o arbitraži, oseba, ki izvaja storitve v okviru mreže javne službe, ki jo zagotavlja država ali občina in je zaposlena pri državnem organu, organu lokalne skupnosti, centru za socialno delo, drugem nosilcu javnih pooblastil ali pri izvajalcu javne službe, ki jo zagotavlja država ali občina, oseba, ki ji mednarodna javna organizacija daje položaj uradne osebe, in oseba, ki pri mednarodnem sodišču opravlja sodniško, tožilsko ali drugo uradno dolžnost ali nalogo

8. izraz: uradno dejanje

Vrhovno sodišče Republike Slovenije je pojasnilo, da je zakonski znak uradno dejanje pojem, ki ga uporablja Kazenski zakonik in ni neposredno prevzet z drugega (upravno pravnega) področja, zato je treba pomen tega zakonskega znaka iskati v kazenskem zakonu, ne na drugih pravnih področjih. Kazenski zakonik uradnega dejanja ne opredeljuje, v prvem odstavku 99. člena pa opredeljuje, koga je treba šteti za uradno osebo. Uradno dejanje je lahko torej samo dejanje, ki ga izvedejo uradne osebe (subjektivni kriterij) in se nanaša na opravljanje nalog teh oseb (objektivni kriterij). Za uradna dejanja je treba tako poleg oblastvenih ravnanj uradnih oseb šteti tudi druga njihova ravnanja, ki jih morajo opraviti na podlagi zakona ali podzakonskega predpisa v okviru svojih službenih pooblastil ali nalog (tako imenovana pravno vezana ravnanja uradnih oseb), praviloma po vnaprej predpisanem postopku. Za uradno dejanje ni mogoče šteti zasebnih ravnanj uradne osebe, ki so opravljena zunaj kroga njenih uradnih nalog in pri katerih uradna oseba nastopa kot zasebnik, čeprav je dejanja izvedla z izkoriščanjem znanja ali vpliva, pridobljenih z opravljanjem uradne funkcije.¹⁷

¹⁵ Glej 6. točko obrazložitve Sodbe Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, št. IV Ips 23/2019, 15. 10. 2019, ECLI:SI:VSRS:2019:IV.IPS.23.2019.

¹⁶ Glej jedro Sklepa Višjega sodišča v Celju, št. VSC Sklep PRp 37/2020, 5. 5. 2020, ECLI:SI:VSCE:2020:PRP.37.2020.

¹⁷ Glej jedro in 13. točko obrazložitve Sodbe Vrhovnega sodišča RS, št. VSRS Sodba I Ips 16905/2011-130, 11. 6. 2015, ECLI:SI:VSRS:2015:I.IPS.16905.2011.130.

9. izraz: družinski člani

Dodatno se opredeljuje tudi izraz družinski člani ali članice, ki ima enak pomen kot v zakonu, ki določa nasilje v družini.

V drugem odstavku tega člena je določeno, da se v zakonu uporabljeni izrazi, zapisani v moški slovnični obliki, uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol. S tem se poudarja abstraktna in splošna ureditev na način, da uporaba enega ali drugega spola ali z gledovanje po spolu ne ustvarja nikakršne pravne podlage ali vsebinske razlike.

10. izraz: kolaborantske organizacije iz časa druge svetovne vojne

To so organizacije ali skupine, ki so na ozemlju sedanje Republike Slovenije med drugo svetovno vojno sodelovale z okupatorsko nacistično Nemčijo (Tretji rajh), Kraljevino Italijo, Kraljevino Madžarsko in Neodvisno državo Hrvaško. To so Prostovoljna protikomunistična milica (vaške straže in Legija smrti), Slovensko domobranstvo, Gorenjska samozaščita, Slovenski narodni varnostni zbor, Jugoslovanska vojska v domovini (četniki), Vermani, Raztrganci, Črna roka, Madžarska stranka suličastega križa, Koroška ljudska zveza, Štajerska domovinska zveza, Srbski prostovoljni korpus in ustaši.

K 3. členu:

Vzdrževanje javnega reda in miru pomeni delovanje državnih organov in lokalnih skupnosti, da s predpisi in ukrepi zagotavljajo varnost in red. Drugi odstavek 3. člena v povezavi z 2. členom opredeljuje red kot stanje brez kršitev, ki ga v okviru svojih pooblastil določa vsak posamezni subjekt na svojem območju (hišni red, režim vstopanja v objekte itd.), ki je tudi odgovoren za njegovo zagotavljanje. Če nespoštovanje na primer hišnega reda preraste v kršitev javnega reda, subjekt, ki skrbi za red, policijo ali redarje obvesti, da ukrepajo v skladu z zakonom.

K 4. členu:

Izobešanja tujih zastav ne ureja Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH). Glede krajev in načina izobešanja določba drugega odstavka napotuje na smiselno uporabo zakona, ki ureja izobešanje slovenske zastave. Ta člen določa pogoje za izobešanje tujih zastav, ker to področje ni zakonsko urejeno (pravna praznina). Po mnenju predlagatelja je to tudi del področja urejanja javnega reda. Zastave se izobesijo tako, da so javno vidne.

Pojavne oblike prekrška so določeneje opredeljene, saj se na terenu zaznavajo primeri razkazovanja tujih zastav, ki niso izobešene (npr. so razprte med iztegnjenima rokama oseb ali pritrjene na pokrov motorja vozila). Tuje države ne določa zgolj njena zastava, temveč tudi njeni simboli.

Navedeno velja tudi za simbole tuje države.

Za kršitev ne gre, če posameznik v zasebnem prostoru izobesi zastavo in to ni javno vidno.

Poleg tega ne gre za kršitev, če posameznik izobesi zastavo ob športnih tekmovanjih in drugih prireditvah ter javnih shodih, na katerih se Republika Slovenija predstavlja ali se jih udeležuje, v skladu s pravili in običaji takšnih prireditev in shodov (1. točka prvega odstavka 14. člena ZGZH), na primer izobešanje zastave na vozilih ob tekmah slovenske reprezentance.

Ne gre za kršitev niti, če se posameznik tako izraža umetniško ali politično.

Zastave se na javnih mestih lahko izobesijo, če ne krnijo ugleda naše ali tuje države. Pojem krnitev ugleda je povzet po ZGZH.

Uporabo zastave Evropske unije ureja Uredba o uporabi zastave in himne Evropske unije v Republiki Sloveniji.

K 5. členu:

Navedeni člen določa, kdo in kdaj lahko zbira prostovoljne prispevke ter način, ki pomeni motenje miru, vznemirjenost ali nadlegovanje ljudi na javnem kraju ali zasebnem prostoru (zbiranje prostovoljnih prispevkov od vrat do vrat, po stanovanjskih hišah, blokih, poslovnih prostorih, z ustavljanjem in siljenjem ljudi na ulici, pred vhodi v trgovske centre, na parkiriščih ipd.). Določbe tega člena namreč varujejo ljudi pred nadlegovanjem z zbiranjem prostovoljnih prispevkov. Kršitev je klasično zbiranje prostovoljnih prispevkov po stanovanjskih hišah, blokih, poslovnih prostorih, če oseba nima dovoljenja upravne enote, saj dejavnost zbiranja prostovoljnih prispevkov na takšen način posega v posameznikov mir. Pozivanje oseb v raznih medijih (televizija, radio, internet, SMS-sporočila) ne pomeni prekrška, saj je namen zakona varstvo javnega reda in miru ter varovanje posameznikov pred dejanji, ki posegajo v njihovo dostojanstvo in varovanje pred dejanji, s katerimi se povzročata motenje miru in vznemirjenost posameznikov, ni pa namen zakona, da bi se urejalo zbiranje prostovoljnih prispevkov (finančnih ali materialnih) nasploh.

Društva, ustanove, zavodi, fizične in druge nepridobitne pravne osebe lahko zbirajo prostovoljne prispevke za humanitarne ali splošno koristne namene, kot je javni interes za kulturo ali za šport, pri posameznikih in pravnih osebah le z dovoljenjem upravne enote, na območju katere ima društvo, ustanova ali druga pravna oseba svoj sedež. Posameznik, ki je zaradi elementarne ali druge nesreče utrpel veliko premoženjsko škodo, lahko zbira prostovoljne prispevke, če si je pridobil dovoljenje upravne enote, na območju katere ima stalno prebivališče. Če so bili prostovoljni prispevki pridobljeni ali porabljeni v nasprotju z namenom, mora zbiratelj vsa zbrana sredstva nakazati (zbrana denarna sredstva) oziroma izročiti (zbrana materialna sredstva ali stvari), upravičencu, za katerega je zbiral prostovoljne prispevke, če je ta umrl ali ne obstaja več, pa v humanitarne namene, in sicer v 30 dneh od ugotovljenega prekrška.

Navedeni člen izrecno določa, da se določbe tega zakona ne uporabljajo za zbiranje prostovoljnih prispevkov, ki so urejeni z drugimi predpisi (npr. predpis o Rdečem križu), se zbirajo v prostorih verskih skupnosti za verske namene ali se zbirajo na način, ki ne pomeni motenja miru, vznemirjenosti ljudi ali nadlegovanja ljudi na javnih krajih ali zasebnih prostorih (npr. s SMS-sporočili, pošto, prostovoljnim nakazilom ipd.).

V sedmem odstavku je predpisana globa za osebo, ki ima dovoljenje, a prostovoljne prispevke zbira na vsiljiv ali žaljiv način in s tem stori prekršek.

K 6. členu:

Ohranja se prepoved nasilnega vedenja do drugih oseb, s čimer se zagotavljata ustavni pravici do osebnega dostojanstva in do varnosti. Posebej je poudarjena tudi prepoved telesnega nasilja, saj se inkriminira tako posamezni udarec kot izmenjevanje udarcev v obliki pretepa. Navedeni člen razvršča prekrške z elementi nasilja po teži:

- izzivanje in spodbujanje k pretepu, zasledovanje, drzno, nasilno, nesramno, žaljivo ali podobno vedenje,
- udarec,
- pretep.

Prvi odstavek inkriminira zasledovanje, drzno, nasilno, nesramno ali žaljivo vedenje. Med drzna in brutalna (surova) dejanja spadajo dejanja, s katerimi se drugemu povzroča ogroženost ali strah pred nasiljem ali se posamezniku povzroča občutek sramu, bolečine ali neprijetnosti. Pogoj za storitev prekrška je povzročitev ogroženosti, prizadetosti, strahu ali nelagodja drugi osebi.

Opredelitev pretepa je v četrti točki 2. člena tega zakona. Ne pretepa se tisti, ki se brani ali ki razdvaja ali pomirja osebe, ki se pretepajo. Ker v sodobni družbi reševanje konfliktov s fizično silo ni sprejemljivo, se za storitev prekrška po drugem odstavku šteje že en udarec. Tretji odstavek sankcionira tudi

možnost, da nekdo nekoga večkrat udari. Sodelovanje v pretepu pomeni bodisi fizično sodelovanje (s telesom onemogoči osebi, da zbeži, jo zadrži) bodisi samo besedno (z izzivanjem spodbuja k pretepu).

Prekršek ni, kadar se pretepajo igralci na igrišču, npr. pri hokeju, nogometu ali na drugih športnih prireditvah, ker sta na teh površinah za vzdrževanje reda pristojna sodnik in delegat tekme. Za pravilen potek športnih iger skrbijo sodniki in delegati, ki lahko prekinejo igro, zahtevajo izpraznitev dvorane, tribun itd. Igralci so zaradi nešportnega vedenja ali pretepa lahko kaznovani s predpisi posamezne športne panoge (disciplinski sodniki).

Prekrški iz tega člena so lahko storjeni na javnem kraju ali v zasebnem prostoru.

Kazenski zakonik v 134.a členu določa tudi kaznivo dejanje zalezovanja, to dejanje pa traja dalj časa ali se večkrat ponovi.¹⁸

Kazenski zakonik v 135. členu določa kaznivo dejanje grožnje, ki se preganja na predlog oškodovanca. Če obstajajo zakonski znaki tega kaznivega dejanja in se oškodovanec odloči za podajo predloga za pregon kaznivega dejanja, je prekršek konzumiran v kaznivem dejanju.

K 7. členu:

Zaradi systemske ureditve in uskladitve kršitev na športnih prireditvah in v zvezi z njimi ter med potovanjem na športno prireditev in z nje z novelo ZNPPol-C je predlagan ločen člen za ravnanja iz 6. člena, ki so izvedena na športni prireditvi ali v zvezi s športno prireditvijo ali med potovanjem na športno prireditev ali z nje.

Predlagana inkriminacija sledi ureditvi iz četrtega odstavka 296. člena KZ-1, ki celovito ureja nasilništvo na športnih prireditvah in v zvezi z njimi. »Ultras« navijaške skupine (subkulturalna skupina, ki vključuje ustvarjanje koreografij, transparentov, zastav in drugih vizualnih spektaklov na stadionih, glasno navijanje, petje pesmi in včasih tudi uporabo pirotehnike) se namreč dogovarjajo za fizično obračunavanje pred športnimi prireditvami, pogosto pa se spopadi med njimi dogajajo tudi po športni prireditvi, ki se je udeležujejo. Za prekršek po prvem odstavku predlaganega člena kot znak prekrška ni predvidena škodljiva posledica, kot to velja za prvi odstavek 6. člena, saj gre za urejanje dveh popolnoma raznorodnih vsebin. Poleg tega je že po naravi stvari jasno, da takšen zakonski znak pri huliganih ne more biti podan.

Zakon o javnih zbiranjih (ZJZ) v 7. odstavku 38. člena predpisuje samo globo od 250 do 1.500 eurov za prekršek posameznika, ki moti shod ali moti ali ovira prireditev (prvi odstavek 23. člena), prekrška, ki je predlagan v 7. členu, ne opredeljuje niti Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah, zato se predlaga, v skladu s tendenco zmanjševanja nasilja na športnih prireditvah, omenjeni 7. člen.

K 8. členu:

S tem členom se posebej inkriminirajo prekrški, storjeni do družinskih članov. S tem se varujejo družinska, partnerska in sorodstvena razmerja v družini ali partnerski zvezi. Posledično se varujejo osebe pred nasiljem v družini v zaprtih zasebnih prostorih in na javnem kraju.

Prekršek iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena je storjen tudi, če uradna oseba nasilno in drzno vedenje proti družinskim članom osebno zazna na kraju, na podlagi anonimne prijave ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec.

V 60. členu Zakona o nalogah in pooblastilih policije je policiji dano pooblastilo za izrek ukrepa prepovedi približevanja osebi, kraju ali območju. Za izvedbo omenjenega pooblastila veljajo naslednji zakonski

¹⁸ Glej VSRS Sodba I Ips 65747/2019.

pogoji: (i) če je podan utemeljen sum, da je oseba storila prekršek z znaki nasilja ali je bila zalotena pri takem prekršku, in (ii) obstajajo razlogi za sum, da bo ogrozila življenje, osebno varnost ali svobodo osebe, s katero je ali je bila v bližnjem razmerju v smislu Kazenskega zakonika in zakona, ki ureja preprečevanje nasilja v družini, kar (iii) policisti ugotovijo zlasti na podlagi dotedanjšega grdega ravnanja kršitelja, iz okoliščin, ki jih neposredno zaznajo ob prihodu na kraj dogodka, zbranih obvestil od žrtev ali prič, podatkov centra za socialno delo, humanitarnih in nevladnih organizacij. Zato je omenjeno pooblastilo v neposredni povezavi s prepovedjo iz tega člena, s čimer so vzpostavljeni trdnejši temelji za učinkovito varstvo ogroženih družinskih članov.

Kazenski zakonik v 191. členu določa kaznivo dejanje nasilja v družini, ki se preganja po uradni dolžnosti. V praksi se je pojavilo kar nekaj dilem pri razmejitvi med prekrškom in kaznivim dejanjem, predvsem ali so izrecno ali smiselno zajeta v izvršitvenih načinih kaznivega dejanja nasilja v družini.¹⁹ Takšno stanje pomeni nespoštovanje načela zakonitosti, saj ni jasno razlikovanje med dvema inkriminacijama, zato ni jasno, v katerem postopku naj bo storilec obravnavan (v prekrškovnem ali kazenskem) in katera sankcija naj mu bo izrečena. S tem je kršeno načelo razločnosti kot vidik načela zakonitosti oz. *lex certa*, njegov pomen je Ustavno sodišče poudarilo v več svojih odločbah.²⁰ Napako zakonodajalca je odpravilo Vrhovno sodišče, ko je v svojih odločbah postavilo merila za razmejitev prekrška in kaznivega dejanja in s tem določilo, kako je treba 191. člen KZ-1 pravilno in ustavnoskladno razlagati, da ni podana kršitev načela zakonitosti.

Po mnenju Vrhovnega sodišča je temeljno merilo razmejitve število izvedenih ravnanj; če gre za eno ravnanje, je podan prekršek, pri več (ponavljanje ravnanj) pa kaznivo dejanje. Prva sodba, v kateri je Vrhovno sodišče zapisalo takšno stališče, je sodba v zadevi I Ips 194/2009 z dne 3. 9. 2009. V sodbi je poudarjeno, da bo pri kaznivih dejanjih nasilja v družini praviloma podana kontinuiteta ravnanja storilca oziroma bodo to ponavljajoča se ravnanja, ki lahko preidejo v vzorec obnašanja v družini. Takšno stališče je ponovilo še v več poznejših sodbah, npr. v sodbi I Ips 815/2010, 3. 3. 2011: »Pri kaznivem dejanju nasilja v družini mora iti praviloma za neko trajnejše ravnanje storilca, ki poruši normalne medosebne odnose v družini tako, da ostanejo določeni družinski člani brez toplote doma, brez občutka varnosti, da so prestrašeni ipd., oziroma so ravno zaradi obdolženčevega ravnanja spravljani v podrejen položaj oziroma v položaj, ki je temu pojmu po vsebini primerljiv.« Takšna sodna praksa se je ustalila, zato v sodni praksi razmejevanje med prekrškom in kaznivim dejanjem po navedenem kriteriju več ni problematična.²¹ Pri tem je treba poudariti, da Vrhovno sodišče dopušča odstop od navedenega pravila, saj navaja, da gre pri kaznivem dejanju *praviloma* za več ravnanj, kar pomeni, da dopušča možnost, da za kaznivo dejanje zadošča tudi samo eno ravnanje. Pri tem ni postavilo splošnejših meril, kdaj že samo eno ravnanje doseže intenzivnost nasilja, potrebno za kaznivo dejanje po 191. členu KZ-1. V tej smeri je mogoče razumeti stališče Višjega sodišča v Ljubljani (sodba VII Kp 42144/2014 z dne 4. 3. 2016), ki je obravnavalo kaznivo dejanje nasilništva po 296. členu KZ-1, ki pa se od kaznivega dejanja po 191. členu KZ-1 ne razlikuje v izvedenih ravnanjih, ampak le v odnosu med storilcem in oškodovancem. Zato je to stališče mogoče uporabiti tudi pri razlagi 191. člena KZ-1: »Tudi enkratno nasilno ali drugo ravnanje lahko žrtev spravi v podrejen položaj, vendar mora po svoji vsebini in intenzivnosti, upošteva je konkretne okoliščine dogodka, odstopati v tej smeri.«

Leta 2015 je Vrhovno sodišče v sodbi I Ips 65007/2010-187 (1. 10. 2015) svoje stališče še nadgradilo s poudarkom, da »že pri primerjavi abstraktnih dejanskih stanov kaznivega dejanja in prekrška ni mogoče enačiti«, ker so izvedena ravnanja kaznivega dejanja »neposreden poseg v telesno ali duševno

¹⁹ Selinšek, L., Nasilje v družini – razmerje med prekrškom in kaznivim dejanjem, Pravna praksa, št. 3-4, 2009, str. 19–21.

²⁰ Glej npr. Odločbo US RS št. U-I-134/11 z dne 11. 7. 2013.

²¹ Glej npr. Sodbo Višjega sodišča v Ljubljani št. II Kp 973/2009: »Kaznivo dejanje nasilja v družini, tako kot je opredeljeno v 1. odst. 191. člena KZ-1, je po svoji biti tako imenovano kolektivno kaznivo dejanje. Torej ne zadošča zgolj samo en fakt grdega ravnanja ali pretepanja, ponižnega ravnanja oziroma ostalih izvršitvenih oblik, ki so navedena v 1. odst. 191. člena KZ-1 (...). To pa pomeni, da je obstoj kaznivega dejanja vezan na več prepovedanih ravnanj in ne samo na en »prekršek.«

integriteto člana družinske skupnosti«, ob tem »gre pri prekršku po navedenem členu za, tako kot pove naslov, nasilno in drzno pa tudi žaljivo vedenje«.

Če sodna praksa sledi stališčem Vrhovnega sodišča, pri uporabi 191. člena KZ-1 ni kršeno načelo zakonitosti oz. lex certa kot vidik tega načela in uporaba 191. člena KZ-1 in 6. člena ZJRM-1 ni v nasprotju z ustavo.

K 9. členu:

S tem členom se inkriminirajo ravnanja, kot so prepiranje, vpitje ali nespodobno vedenje na način, ki povzroči zgražanje ali vznemirjanje ljudi. Prepiranje je medsebojno glasno komuniciranje dveh ali več oseb, s pojmom vpitje pa je mišljeno kričanje. V pojmu nedostojnega vedenja so zajete razne oblike vedenja (npr. pljuvanje druge osebe, razbijanje steklenic ali kozarcev, nadlegovanje mimoidočih, uriniranje in opravljanje velike fiziološke potrebe), ki jih v členu ni mogoče taksativno naštet in določiti, povzročijo pa zgražanje ali vznemirjanje ljudi. To vključuje simbole, ki pomenijo tveganje za varnost ali dobro počutje drugih ljudi. Pri tem prekršku ni pomembno, kje je kršitev storjena, ali je to na javnem kraju ali v zasebnem prostoru, saj je ključno, da je s takšnim prekrškom povzročeno vznemirjenje, razburjenje ali ogrožanje posameznika ali skupine. Zapisano pomeni, da je prekršek lahko storjen v stanovanju, na balkonu ali na ulici ipd., hkrati pa mora nastati prepovedana posledica v obliki vznemirjenja, razburjenja ali občutka ogroženosti posameznika.

Posebej in strožje se inkriminira nedostojno vedenje do uradnih oseb, kar je razvidno iz kazenskih sankcij. Uradna oseba je vsaka oseba (policist, redar, inšpektor inšpekcijskih služb, lovski čuvaj, nadzornik na smučišču itd.), ki izvršuje pooblastila na podlagi zakona. Objekt varovanja so uradne osebe državnih ali lokalnih skupnosti, ki izvajajo zakone ali podzakonske predpise, posredno pa tudi država, ki prek teh oseb izvaja zakone. Učinkovita zaščita uradnih oseb dolgoročno prispeva k spoštovanju prava in pravne države. Če primerjamo določbe, ki se nanašajo na zagotavljanje reda in miru pri vodenju postopka o prekršku in upravnega postopka, lahko ugotovimo, da so že vzpostavljena neka varovala, da se postopki uradnih oseb ne ovirajo ali motijo. 131. člen ZP-1 za nedostojno obnašanje ali oviranje dela med postopkom predvideva globo do 400 eurov, 111. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP) pa določa globo do 500 eurov osebi, ki huje prekrši red ali zagreši večjo nedostojnost med postopkom. Prekršek po tej določbi je torej storjen, kadar uradna oseba izvršuje splošna zakonska pooblastila, ki niso vezana na neki postopek, ali vodi neki postopek, storilec pa jo pri tem ovira ali moti in to ni objekt varstva določb procesnih zakonov (npr. policisti in redarji pri vodenju prekrškovnih postopkov).

Navedeni odstavek je bil dodan, ker se za storitev kaznivega dejanja iz prvega ali drugega odstavka 326. člena KZ-1 (ogrožanje javnega prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvom) zahteva ogroženost vsaj treh ljudi, česar pa v primeru ogrožanja dveh policistov v patrulji ali brezpilotnega letalnika ni mogoče sankcionirati.

Besedilo drugega odstavka: »ovira izvajanje uradnih dejanj ali se nedostojno vede do uradne osebe pri izvajanju uradnih dejanj ali zaradi izvajanja uradnih dejanj« vsebinsko pomeni, da lahko posameznik s svojim ravnanjem ovira izvajanje policijskih nalog in drugih uradnih dejanj policije na daljavo z uporabo strojev in naprav, kot je na primer motenje ali osvetljevanje z laserskimi žarki policistov ali celo posadke helikopterja. Pri tem gre za primere, ko niso izpolnjeni znaki kaznivega dejanja iz 326. člena KZ-1 (ogrožanje javnega prometa z nevarnim dejanjem ali sredstvom), saj niso ogrožene vsaj tri osebe, niti še niso izpolnjeni vsi elementi za kaznivo dejanje preprečitve uradnega dejanja po 299. členu KZ-1, saj ne gre za uporabo sile ali grožnje.

Dostavek »zaradi izvajanja uradnih dejanj« je dodan zaradi primerov, ko kršitelj ali storilec, ki ga je uradna oseba obravnavala pri uradnem poslovanju, na primer sreča uradno osebo na javnem kraju (ne glede na to, ali je ta v službi ali prosta) in se začne zaradi preteklega dogodka do nje nedostojno vesti.

Besedilo »zaradi uradnega poslovanja« je bilo že v drugem odstavku 11. člena Zakonu o prekrških zoper javni red in mir (Uradni list SRS, št. 16/74, z dne 26. 4. 1974).

V drugem odstavku so prekrški praviloma storjeni neposredno v stiku z uradno osebo. Izjema je le kršitev oviranja postopka, ko je ta prekršek lahko storjen tudi na daljavo, na primer s svetlobnim snopom (laserjem) ovira helikopterje, s spremembo frekvence moti letenje policijskih dronov, na daljavo moti frekvenco radijske komunikacije ipd.

Tretji odstavek določa kot prekršek javno spolno občevanje ali razkazovanje spolnih organov. Pri tem mora nastati predpisana prepovedana posledica, in sicer subjektivni element, tj. občutek vznemirjenosti ali zgražanja pri eni ali več osebah (podrobnejšo obrazložitev glej k 2. členu). Škodljiva posledica prekrška zajema vso materialno in nematerialno škodo ter najrazličnejše nevšečnosti, ki jih povzroči storjeni prekršek pri več osebah ali na več področjih. Če bi se v postopku o prekršku ugotovila hujša škodljiva posledica, je to okoliščina, zaradi katere je po zakonu, ki ureja prekrške, storilca mogoče v povezavi z drugimi okoliščinami (npr. nagib storilca, stopnjo ogrožanja ali kršitve zavarovane dobrine, predkaznovanost in obnašanje po storjenem prekršku) strožje kaznovati.

V četrtem odstavku je posebej inkriminirano javno razkazovanje spolnih organov, in sicer na krajih, kjer je večja frekvenca ljudi, kot so strnjena naselja, površine ob prometnih povezavah (ceste, železniške proge, letališča, pristanišča) in v turističnih krajih. Zakonski znaki prekrška so izpolnjeni že, če posameznik razkazuje spolne organe, ne da bi to početje koga posebej motilo, ga vznemirilo ali povzročilo zgražanje. Gre za varovanje javne morale, ker z vidika javnega reda in miru ni sprejemljivo, da bi se posamezniki na javnih krajih, kjer se pričakuje večja koncentracija ljudi, gibali ali zadrževali brez oblačil, na način, da bi okolica lahko videla njihove spolne organe. Pri tem se izostreno varujejo tudi otroci in mladoletniki pred takšnim nesprejemljivim ravnanjem z vidika družbene morale, zlasti v bližini vrtcev, šol, dijaških domov ipd.

Pojem spolni organ zajema zunaj vidni del moškega ali ženskega spolovila, in sicer spolni ud in modo moškega spolovila in zunanje spolovilo ženske ter pooperativne spremembe spola, umetno vstavljeni organi in podobno.

V petem odstavku se določajo izjeme glede prepovedi iz četrtega odstavka, in sicer za kraje ali objekte, ki so posebej namenjeni vstopu, zadrževanju ali nastanitvi ljudi brez oblačil, kot so nudistični kampi, plaže ali terase, savne ipd.

Prekršek iz prvega, drugega, tretjega in četrtega odstavka tega člena je storjen tudi, če uradna oseba nedostojno vedenje osebno zazna na kraju, na podlagi anonimne prijave ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec.

V primerih namernega razkazovanja spolnih organov (ekshibicionizem) osebi, mlajši od 15 let, so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja po četrtem odstavku 173. člena KZ-1.

K 10. členu:

V tem členu sta zavarovana mir in počitek občanov. Kršitev je lahko storjena na javnem kraju ali v zasebnem prostoru. Za storitev prekrška po drugem odstavku je določen čas storitve prekrška, po prvem odstavku pa je prekršek lahko storjen tudi podnevi. Znaki prekrška niso podani, če je hrup posledica nujnih vzdrževalnih del, na primer sanacije okvare na plinski, vodovodni, električni ali drugi napeljavi, ali dovoljene dejavnosti (javni shod ali prireditve, za katerega/katero je izdano dovoljenje, uporaba akustičnih naprav, npr. koncert ali druge prireditve, kot so festivali, poletne prireditve, pustni karnevali ipd.).

V praksi se pojavlja precejšnja problematika, da sta motena mir in počitek zaradi uporabe akustičnih aparatov v dnevnem času na območjih, ki uživajo manjšo stopnjo varstva pred hrupom glede na namensko rabo prostora. V praksi to pomeni, da lahko vsako ulično igranje ali javna prireditve nekoga

moti, čeprav predpisi s področja okolja določajo primere, ko ni treba imeti dovoljenja za čezmerno obremenitev okolja s hrupom (12. člen Uredbe o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah določajo hrup).

V zvezi s presojanjem hrupa v povezavi s stopnjami varstva pred hrupom glede na podrobnejšo namensko rabo prostora je treba upoštevati Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju in Uredbo o načinu uporabe zvočnih naprav, ki na shodih in prireditvah povzročajo hrup (npr. mestna središča ne morejo biti izenačena s spalnimi naselji). Tako se lahko prepreči zloraba postopka iz osebnih in drugih razlogov.

Besedilo člena posega v spontane ulične nastope, kot jih določa ZJZ. Lokalne skupnosti lahko na podlagi 44. člena ZJZ z odloki (npr. Odlok o določitvi lokacij za izvajanje spontanih uličnih nastopov na območju Mestne občine Novo mesto (DUL, št. 22, 22. 12. 2021)) določijo območja, na katerih so dopustni spontani ulični nastopi iz 6. točke 5. člena ZJZ, čas, ko se lahko izvajajo, ter dopustnost in način uporabe naprav za ojačanje zvoka. ZJZ tako omogoča spontano ulično nastopanje na javnih površinah v določenem časovnem okviru (glede na vsebino odlokov običajno v mestnih središčih med 10.00 in 22.00), s čimer sta lahko na podlagi veljavne ureditve v ZJRM motena mir in počitek zaradi uporabe akustičnih aparatov v dnevnem času na območjih, ki uživajo manjšo stopnjo varstva pred hrupom glede na namensko rabo prostora.

K 11. členu:

Ta člen prepoveduje beračenje za denar ali druge dobrine, pri čemer oseba nadleguje ljudi. Za nadlegovanje ne gre, če oseba stoji na mestu in prosi za denar, namesto tega mora biti storilec prekrška aktiven (jo zasleduje oziroma hodi za osebo, jo prime za roko, grabi obleko itd.).

Doslej je bila za ta prekrške predpisna nizka globa, kar kaže na tolerantnost družbe do teh prepovedanih dejanj. V praksi se kot storilci teh prekrškov pojavljajo tujci, ki v Republiko Slovenijo prihajajo prav z namenom beračenja, kar je posledično zmanjšalo tolerantnost do teh dejanj.

V drugem in tretjem odstavku sta določeni kvalificirani izvedbeni obliki, in sicer beračenje na način, da se pri tem uporablja žival ali otrok.

V četrtem odstavku je predpisana globa za vodjo hudodelske združbe ali skupine v povezavi s prekrški iz prvega, drugega in tretjega odstavka. Zakonski znak prekrška je tudi namen vodje hudodelske združbe ali skupine, da se izvajajo prekrški iz tega člena.

K 12. členu:

S prvim odstavkom se dovoli pokaenje z acetilenom (karbidom) ali drugimi plinskimi zmesi za pokaenje samo v času velikonočnih praznikov in ob prazniku dela, saj gre za tradicionalno pokaenje, pri čemer se točno določa časovni okvir.

Prepovedana je uporaba acetilena (karbida) ali druge plinske zmesi za pokaenje v strnjenih stanovanjskih naseljih, v bližini bolnišnic, na površinah, na katerih potekajo javni shodi in javne prireditve, ter na območjih, ki so varovana ali zavarovana na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave po vzoru Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih.

V tretjem odstavku se kot prekršek določa na javnem kraju nošenje, razkazovanje ali uporaba nožev, sabelj, sekir ali okrasnega orožja, onesposobljenega orožja, imitacije orožja, orožja, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, in drugih predmetov, ki so po videzu podobni orožju, a se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne štejejo za orožje. Prekrška seveda ne stori oseba, ki s seboj v športni torbi prenaša rapir, katano ali drugo sabljo, namenjeno za trening, niti oseba, ki v gozdu nabira gobe ali s sekiro opravlja dela, saj njen namen ni razkazovanje in povzročanje vznemirjenja ali ogrožanja.

Kdor na javnem kraju z namenom povzročitve vznemirjenja ali občutka ogroženosti nosi, razkazuje ali uporablja nenevarno orožje, ki je po videzu podobno orožju in se v skladu z zakonom, ki ureja razvrstitev in kategorizacijo orožja, ne šteje za orožje, mora delovati z naklepom glede prepovedane posledice.

Četrty odstavek določa kvalificirane oblike prekrška, saj se s predmeti vzbuja videz, kot da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Prekršek iz tega odstavka ni omejen na javni kraj, prekršek je storjen, kadar se z ravnanjem vzbuja videz, da posameznik izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. Pri tem ni treba, da je kršitelj s svojim ravnanjem povzročil vznemirjenje ali občutek ogroženosti, temveč zadostuje ugotovitev policista, da se vzbuja videz, kot da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb. Gre za predmete iz različnih materialov, ki niso orožje, a so po videzu, velikosti ali teži enaki ali podobni orožju. Zadnji odstavek 3. člena Zakona o orožju določa, da se za orožje po tem zakonu ne štejejo 1. dekorativno orožje, 2. imitacije orožja, 3. orožje, ki je trajno onesposobljeno za uporabo s tehničnimi postopki, ki jih določi minister, pristojen za notranje zadeve, ki tudi imenuje komisijo za ugotavljanje trajne onesposobljenosti orožja, za to orožje se smiselno uporabljata tretji odstavek 8. člena in 24. člen tega zakona, 4. orožje, ki je namenjeno za alarm, signaliziranje, reševanje življenj, omamljanje in klanje živali, lov s harpuno, v industrijske ali tehnične namene, kratkocevno orožje kalibra 6 mm za izstreljevanje pirotehničnih izdelkov in strelivo za takšne vrste orožja, ter 5. strelivo za orožje iz 6. in 7. točke kategorije D, sam izstrelak (krogle, šibre) in tulec brez netilke.

Prekršek bo storjen z nošenjem, razkazovanjem ali uporabo navedenih predmetov tako, da se vzbuja videz, da posameznik izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. S pojmom nošenje je treba razumeti na primer nošnje v namenskih tokih za pasom, pod roko, čez prsi ali ramena ali neposredno v roki. Način nošenja mora biti tak, da je predmet viden (na primer pištola za pasom hlač in viden ročaj orožja) ali prikrit (na primer na ramenskem pasu pod sukničem). S pojmom uporaba je treba razumeti situacije, ko se z navedenimi predmeti meri v cilj ali se potegnejo iz toka ipd. Vzbujanje videza, da se izvajajo naloge uradnih ali vojaških oseb, je dodaten pogoj za obstoj tega prekrška, ki ga je treba ugotavljati v vsakem primeru na podlagi drugih okoliščin (obnašanje, ravnanje, opozarjanje, ukazovanje ipd.).

Prekršek iz prvega, drugega, tretjega, četrtega in petega odstavka tega člena je storjen tudi, če uradna oseba uporabo nevarnih predmetov osebno zazna na kraju, na podlagi anonimne prijave ali če prijavitelj v postopku izjavi, da ne želi sodelovati kot priča ali oškodovanec.

V šestem odstavku je določeno, da se ne glede na omejitve iz tretjega odstavka okrasno orožje, onesposobljeno orožje, imitacije orožja, orožje, ki je namenjeno za alarm ali signaliziranje, in drugi predmeti, ki so po videzu podobni orožju, lahko nosijo, razkazujejo ali uporabljajo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturnozgodovinske, oglaševalske in druge komercialne namene, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov iz drugega odstavka tega člena in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

K 13. členu:

V tem členu je določeno, da je prepovedano nošenje spornih (dvomljivih) oblačil (uniform ali oblačil, podobnih uniformi uradnih ali vojaških oseb), če kršitelj vzbuja vtis, da izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb, razen kot del umetniškega ali drugega izražanja. Pri tem ni nujno, da je s svojim ravnanjem povzročil vznemirjenje ali občutek ogroženosti, temveč zadostuje ugotovitev policista, da posameznik daje vtis izvajanja nalog uradnih ali vojaških oseb. S tem se uzakonja splošna prepoved takšnega ravnanja, kar pomeni, da je katera koli oblika tako imenovanega samoorganiziranja posameznikov s ciljem izvajanja nalog državnih organov prepovedana. Pojem uniforme zajema različne uniforme in je treba kot tako šteti tudi maskirno uniformo, kot jo določa Uredba o uniformi, položajnih oznakah in

simbolih policije²² oziroma bojno (maskirno) uniformo, kot jo opredeljuje Pravilnik o uniformah slovenske vojske²³.

Drugi odstavek predstavlja kvalificirano obliko prekrška, saj morata prekršek storiti najmanj dve ali več oseb.

Tretji odstavek kot prekršek določa skupino (najmanj dve osebi), ki z obnašanjem, ravnanjem, gibanjem in zadrževanjem na javnem ali zasebnem kraju, z uporabo simbolov, grbov in zastav, z ustvarjanjem vtisa hierarhične ureditve, z uporabo vozil, na katerih so nameščene prepoznavne oznake, ali z uporabo opreme ali pripomočkov vzbuja videz, da gre za policijsko ali vojaško silo, ki za delovanje nima pravne podlage v zakonu.. Razlika med prekrškom po drugem in tretjem odstavku je naslednja: po drugem odstavku je ob izpolnjevanju drugih pogojev (nošenje uniforme, obnašanje, ravnanje ali gibanje in zadrževanje na kraju ...) prekršek vzbujanje videza, da storilec izvaja naloge uradnih ali vojaških oseb. To se lahko izraža na primer s patroljiranjem, opazovanjem, zasedami in drugimi aktivnostmi, ki so podobne nalogam uradnih oseb. Po tretjem odstavku pa je prekršek ob izpolnjevanju drugih pogojev (skupina najmanj dveh oseb, nošenje uniforme, obnašanje, ravnanje ali gibanje in zadrževanje na kraju, uporaba simbolov, grbov, vozil ...) vzbujanje videza, da gre za policijsko ali vojaško silo. To se lahko izraža na primer s postrojitvijo skupine na nekem kraju, organiziranim gibanjem na različnih krajih, ki seveda nimajo ustreznega dovoljenja po zakonu, ki ureja javna zbiranja ipd. V četrtem odstavku je določeno, da omejitev ne velja, če se uniforma ali oblačila, podobna uniformi uradnih ali vojaških oseb, nosijo kot rekvizit za film, televizijo, gledališke predstave, druge javne nastope, humanitarne, kulturnozgodovinske, oglaševalske in druge komercialne namene, ki urejajo področje uporabe uniforme, položajnih oznak in simbolov uradnih organov ali vojaških oseb ali nastopajočih na prireditvah, katerih del programa je nošenje, razkazovanje ali uporaba predmetov, oblačil ali uniform in so organizirane v skladu z zakonom, ki ureja javna zbiranja.

Torej prekršek je storjen, ko skupina, ki je izpolnila navedene pogoje, nima podlage za delovanje v zakonu. S tem se varuje, da ta določba ne bo zajela tudi ravnanj, ki jih ne nameravamo sankcionirati kot prekršek, na primer člane lovske organizacije, civilne zaščite, gasilcev, varnostnih služb in drugih, ki seveda ne morejo storiti takšnega prekrška. Tega prekrška seveda ne more storiti uradna ali vojaška oseba, ki opravlja uradne oziroma vojaške naloge v skladu z zakonom, niti skupina tabornikov ali skavtov oziroma drugih organizacij ali društev, ki ne glede na to, da nosijo uniformo, ne vzbujajo videza, da opravljajo naloge uradnih ali vojaških oseb.

K 14. členu:

S tem členom se inkriminira vandalizem in se sočasno preprečuje namerno poškodovanje napisov ali oznak državnega organa ali organa lokalne skupnosti, prepoveduje se tudi odstranitev ali drugo ravnanje z namenom poškodovanja teh predmetov. Hkrati se varuje tudi uradno objavljena odločba naštetih organov v času njihove veljave.

K 15. členu:

Ta člen prepoveduje pisanje ali risanje po zidovih, ograjah ali drugih javnosti dostopnih krajih. Pri tem je treba upoštevati nekatere specifične situacije, ko se posamezniki s pisanjem po cesti odzivajo na aktualne družbene dogodke (pisanje t. i. parol po pločniku na javnem shodu) in se takšna ravnanja ne obravnavajo kot prekršek po tem zakonu.

Oškodovanec lahko, če je z dejanjem nastala premoženjska škoda (zaradi odstranitve napisa ali risbe ali poškodovanja), v postopku o prekršku uveljavlja premoženjskopravni zahtevek glede povrnitve škode.

²² 2. člen Uredbe o uniformi, položajnih oznakah in simbolih policije, Uradni list RS, št. [64/14](#), [25/17](#), [45/21](#) in [91/23](#).

²³ 6. člen Pravilnika o uniformah slovenske vojske, Uradni list RS, št. [45/12](#) in [19/17](#).

K 16. členu:

Člen prepoveduje nespoštljivo ravnanje, zažig, poškodbo ali uničenje zastave ali grba Republike Slovenije, zastave Evropske unije ali zastavo druge države z izjemo umetniškega izražanja, in sicer izključno za potrebe filma, televizije in gledaliških predstav.

K 17. členu:

S tem členom se prepoveduje vandalizem, ki je sodoben in neizbežen pojav. Preprečuje poškodovanje ali uničenje stvari, skratka povzročitev premoženjske škode. Vandalizem se pojavlja povsod, kjer so predmeti ali naprave, ki jih je mogoče zlomiti, prevrniti ali vsaj počekati. Pooblastilo za izrek te sankcije ima tudi občinsko redarstvo.

K 18. členu:

Člen prepoveduje prenočevanje na javnih krajih ali drugih dostopnih krajih, ki niso namenjeni prenočevanju.

S prvim odstavkom se inkriminira prenočevanje na javnih krajih (parki, obale jezer in morja ter podobna mestna in turistična območja, glede na namensko rabo prostora) in drugih dostopnih krajih (hodniki, kleti stanovanjskih stavb, avtobusne ali železniške postaje, čakalnice), če se s tem vznemirja druge ljudi. Če ni motenja in vznemirjanja drugih ljudi, ni elementov prekrška po prvem odstavku.

Prenočevanje pomeni zadrževanje na nekem kraju čez noč z namenom spanja (nočni počitek od 22.00 do 6.00). Inkriminacija po prvem odstavku vključuje klasično prenočevanje brezdomcev, ki so zaradi slabega socialnega položaja in pomanjkanja ustreznih prostorov za prenočevanje pozimi pogosto prisiljeni prespati kar na ulici ali na drugih dostopnih krajih. Številne takšne primere je mogoče videti v prestolnici, na primer v podhodu pri parku Tivoli in pasaži med Plečnikovem in Kongresnim trgom. Na prenočevanja lahko naletimo tudi, ko si ljudje v trenutni hudih življenjskih razmerah, na primer zaradi ločitve ali deložacije ne zmorejo nemudoma najti prenočišča in si pomagajo tako, da prespijo na javnem kraju ali drugih dostopnih prostorih. V tem segmentu so in bodo kršitelji predvsem prebivalci z najnižjimi osebnimi dohodki ali celo brez njih in ob dejstvu, da tudi morebiti izrečene globe tovrstnim kršiteljem ne bodo plačane oziroma izterjane, predlog sankcije po prvem odstavku predvideva širok razpon predpisane globe. S širokim razponom globe je tako mogoče individualizirano sankcionirati tako marginalne družbene skupine kot osebe, ki prenočujejo na prostem iz drugih razlogov (predvsem očitno iz turističnih ali prostočasnih razlogov).

Zakonski znak vznemirjanja posameznika je tudi v neposredni povezavi z določbo iz drugega odstavka 1. člena ZJRM-2, da je namen tega zakona (i) uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva (ii) z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika.

Z drugim odstavkom se inkriminira prenočevanje v vozilu na javnem kraju, ki za to ni namenjen. Za izpolnitev zakonskega znaka prekrška po drugem odstavku ni potrebno, da s tem moti in vznemirja druge ljudi.

Tretji odstavek glede na sistematiko zakona in ob dejstvu, da v drugem odstavku ni določen zakonski znak vznemirjanja ljudi, pomeni pravno podlogo za dovoljeno ali zaželeno prenočevanje na počivališčih ob (avto)cestah in potencialno drugih krajih, sploh zaradi njihovega varnostnega učinka. Nedopustno bi bilo kazensko preganjati na primer voznike z družinami, ki se zaradi utrujenosti na dolgi poti ustavijo na počivališčih in se odpočijejo. V praksi je mogoče videti primere, da vozniki in potniki za tovrstni počitek uporabijo tudi avtodom ali bivalno prikolico, s katero so na poti na dopust. Podobno velja tudi za voznike tovornih ali vlečnih vozil, ki so dolžni spoštovati predpise o prepovedi vožnje na primer ob nedeljah v dnevnem času.

Samoupravne skupnosti lahko s svojimi predpisi določijo pogoje, območja in red prenočevanja v vozilih na svojem območju in s tem zagotovijo varnost udeležencev v cestnem prometu in varnost občanov.

Pooblastilo za ukrepanje po tem členu je dano tudi občinskim redarjem.

K 19. členu:

Prekršek po tem členu stori posameznik, ki ni nujno tudi lastnik živali in ki namenoma povzroči strah, vznemirjanje, nelagodje ali ogroženost drugih ljudi. Dejanje je storjeno s ščuvanjem živali, ki vzbudi take občutke pri drugih ljudeh. Prekršek je lahko storjen na javnem kraju ali zasebnem prostoru.

K 20. členu:

Za opredelitev gostinskega obrata je treba upoštevati Zakon o gostinstvu,²⁴ ki našteva vrste gostinskih obratov: hoteli, moteli, penzioni, prenočišča, gostišča, hotelska in apartmajnska naselja, planinski in drugi domovi, kampi, restavracije, gostilne, kavarne, slaščičarne, okrepčevalnice, bari ter obrati za pripravo in dostavo jedi.

K 21. členu:

Predpisano je spoštovanje zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe. Neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb ni vezano samo na ta zakon, temveč bi bila ta določba kršena tudi, ko na primer policist odredi začasno omejitev gibanja po 56. členu ZNPPol in s svojo prisotnostjo preprečuje ali s trakom »Policija« zavaruje kraj, a oseba tega ne upošteva. Pravilnik o policijskih pooblastilih v 4. členu podrobneje določa pojem opozorila in ukaz ter tehnična sredstva, s katerimi policisti opozarjajo ali ukazujejo. Tehnična sredstva, s katerimi policisti opozarjajo ali ukazujejo, so zlasti megafon, trak »Stop Policija«, table z zapisanim opozorilom ali ukazom (npr. »POZOR DRŽAVNA MEJA«) ter sredstva in znaki, ki jih policisti uporabljajo pri urejanju in nadzoru cestnega prometa. Policisti ukazujejo tudi z znaki, ki jih s položajem telesa dajejo udeležencem v cestnem prometu, in drugimi znaki, ki se uporabljajo kot splošno znani v posameznih dejavnostih (npr. pri potapljanju).

Drugi odstavek določa kvalificirano obliko prekrška, ko storilec ne upošteva na kraju samem odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe, s čimer s svojim nezakonitim ravnanjem otežuje ali onemogoča izvedbo uradnega dejanja uradne osebe tako, da se usede, uleže, obrne v stran, beži ali ravna podobno. Za kvalificirano obliko prekrška gre zato, ker storilec pri tem, ko ne upošteva na kraju odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe ni zgolj pasiven, temveč izvaja na primer navedene oblike fizične aktivnosti. Gre za fizične aktivnosti, ki jih sodišča pogosto ne štejejo kot aktivne oblike ravnanja obtoženih storitve kaznivega dejanja preprečitve uradnega dejanja ali maščevanja uradni osebi po 299. členu Kazenskega zakonika (KZ-1) ali podobnih kaznivih dejanj in jih zato oprostijo obtožbe, da so storili kaznivo dejanje – primer takšne oprostilne sodbe je sodba Višjega sodišča v Ljubljani, VSL sodba I Kp 1158/99, evidenčna številka: VSL21220 z dne 8. 2. 2000. Čeprav ne gre za takšne fizične aktivnosti, ki bi jih sodišča praviloma štela kot kaznivo dejanje, nedvomno gre za izvedbo aktivnosti, s katerimi storilec, ki ne upošteva na kraju odrejenega zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe, občutneje krši javni red in mir in ogroža varnost uradne osebe, zato je uzakonitev takšne kvalificirane oblike prekrška smiselna.

V primeru drugega odstavka 20. člena torej ne gre za pretepanje, gre pa za neupoštevanje zakonitega ukrepa ali odredbe uradne osebe z izvedbo na primer navedenih fizičnih aktivnosti (pasivnega upiranja), s katerimi storilec občutneje krši javni red in mir ter ogroža varnost uradne osebe.

Tretji odstavek predstavlja kvalificirano obliko prekrška po drugem odstavku, ko je ta storjen v skupini najmanj dveh oseb.

Četrti odstavek varuje območja ali kraje (območja varovanih oseb ali objektov), kjer je prepovedan dostop, zadrževanje, snemanje ali fotografiranje. Običajno so taki kraji fizično varovani ali so na javnih mestih postavljena obvestila, da je dostop prepovedan.

Peti odstavek opredeljuje kot prekršek nedovoljeno ali nepotrebno zadrževanje v prostorih državnih, samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilcev javnih pooblastil, pri čemer je moten delovni proces teh

²⁴ Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 26/14 – ZKme-1B in 52/16, tretji odstavek 4. člena opredeljuje pojem gostinskega obrata.

organov (gre za različne oblike pritiska in vpliva na delo organov) in oseba na podlagi opozorila pristojnih oseb teh prostorov ne zapusti. Pojem pristojna oseba je treba razumeti širše od pojma odgovorna oseba. Pristojna oseba je lahko tudi varnostnik, ki opravlja naloge varovanja, reditelj, receptor, informator, vodja izmene itd.

K 22. členu:

Člen podrobno opredeljuje prepovedana ravnanja poveljevanja, odobravanja, opravičevanja, zagovarjanja ali spodbujanja nacizma ali fašizma z nošenjem ali drugo uporabo nacističnih, fašističnih in simbolov okupatorskih organizacij ter z njimi povezana slikovna in avdiovizualna gradiva in zanje predvideva izrek globe. Določa tudi izjeme od sankcioniranja uporabe simbolov. S tem zakon ščiti umetniško ustvarjanje, znanstveno raziskovanje, javno in zasebno zbirateljstvo, izobraževanje in medijsko poročanje, ki ne sme biti uporabljeno v protipravne namene. Gre za dejavnosti, pri katerih se simboli uporabljajo brez namena kršitve človekovega dostojanstva in ustvarjanja sovražnega vzdušja v družbi.

K 23. členu:

S tem členom se ohranja dosedanja ureditev varstva javnega reda in miru. Inkriminira se namerno zavajanje policije, reševalcev ali gasilcev, torej služb, ki so namenjene varovanju in reševanju življenj, osebne varnosti in premoženja ljudi. Kršitev je podana, če oseba namenoma povzroči intervencijo policije, reševalcev ali gasilcev z neresničnim obvestilom o varnostnem pojavu po tem zakonu. Obvestilo je lahko ustno, po telefonu, pisno, po elektronski pošti itd.

V primeru zlorabe znamenj za pomoč ali za nevarnost ali neutemeljenega klica na pomoč ali lažnega sporočila, da grozi nevarnost, in s povzročitvijo ukrepanja državnih organov ali drugih pristojnih organizacij brez potrebe ali neupravičene uporabe sredstev sistema zaščite, reševanja in pomoči so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja po prvem odstavku 309. člena Kazenskega zakonika.

K 24. členu:

Ustava Republike Slovenije v 14. členu zagotavlja enake človekove pravice in temeljne svoboščine. Spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrpnosti pa prepoveduje prvi odstavek 63. člena Ustave. Konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin v 14. členu določa: »Uživanje pravic in svoboščin, določenih s to Konvencijo je zagotovljeno vsem ljudem brez razlikovanja glede na spol, raso, barvo kože, jezik, vero, politično ali drugo prepričanje, narodnost ali socialni izvor, pripadnost narodni manjšini, lastnino, rojstvo ali kakšne druge okoliščine.« Tudi Splošna deklaracija o človekovih pravicah OZN z dne 10. decembra 1984 postavlja splošna načela prepovedi diskriminacije in zagotavlja enakost vseh ljudi.

Določba je namenjena preprečevanju diskriminacijskega ravnanja, saj določa strožje kazni, če so bili taksativno naštetih prekrški (nasilno in drzno vedenje, nespodobno vedenje, neprimerno pisanje po objektih, zažig zastave), storjeni z namenom diskriminacije.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je pojasnilo, da ima človekovo dostojanstvo kot temeljna vrednota normativni izraz v številnih določbah Ustave. Kot takšno je mogoče izpostaviti tudi prepoved diskriminacije iz prvega odstavka 14. člena Ustave, ki je še posebej poudarjeno povezana s človekom kot osebo, ki ima svojo absolutno notranjo vrednost.²⁵

²⁵ Prim. 9. točko obrazložitve Odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-109/10-11, z dne 26. 9. 2011, ECLI:SI:USRS:2011:U.I.109.10.

K 25. členu:

S tem članom se določa policijski zaseg predmetov, povezanih s prekrški, za katere sta pristojni policija in vojaška policija v skladu z 28. členom tega zakona, tudi če niso storilčeva last.

Na podlagi te določbe policisti in vojaški policisti brez predhodne odločbe zasežejo predmete prekrška, ti pa se odvzamejo kot stranska sankcija.

Pri zasegu orožja, ki ne spada v prvi ali tretji odstavek 12. člena, se uporabljajo določbe predpisa, ki ureja orožje, npr. 62., 63. in 64. člen Zakona o orožju.

Zaseg predmetov temelji na določbi tretjega odstavka 123. člena Zakona o prekrških (ZP-1), v kateri je navedeno, da se s predpisi, ki določajo prekrške, lahko pooblastijo uradne osebe prekrškovnih organov, da smejo zaseči predmete iz prvega in drugega odstavka 25. člena tega zakona, kadar uradno izvedo za prekršek. Ti organi morajo zasežene predmete takoj oddati sodišču, ki je pristojno za postopek o prekršku, sodišče pa je dolžno zasežene predmete takoj sprejeti, če ni v predpisu o prekršku drugače določeno. V drugem odstavku 137. člena ZP-1 pa je določeno, da se predmeti, ki se po zakonu smejo ali morajo odvzeti, odvzamejo tudi tedaj, kadar se postopek za prekrške ustavi ali se storilcu prekrška izreče opomin, če zakon tako določa ali če to terjajo razlogi splošne varnosti, varovanja življenja in zdravja ljudi, varstva okolja, varnosti gospodarskih razmerij ali razlogi morale.

Predmeti, s katerimi so storjeni prekrški, se zasežejo, tudi če niso storilčeva last, saj se storilci pogosto izgovarjajo, da predmeti, s katerimi so storjeni prekrški, niso njihova last in dejansko je težko dokazati lastnino za na primer sprej, s katerim kršitelj piše po objektu, tudi pri povzročanju hrupa se dogaja, da se prek prenosnih zvočnikov z brezžično povezavo prek telefonov predvaja preglasna glasba in edina rešitev za učinkovito ukrepanje v takšnem primeru je zaseg prenosnega zvočnika, tudi če ni kršiteljeva last.

K 26. členu:

V tem členu so opredeljeni prekrški, ko občinski redarji brez predhodne odločbe zasežejo predmete, povezane s prekrški, in se ti lahko odvzamejo kot stranska sankcija.

Glede zasega in odvzema predmetov glej komentar k 25. členu.

Občinski redar zaseže predmete prekrška, za katere je pristojen, v skladu z 28. členom tega zakona, tudi če niso storilčeva last.

K 27. členu:

S tem členom se policiji daje pooblastilo, da prepreči nadaljevanje kršitve, kadar tega z drugimi milejšimi sredstvi ni mogoče doseči (npr. oseba razbija, kriči, posluša glasno glasbo, noče odpreti stanovanja ali drugega prostora, odredbe za hišno preiskavo zaradi raznih okoliščin ni mogoče dobiti, oseba se ne odziva na zvonjenje, trkanje, telefonske klice). Takrat bo policist ob upoštevanju načela sorazmernosti (nujnosti, primernosti in sorazmernosti v smislu najblažjih posledic) odredil izklop energijskih virov za nujno potreben čas, da se prepreči nadaljevanje izvajanja prekrška. S tem zakonskim pooblastilom lahko policist učinkovito vzpostavi javni red in mir, na način, da dobavitelju energije ukaže izklop te preskrbe, s katero kršitelj povzroča prekršek. Nujno je treba upoštevati načelo sorazmernosti, kar pomeni, da brez tega ali z drugimi milejšimi sredstvi namena ukrepa ni mogoče doseči. Pogoja za uporabo tega ukrepa sta preprečitev nadaljevanja prekrška in sočasna skrb, da s tem ukrepom ne nastanejo hujše posledice za druge osebe. Ukrep je časovno omejen na največ šest ur.

Naša zakonodaja že pozna takšen ukrep, ki ga lahko izreče inšpektor. Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) v 35. členu opredeljuje ukrepe, povezane s prepovedjo opravljanja dejavnosti. Inšpektor z odločbo prepove opravljanje dejavnosti. Če zavezanec ne spoštuje odločbe o prepovedi opravljanja dejavnosti, lahko inšpektor podjetjem, ki so pristojna za distribucijo električne energije, vode, plina ter telekomunikacijske zveze, z odločbo naloži, da zavezancu v treh dneh ustavijo svojo dobavo oziroma

prekinejo telekomunikacijske zveze. Ta ukrep mora biti izveden tako, da ne povzroči neposredne škode na delovnih sredstvih ali izdelkih.

V praksi se policisti srečujejo z različnimi pojavnimi oblikami kršitev. Znan je primer javnega zbiranja protestnikov, ko je skupina glasbenikov nastopila na strehi stanovanjskega bloka. Pri tem so uporabili električno energijo iz enega izmed stanovanj. Nastop je bil predhodno organiziran tako, da se je zablokirala dostop na streho stanovanjskega bloka (onemogočeni so bili vsi dostopi). Kršitve so zlasti pogoste v strnjenih stanovanjskih soseskah, kjer se v stanovanjih s čezmerno jakostjo avdio naprav hudo moti ali vznemirja javnost. Takšne kršitve dalj časa vznemirjajo stanovalce, ki večkrat prosijo za intervencijo policije. Policisti s kršitelji ne morejo vzpostaviti stika, saj so ti zaklenjeni v stanovanju in se na pozive ne odzivajo. Čeprav obstaja možnost pridobitve odredbe za hišno preiskavo, hitra in učinkovita vzpostavitev javnega reda praviloma ni možna, saj postopek pridobivanja odredbe sodišča zahteva določen čas. Državljeni pričakujejo rešitev v čim krajšem času, ne po več urah. S predlaganim ukrepom je poseg v kršiteljevo zasebnost tudi manj intenziven. Javni red je družbena vrednota, ki se je zavemo šele, ko je kršena. Ob vsej mobilnosti in hitrem tempu življenja so pričakovanja občanov po ukrepanju in hitri normalizaciji razmer upravičena. Enotno spoznanje državljanov in policista na kraju dogodka, da država ni zagotovila ustreznih pooblastil, je slabo zagotovilo načelu demokratične in pravne države. Ker gre pri tovrstnih dejanjih za grobe kršitve pravic drugim državljanom (npr. čezmerno povzročanje hrupa, preobremenitev električne napeljave ipd.), učinkovitost države pa se meri s sposobnostjo in učinkovitostjo policije, predlagatelj meni, da je predlagana ureditev nujna in utemeljena. Pri navedenem ne gre zanemariti, da posamezne kršitve lahko nastopijo kot posledica javnega zbiranja (Zakon o javnih zbiranjih ne vsebuje konkretnih pooblastil v tovrstni obliki). Pogosto pa je meja med javnim zbiranjem in druženjem občanov nejasna, kar povzroči tudi omejeno in nejasno možnost ukrepanja policije po Zakonu o javnih zbiranjih. Stroški izklopa in ponovnega priklopa bremenijo storilca prekrška.

S predlogom zakona je spremenjena ureditev glede izklopa vode, saj zaradi ustavne kategorije pravice do pitne vode iz prvega odstavka 70.a člena ustave Republike Slovenije, po novem ne bo dopusten izklop vode.

K 28. členu:

S tem členom se opredeljuje pristojnost za opravljanje nadzora nad izvajanjem zakona. Vsesplošno je za nadzor zakona pristojna policija.

Vojaška policija je v skladu z Zakonom o obrambi pristojna za nadzor nad izvajanjem zakona, če so storilci prekrška vojaške osebe, ki so takrat v službi. Opredelitev vojaške osebe je podana v 14. točki 5. člena Zakona o obrambi. Vojaška policija je pristojna za obravnavo prekrška tudi, če je ta storjen v objektu ali okolišu, ki je posebnega pomena za obrambo ali na območju vojaškega tabora.

Redarji so pristojni za nadzor, ukrepanje in odločanje v primerih, ki so taksativno naštetih po posameznih členih, in sicer po 5., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 20., 21., 22. in 23. členu tega zakona.

K 29. členu:

Globa je po ZP-1 temeljna sankcija in se lahko predpiše v razponu ali v določenem znesku. Prekrškovni organi morajo pri odmeri globe upoštevati premoženjske razmere storilcev, saj tretji odstavek 26. člena ZP-1 določa, da se pri odmeri globe upoštevajo tudi storilčevo premoženjsko stanje, višina njegove plače, njegovi drugi dohodki, njegovo premoženje in njegove družinske obveznosti.

Iz posameznih členov so razvidne tudi globe za pravne osebe, samostojnega podjetnika posameznika, posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, in odgovorne osebe teh subjektov, ki so določene v razponu. V skladu s 13. členom ZP-1 so pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki in posamezniki, ki samostojno opravljajo dejavnost, ter odgovorne osebe teh subjektov odgovorni za prekršek v skladu s tem zakonom, če je v predpisu o prekršku tako določeno.

V tretjem odstavku 52. člena ZP-1 je določeno, da se v hitrem postopku (o prekršku) storilcu izreče globa v znesku, v katerem je predpisana, če je predpisana v razponu, pa se izreče najnižja predpisana mera globe, če z zakonom ni določeno drugače. S tem členom se prekrškovnim organom daje pooblastilo za izrekanje globe v razponu, kar jim omogoča izrekanje glob, ki je višja od najnižje predpisane, če je ta določena v razponu. Posledično se omogoča strožje sankcioniranje storilcev prekrškov, če prekršek storijo v okoliščinah, zaradi katerih se šteje za hujšega.

Po dosednji ureditvi je bilo dopuščeno, da se sme za prekrške iz 11., 11.a in 20.a člena veljavnega zakona v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. Nova ureditev ohranja ureditev v ZJRM-1.

K 30. členu:

Določa se prenehanje veljavnosti aktualnega Zakona o varstvu javnega reda in miru, in sicer z dnem uveljavitve tega zakona.

K 31. členu:

Postopki o prekrških, ki do dneva uveljavitve tega zakona še niso bili pravnomočno končani, se končajo v skladu z zakonom, ki je veljal ob storitvi prekrška, razen če je ta zakon za storilca milejši, kar je v skladu s splošnim načelom kaznovalnega prava.

K 32. členu:

Določa se rok od objave do uveljavitve predpisa, in sicer trideseti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Predlaga se daljši vacatio legis od običajnega zaradi priprave državnih organov in samoupravnih lokalnih skupnosti na izvajanje zakona.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

Zakon ne spreminja posameznih členov, temveč v celoti nadomešča veljavni Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1) (Uradni list RS, št. 70/06 in 139/20).

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

Zakon se sprejema po rednem postopku.